

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra aplikované matematiky a informatiky

Bakalářská práce

Atlas cestovního ruchu Jižních Čech

Vypracovala: Adéla Velíšková
Vedoucí práce: RNDr. Renata Klufová, Ph.D.

České Budějovice 2016

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá sestavením několika tematických map do atlasu cestovního ruchu Jižních Čech. Práce začíná stručným charakterizováním témat cestovní ruch, kartografie, tematická kartografie a geografické informační systémy. Stěžejní částí bakalářské práce je sběr a příprava prostorových dat jako podklad pro tvorbu výsledného atlasu cestovního ruchu v prostředí ArcGIS.

Samotný atlas obsahuje komentované tematické mapy zobrazující území Jihočeského kraje. Mapy se týkají různých statistik cestovního ruchu, vybraných přírodních a kulturně historických atraktivit cestovního ruchu, dále část map zobrazuje vybrané infrastrukturní aspekty (zejména ubytovací kapacity, turistická informační centra, dopravní vybavenost).

Klíčová slova: mapa, atlas, tematická kartografie, GIS, atraktivita cestovního ruchu

Abstract

This bachelor thesis is aimed at drawing up several thematic maps into an atlas of tourism in the South Bohemian region. The thesis begins with a brief characterizing of concepts, such as tourism, cartography, thematic cartography and geographic information systems. The principal part of the bachelor thesis includes collecting and preparing spatial data as a basis for creation of the final atlas of tourism in ArcGIS.

The atlas contains commented thematic maps in the area of South Bohemian region. The maps refer to several statistical data of tourism, to chosen natural, cultural and historical tourism attractions, then particular maps illustrate chosen aspects of infrastructure (especially accommodation capacities, tourist information centres, transport facilities).

Key words: map, atlas, thematic cartography, GIS, tourism attraction

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adéla VELÍŠKOVÁ**
Osobní číslo: **E13321**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Atlas cestovního ruchu Jižních Čech**
Zadávající katedra: **Katedra aplikované matematiky a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je ukázka možností využití geografických informačních systémů pro kartografickou tvorbu. Součástí atlasu cestovního ruchu Jižních Čech budou komentované tematické mapy týkající se vybraných aspektů cestovního ruchu v daném území. Vlastní tvorbě atlasu předchází teoretický základ zabývající se obecnými zásadami tvorby kartografických výstupů (v oblasti cestovního ruchu), stejně tak jako osvětlení základních pojmů cestovního ruchu.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury - literární přehled - základní teoretické přístupy k hodnocení cestovního ruchu, základní principy tvorby kartografických výstupů v prostředí GIS, význam kartografické tvorby pro cestovní ruch.
2. Sestavení souhrnu základních témat, zpracovaných v podobě tematických map.
3. Metodická část - hodnocení cestovního ruchu v Jihočeském kraji - volba ukazatelů, volba vhodného způsobu jejich vyjádření.
4. Akvizice dostupných dat, jejich příprava pro prostorovou analýzu a analýzu v prostředí GIS - návrh konceptuálního modelu.
5. Vlastní analytická část (tvorba prostorové databáze, dílčí analýzy, tematické mapy a jejich interpretace).
6. Závěry a obecná doporučení.

Rozsah grafických prací: **20 map či výkresů**

Rozsah pracovní zprávy: **40 - 50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Zelenka, J., Pásková, M. (2011) *Cestovní ruch: výkladový slovník*. Linde: Praha.
2. Kaňok, J. (1999). *Tematická kartografie*. Ostrava: Ostravská univerzita, Přírodovědecká fakulta.
3. Konečný, M. & kol. *Kartografie a geoinformatika*. Multimediální učebnice. Dostupné z: <http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/kartografie/odkazy.php>.
4. *Matematická kartografie*. Multimediální učebnice. Dostupné z: http://gis.zcu.cz/studium/mk2/multimedialni_texty/.
5. Vondráková, A. (2012). *Autorské právo v kartografii a geoinformaticce*. Olomouc: Univerzita Palackého, Přírodovědecká fakulta.
6. <http://thematicmapping.org/techniques/>
7. <http://geography.about.com/od/understandmaps/a/thematicmaps.htm>
8. <http://mappable.info/projects/hhtourism/>

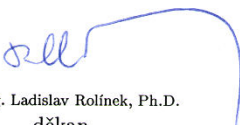
Vedoucí bakalářské práce:

RNDr. Renata Klufová, Ph.D.

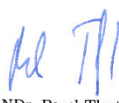
Katedra aplikované matematiky a informatiky

Datum zadání bakalářské práce: **9. ledna 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2016**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 06 České Budějovice

prof. RNDr. Pavel Tlustý, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 4. března 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma „Atlas cestovního ruchu Jižních Čech“ jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích

dne 14. 4. 2016

Podpis

.....

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí mé bakalářské práce, paní RNDr. Renatě Klufové, Ph.D. za ochotu při vedení mé bakalářské práce, odbornou pomoc, cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala Dítě Popelové, Janě Zákostecké a dalším příbuzným za poskytnutí fotografií.

Obsah

Úvod	8
1. Kartografie	10
1.1. Kartografická díla.....	10
1.2. Kartografické zobrazení	11
1.3. Kartografické zásady	12
2. Tematická kartografie	14
2.1. Obsah tematických map.....	14
2.2. Kompoziční prvky tematických map.....	14
2.2.1. Název mapy.....	15
2.2.2. Měřítko.....	16
2.2.3. Legenda.....	16
2.2.4. Tiráž.....	16
2.2.5. Směrovka.....	16
2.2.6. Ostatní.....	17
2.3. Metody pro znázornění údajů do mapy	17
2.3.1. Znázorňování kvalitativních údajů do mapy	17
2.3.2. Znázorňování kvantitativních údajů do mapy	19
3. Cestovní ruch (CR)	22
3.1. Formy a druhy cestovního ruchu	22
3.2. Nabídka v cestovním ruchu	23
3.2.1. Atraktivity cestovního ruchu.....	23
3.2.2. Místní vybavenost	27
3.3. Služby v cestovním ruchu.....	29
4. Geografické informační systémy (GIS).....	30
4.1. Základní komponenty geografických informačních systémů	31
4.1.1. Software	31
4.1.2. Geografická data	32
4.2. Funkce GIS	35
4.3. Prostorové analýzy.....	35

4.3.1. Mapové překryvy	35
4.3.2. Lokalizační metody	36
4.3.3. Interpolační metody	36
4.3.4. Analýzy vzdálenosti	36
4.3.5. Síťové analýzy	36
4.4. Výstup z GIS	37
5. Metodika	38
6. Praktická část – Atlas cestovního ruchu Jižních Čech	41
Závěr	107
Summary	108
Seznam použitých zdrojů	109
Seznam obrázků	121
Seznam tabulek	121

Úvod

Cílem této bakalářské práce je ukázat možnosti využití geografických informačních systémů pro kartografickou tvorbu v cestovním ruchu.

Mapy, jakožto produkt kartografie, s cestovním ruchem patří neodmyslitelně k sobě. Dle oficiální definice cestovního ruchu jsou turisty lidé cestující do míst mimo jejich běžné prostředí. Účastník cestovního ruchu si toto místo musí ale zvolit – najít pomocí map. S tím může pomoci cestovní kancelář, která ve svých katalogích vedle popisu zájezdu nebo na webových stránkách často zobrazuje mapku. Servery jako Mapy.cz nebo Maps.Google.cz nabízí účastníkům cestovního ruchu nejen vyhledání cílových destinací, ale i naplánování trasy do destinace. Projekt agentury CzechTourism Kudy z nudy rozčleňuje výletní místa podle turistických regionů – opět na základě mapy:

Obrázek 1: Regiony cestovního ruchu
(zdroj: Kudy z nudy, 2015 + vlastní úprava)

Pro dosažení destinace využívají turisté autoatlasy nebo mapy v GPS navigacích. Dalším příkladem využití kartografie v cestovním ruchu jsou mapky okolí, které poskytují recepty ubytovacích zařízení nebo turistická

informační centra. GPS navigace (jako samostatné přístroje nebo jako aplikace v mobilních telefonech) využívají i příznivci geocachingu, pro tuto aktivitu existují specializované mapy. Specializované mapy jsou tvořeny i pro jiné aktivity cestovního ruchu, například pro zimní turistiku existují mapy na webových stránkách Skimapa.cz nebo Skiarealy-sjezdovky.cz, pro letní turistiku existuje mapa na serveru Camp.cz. Jako poslední příklad lze uvést mapy a plány měst pro zorientování na autobusových nebo vlakových nádražích a letištích.

1. Kartografie

Podle mezinárodní kartografické asociace (ICA) se kartografie zabývá uměním, vědou a technologií vytváření a používání map (ICA, 2011).

Je to rozsáhlý vědní a technický obor, který se člení na několik částí.

Užitá kartografie (dnes často jen „kartografie“) je praktická část kartografie, která se zabývá technologií, jak vytvořit, nakreslit a vytisknout mapu.

Matematická kartografie je ta část kartografie, která se zabývá teorií zobrazování zakřiveného povrchu zemského tělesa do roviny. Při zobrazování zakřiveného povrchu do roviny dochází k deformaci délek nebo úhlů (nebo obojího) měřených ve skutečnosti, tyto deformace nazýváme kartografická zkreslení. Kartografická zkreslení jsou buď zkreslení délkové, zkreslení úhlové nebo zkreslení plošné (Maršíková, Maršík, 2006).

1.1. Kartografická díla

Kartografické dílo je názorný souhrn určitých informací o Zemi nebo její části (či o jiném nebeském tělese nebo části vesmíru), zobrazený vhodným způsobem a ve vyhovujícím zmenšení do roviny nebo do modelu (Maršíková, Maršík, 2006).

Kartografická tvorba je nauka o sestavení kartografických děl z geodetických dat, z již existujících kartografických podkladů a z jiných vhodných údajů (Maršíková, Maršík, 2006).

Mezi kartografická díla zahrnujeme plány, mapy, atlasy a modely.

Jako plán označujeme průmět malé části zemského povrchu do horizontální roviny v obzvlášť velkém měřítku – 1 : 500, 1 : 100, nebo i větším (Maršíková, Maršík, 2006).

Mapa je médium k přenosu informací místopisného, zeměpisného a společenského charakteru o prostoru na ní zobrazeném. Jedná se o zmenšený obraz povrchu zemského vzniklý kartografickým zobrazením zakřivené plochy

do roviny. Měřítko map bývá podstatně menší než u plánů. Z tohoto důvodu nebývá možno zobrazit v mapě všechny zaměřené detaily, neboť mapa by tak byla přeplněna informacemi a stala by se „nečitelnou“ (Maršíková, Maršík, 2006).

Mapy můžeme rozdělit podle měřítka na mapy velkého měřítka, mapy středního měřítka a mapy malého měřítka, podle obsahu na mapy technické (obsahují všechny změřené detaily, typicky hranice pozemků), mapy topografické (zobrazují terénní reliéf) a mapy tematické, podle původu na mapy původní a odvozené a podle účelu na mapy školní, vědecké, vojenské, pro veřejnost, atd. (Maršíková, Maršík, 2006).

Atlas je soubor zeměpisných map, vyobrazení, grafů a textů, sestavený podle určitého systému, tematického a regionálního zaměření, v různém měřítku a vydaný v knižní podobě (Zelenka, Pásková, 2012).

Globus je zmenšený trojrozměrný kulový model Země. Výhodou glóbů je možnost zobrazení zemského povrchu bez kartografických zkreslení. Nevýhodou je nutnost zobrazit celý povrch země a tudíž malá přesnost, dále také obtížná přenosnost. Glóby země mohou být politické a obecně geografické, existují i glóby jiných vesmírných těles než Země (Konečný, n.d.).

1.2. Kartografické zobrazení

Obecně jsou kartografická zobrazení jakýmsi návodem, jak převést skutečný zemský povrch do roviny mapy. Kartografická zobrazení jsou prvkem studia matematické kartografie.

Jednoduchá kartografická zobrazení jsou taková zobrazení, jejichž zobrazovací rovnice jsou funkcí jedné proměnné a poledníky a rovnoběžky jsou na sebe kolmé. Podle zobrazované plochy se dělí na válcová, kuželová a azimutální. Válcová zobrazení se zobrazují na povrch válce, který lze rozvinout do roviny. Kuželová zobrazení se zobrazují na povrch kužele, který lze rozvinout do roviny. Azimutální se zobrazují na tečnou rovinu (Konečný, n.d.).

Vhodné zobrazení vybírá kartograf primárně podle účelu mapy. Poté nejčastěji podle tvaru zobrazovaného území: pro protáhlá území použije válcové zobrazení, pro území kruhového tvaru použije azimutální zobrazení a pro území ve vyšších zeměpisných šířkách se použije zobrazení kuželové. Válcové zobrazení se typicky používá například pro zobrazení celého světa (oblasti u pólů jsou potom zkreslené), kuželové zobrazení pro zobrazení pólů a azimutální zobrazení pro zobrazení menších světadílů (Konečný, n.d.).

1.3. Kartografické zásady

Při tvorbě map (nejen těch tematických) je nutné dodržovat určité kartografické zásady, které byly zformulovány na základě praktických zkušeností.

1. *Zásada jednoty*: Shodné objekty a jevy musí být též shodně znázorněny. Mapy nesmí mít hluché prostory nebo slaběji zpracovaná místa. Nejlepší je proto týmová mezioborová spolupráce. Každá mapa má tři stránky, a to odbornou, technickou a estetickou. Všechny tyto stránky by měly být zpracovány jednotně a se stejnou pečlivostí, přestože je odborná stránka nejdůležitější.
2. *Zásada koordinace*: Jde o vyváženost všech částí mapy, z toho nejdůležitější je koordinace práce mezi třemi specializacemi (garant odborného obsahu, tematický kartograf a uživatel technologie GIS).
3. *Zásada jednoduchosti*: I zde platí pravidlo „méně je někdy více“. Jednoduché mapy mají širší okruh uživatelů, často sdělí více informací rychleji a snadněji.
4. *Zásada prostorové názornosti*: Prostorová diferenciacie a dimenze musí odpovídat skutečnosti a účelu mapy.
5. *Zásada srozumitelnosti*: Mapa je tím lepší, čím snadněji a srozumitelněji se čte. Je doporučeno držet se pravidla „nejlepší legenda je nepotřebná legenda“. Jazyk mapy musí být srozumitelný nejen autorovi mapy. Téma

mapy musí být v názvu jednoznačně formulované, legenda sestavena logicky.

6. *Zásada zvýraznění dominant:* Hlavní vyjadřovací prostředek musí být graficky výraznější.
7. *Zásada výběru:* Každé individuální téma vyžaduje individuální výběr objektů a jevů pro mapu.
8. *Zásada měřítka:* Pro podrobné tematické mapy se obvykle používají měřítka do 1 : 25 000, pro přehledné tematické mapy měřítka 1 : 50 000.
9. *Zásada generalizace:* Opět platí pravidlo „méně znamená více“. Bez generalizace nelze v mapě přehledně vyjádřit prostorové vazby (Kaňok, 1999).

2. Tematická kartografie

Tematická kartografie se zabývá tvorbou tematických map, které znázorňují vybrané přírodní a socioekonomické jevy. Tematická kartografie nalézá své uplatnění v mnoha oborech lidské činnosti – v dopravě, ekonomii, územním plánování, meteorologii a cestovním ruchu (Krtička, 2007).

Tematická mapa je mapa, která zdůrazňuje specifická témata nebo předměty. Liší se od všeobecných map tím, že nezobrazují prosté prvky jako řeky, města, pozemky a dálnice. Namísto toho, pokud se tyto prvky na tematické mapě nacházejí, slouží jako referenční body k umožnění lepšího porozumění tématu a smyslu mapy (About education, 2015).

Tematické mapy slouží dvěma hlavním účelům, a sice jako zdroj informací nebo jako prostředek prezentace výsledků geografického výzkumu. Pro jejich tvorbu se v současnosti nejčastěji využívají GIS (Kaňok, 1999).

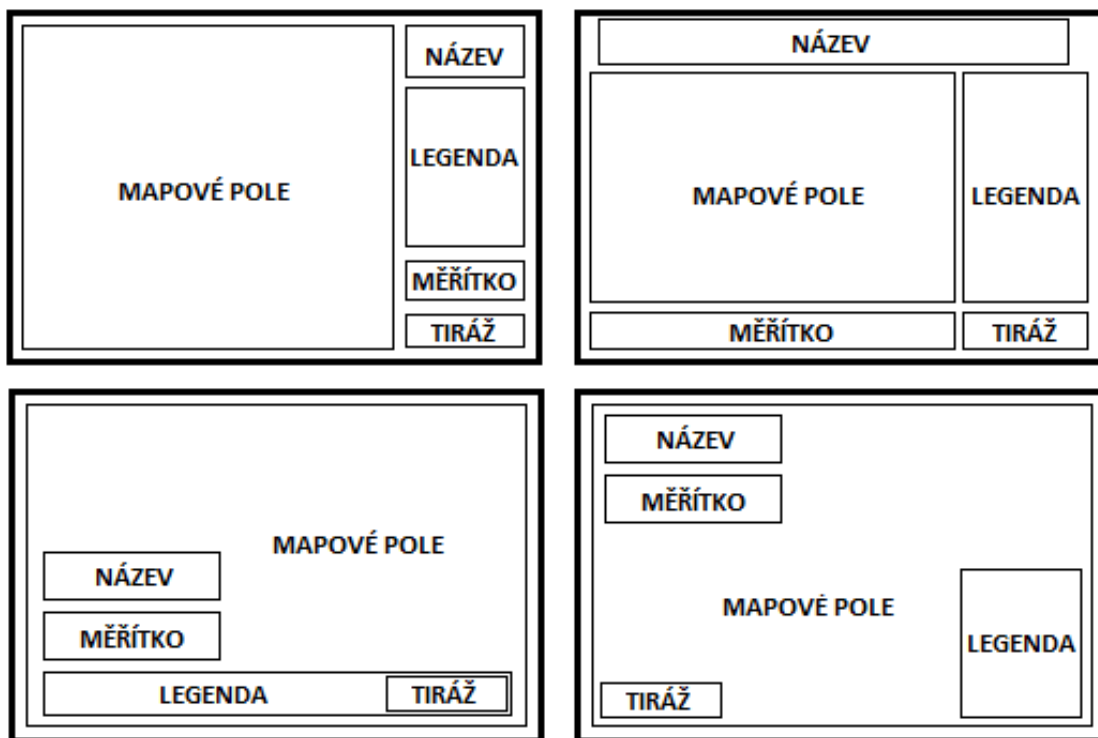
2.1. Obsah tematických map

Obsah tematických map se dělí na topografický podklad a tematický obsah.

- a) Topografický podklad prostorově lokalizuje prvky tematického obsahu mapy. Obsahuje prvky jako vodstvo, komunikace, sídla, politicko-administrativní hranice a prvky s vazbou na tematiku mapy.
- b) Tematický obsah je souhrn prvků obsahu mapy tvořící mapovou tematiku nebo s ní úzce souvisejí. Tematický obsah tvoří hlavní část obsahu tematických map.

2.2. Kompoziční prvky tematických map

Základními kompozičními prvky každé tematické mapy jsou mapové pole, název, měřítko, legenda a tiráž (Kaňok, 1999).

Obrázek 2: Příklady kompozice tematické mapy
(zdroj: Voženílek, 1999)

Vedle základních kompozičních prvků existují také kompoziční prvky nadstavbové. Autor mapy musí pečlivě zvážit jejich použití, aby se mapa nestala naopak nepřehlednou nebo nečitelnou. Ty mohou zvýšit informační hodnotu, atraktivnost mapy, její čitelnost, přehlednost a názornost. Mezi tyto prvky se řadí vedlejší mapy, grafy, diagramy, vysvětlující texty, tabulky, přehledy, směrovka, logo, schémata, obrázky, citace, rejstříky a seznamy, reklamy (Kaňok, 1999).

2.2.1. Název mapy

Umísťuje se zpravidla k hornímu okraji mapy, píše se větším písmem než ostatní text v mapě tak, aby bylo možné jej přečíst i z větší vzdálenosti. Tematická mapa má v názvu obsaženo věcné, časové a prostorové vymezení hlavního tématu mapy. Časové vymezení se nemusí uvádět v případě, že tematikou mapy jsou jevy časově neproměnlivé (Kaňok, 1999).

2.2.2. Měřítko

Měřítko je prvek mapy, který udává poměr zmenšení mapového obrazu vzhledem ke skutečnosti. Vyjadřuje se poměrem 1 : M, kde M je tzv. měřítkové číslo (Maršíková, Maršík, 2006).

Měřítko mapy ovlivňuje podrobnost a přesnost znázornění prvků do mapy. Má vliv i na plošný rozsah kartograficky znázorněného území na jednom listu. Souvisí s kartografickým zobrazením. Ze dvou důvodů se upřednostňuje měřítko grafické – zaprvé při zvětšování a zmenšování mapy se číselné měřítko stává chybným, grafické zachovává svou platnost, zadruhé je-li mapa výstupem z nějakého informačního systému a mapa je v nestandardním měřítku (1 : 127 974), číselné měřítko pak působí nezvykle (Kaňok, 1999).

2.2.3. Legenda

Legenda je prvek mapy spojující neprostorové atributy (kategorie měst a komunikací, druh porostu, typ komunikace aj.) s prostorovými daty, tj. s polohou objektů (mapových prvků) (Voženílek, 1998).

Legenda podává výklad použitých mapových znaků a jiných vyjadřovacích prostředků. Musí obsahovat všechny vyjadřovací prostředky obsažené v mapě (a naopak), musí být sestavena v logicky uspořádaný systém znaků (Kaňok, 1999).

2.2.4. Tiráž

Tiráž je soubor informací o tvorbě a vlastnictví mapy. Tiráž obsahuje jméno autora nebo vydavatele mapy a místo a rok vydání, popř. sestavení mapy, může obsahovat další prvky jako např. jména redaktorů, pořadí vydání, druh tisku, náklad, copyright a podkladové zdroje (Kaňok, 1999).

2.2.5. Směrovka

Jde o grafické vyjádření orientace mapy ke světovým stranám. Směrovku není nutné použít pouze, pokud mapa obsahuje zeměpisnou síť, jedná se o známé

území, jehož orientace je jasná, nebo je-li mapa součástí mapového souboru a celé toto dílo je orientováno určitým směrem (Kaňok, 1999).

2.2.6. Ostatní

Logo je grafický symbol nebo obrázek vztahující se k tématu mapy, autorovi, vydavateli nebo jiným subjektům. Tabulky, grafy, schémata, diagramy a textová pole jsou nástroje pro upřesnění údajů. Vedlejší mapy znázorňují výřezy nebo pomáhají lokalizovat mapu. Obrázky a fotografie napomáhají estetické stránce mapy (Kaňok, 1999).

2.3. Metody pro znázornění údajů do mapy

Základním pojmem kartografické sémiologie (tj. teorie kartografických znaků zabývající se zejména jejich užíváním v kartografii) je kartografický znak. Jedná se o grafický prostředek nebo souhrn prostředků, který je schopen být nositelem významu a něco v kartografickém díle vyjadřovat (Kaňok, 1999). Jejich smysl bývá popsán v mapě formou vysvětlivek, u mapových děl s větším množstvím značek je pro jejich čtení nutný značkový klíč (Maršíková, Maršík, 2006).

Tyto kartografické znaky se člení na kvantitativní a kvalitativní. Kvalitativní znaky vyjadřují vlastnosti jevů slovem nebo jsou exaktně definovány. Kvantitativní znaky jsou vyjadřovány číselně a dělí se na intenzivní a extenzivní. Extenzivní kvantitativní znaky popisují objemovou stránku jevů v prostoru, jejich velikost a rozsah, příkladem může být počet obyvatel daného území. Intenzivní kvantitativní znaky popisují intenzitu určité vlastnosti jevu, jako například počet obyvatel na km² (Kaňok, 1999).

2.3.1. Znázornění kvalitativních údajů do mapy

Většina autorů uvádí tři zásadní metody pro zavádění kvalitativních údajů do mapy, a to metodu figurálních (bodových) znaků, metodu čárových (liniových) znaků a metodu areálovou (plošných znaků).

2.3.1.1. Metoda figurálních (bodových) znaků

Tato metoda se používá při nutnosti vyjádřit bodové jevy (např. kóty) a plošné jevy, jejichž skutečná rozloha se v měřítku mapy „ztratí“.

Figurální znaky se vyznačují těmito parametry: tvarem, velikostí, strukturou, výplní, orientací a pozicí. Tvar je dán obrysem znaku, velikost zůstává při kvalitativním znázorňování konstantní (pouze při znázornění kvantity je kvantita úměrná velikosti znaku). Ke struktuře se vztahuje i výplň (pomocí rastru, barev). Pozice je umístění daného znaku v mapě pomocí souřadnic, orientace je poloha jevu vůči souřadnicové síti, vůči jinému objektu nebo vůči znakům značícím vývoj jevu.

Bodové znaky se podle formy člení na geometrické, symbolické, obrázkové, siluetové, písmenkové a číslicové. Nejjednoduššími kartografickými znaky jsou geometrické znaky – kruh, čtverec, trojúhelník, víceúhelníky. Symbolické znaky svým tvarem připomínají znázorňovaný objekt. Obrázkové znaky vyjadřují svou kresbou konkrétní objekty. Siluetové znaky jsou vlastně znaky obrázkovými jen s tím rozdílem, že jsou pouze obrysově schematizované. Příkladem písmenkových znaků může být např. H jako symbol nemocnice, i jako symbol informačního centra nebo chemické značky prvků symbolizující nerostné rudy (Kaňok, 1999).

2.3.1.2. Metoda čárových (liniových) znaků

Čárové znaky můžeme rozdělit na znaky identifikační, hraniční a pohybové. Kreslí se zejména plnou čarou, ve specifických případech i čarou tečkovanou, čárovanou, čerchovanou, čarou dvojitou nebo doplněním čáry dalšími znaky (např. křížky, vlnky).

Identifikační čárové znaky znázorňují vodní toky, kanály, komunikace, inženýrské sítě apod. Používají se tedy v případech, kdy lze jednoznačně určit délku zobrazovaného objektu (jevu), ale šířku v daném měřítku zobrazit nelze. Hraniční čárové znaky se používají v mapách pro vymezení plochy se stejnou

kvalitativní charakteristikou jevu, popřípadě ohraničují objekty. Typicky jde o administrativní hranice států. Pohybové čárové znaky se používají při potřebě vyjádřit časové i místní změny určitého jevu. Směr pak vyjadřují šipky, klíny a pásy (Kaňok, 1999).

2.3.1.3. Metoda areálová (metoda plošných znaků)

Areálová metoda napomáhá vyjádřit plochy s výskytem určitého jevu. Areály mohou být podle způsobu vymezení ohraničené, přesně neohraničené, otevřené nebo dynamické. Podle prostorového uspořádání mohou být areály izolované, dotykové nebo překrývající se. Pro rozlišení areálů používá metoda plošných znaků barvy, rastry a textové popisy (Kaňok, 1999).

2.3.2. Znázorňování kvantitativních údajů do mapy

Pro doplnění údajů v mapě se používají tabulky, grafy, diagramy a schémata.

Tabulka je dvojrozměrný, uspořádaný přehled číselných údajů o výsledcích statistického zjišťování a třídění. Součástí tabulky je i textové doplnění.

Schémat popisují vnitřní strukturu zobrazovaného jevu nebo vazby mapovaných jevů.

Graf je obrazové znázornění, které demonstruje závislost mezi dvěma nebo více proměnnými. Graf sestává z několika kompozičních prvků, a sice z názvu, stupnice, grafického intervalu, sítě, klíče, vysvětlivek a poznámek.

Diagram je obrazec, díky němuž lze poměrně jednoduše vypočítat jeho velikost i jeho jednotlivé složky. Není vázán na souřadné osy, neznázorňuje závislosti mezi proměnnými (Kaňok, 1999).

Pro znázornění kvantitativních údajů do mapy pak existují čtyři skupiny metod – metody kartodiagramů, metody teček, metody kartogramů a metody izolinií.

2.3.2.1. Metody kartodiagramů

Kartodiagram je mapa s dílčími územními celky, do kterých jsou diagramy znázorněna statistická data (v absolutních hodnotách), většinou geografického charakteru.

Kartodiagramy se dělí na bodové, plošné a liniové. Bodový kartodiagram je mapa, kde jsou kvantitativní charakteristiky bodů znázorněny množinou diagramů. Hodnoty jevu se vztahují k bodům. Ke kartodiagramu musí být vytvořena objektivní stupnice pro data v mapě.

Plošný kartodiagram se vztahuje k ploše, např. ke státu, regionu nebo povodí řeky. Obvykle je umístěn uprostřed plochy, k níž se vztahuje. Není-li to možné, umístí se diagram mimo celkovou plochu a šipkou se napojí na danou plochu, nebo se přiřadí ploše číslo a příslušný diagram lze poté nalézt ve vysvětlivkách. Kartodiagram liniový podává dvě základní informace o jevu – směr jevu a jeho velikost (Kaňok, 1999).

2.3.2.2. Metody teček

Zde je nutné rozlišovat, zda jde o jev kvalitativní, nebo kvantitativní. Při kvalitativním znázorňování jde jen o umístění tečky do mapy a nezáleží na její formě (viz metody bodových znaků). Při kvantitativním znázorňování zpravidla jedna tečka značí jeden jev. Od určitého měřítka nelze všechny objekty a jevy na plochu znázornit, překrývají se. Pak se používá tečka pro symbolizaci určitého počtu jevů (Kaňok, 1999).

2.3.2.3. Metody kartogramů

Metody kartogramů jsou užívané nejčastěji. Kartogram je tematická mapa zobrazující plošným způsobem statistická data přepočtená na relativní hodnoty v předem definovaných územních jednotkách (Krtička, 2007).

Kartogramem se zobrazuje např. hustota obyvatel na km² nebo průměrný výnos plodiny na ha. Existují kartogramy jednoduché, složené, strukturní, tečkové, čárové, prostorové a speciální skupinu tvoří modifikace kartogramů.

Kartogram jednoduchý prezentuje pouze jeden jev. Kartogram složený prezentuje dva, nebo několik jevů na určitém území zároveň. Vzniká překrytím přes sebe dvou (popřípadě více) kartogramů, obvykle se jevy odlišují šrafami.

Pomocí kartogramu strukturního lze graficky zobrazit intenzitu vnitřního členění jevu na daném území. Celá mapa se nejprve rozdělí na stejně široké, rovnoběžné pásy.

V tečkovém kartogramu zahuštění teček značí intenzitu jevu, přičemž každá tečka má svou určenou hodnotu. Velmi se mu podobá kartogram čárový jen s tím rozdílem, že tečky jsou nahrazeny čarami. Jeho užití je ovšem problematictější.

V prostorovém kartogramu je intenzita vyjádřena výškou, dílčí plochy se tedy „zvedají“ podle intenzity jevu. Specifickým je kartogram prostorový anamorfózní, v němž jsou vytvářeny geometrické obrazce se stejnými plochami jako zobrazované území, ale s odlišným tvarem (Kaňok, 1999).

3. Cestovní ruch (CR)

Pro cestovní ruch (turismus) bylo vysloveno již mnoho definic, všechny se ovšem více či méně přibližují oficiální definici Světové organizace cestovního ruchu UNWTO (United Nations World Tourism Organization): cestovní ruch je definován jako činnost osoby, cestující na přechodnou dobu do místa mimo její běžné životní prostředí, a to na dobu kratší než je stanovena (u mezinárodního CR tato doba činí jeden rok, u domácího CR 6 měsíců), přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě (Malá, 1999).

3.1. Formy a druhy cestovního ruchu

Konkrétní podoby cestovního ruchu, které se v závislosti na poptávce neustále vyvíjejí a rozšiřují, se rozlišují pomocí tzv. forem a druhů cestovního ruchu.

Druhy cestovního ruchu se rozlišují na základě motivace účastníků cestovního ruchu, tedy účelu jejich cesty a pobytu. Mluvíme-li o druzích cestovního ruchu, mluvíme tedy o cestovním ruchu rekreačním, sportovním, dobrodružném, mysliveckém a rybářském, náboženském, lázeňském, zdravotním, obchodním, kongresovém, stimulačním. Druhy cestovního ruchu se ve skutečnosti málokdy vyskytují v „čisté“ podobě, většinou se mísí několik druhů dohromady.

Forem cestovního ruchu je poté mnohem více. Za základ posuzování bereme jeho příčiny a důsledky. Cestovní ruch můžeme tedy členit z hlediska geografického, poté jsou formami cestovního ruchu domácí, zahraniční, mezinárodní, vnitřní, národní a regionální. Podle počtu účastníků jsou formami cestovního ruchu individuální, skupinový, masový a ekologický. Dále lze cestovní ruch dělit podle věku účastníků (děti, mládežnický, rodinný, seniorský), podle délky účasti (výletní, krátkodobý, víkendový, dlouhodobý), podle převažujícího místa pobytu (městský, příměstský, venkovský, horský, vysokohorský, přímořský), podle ročního období (sezonní zimní, sezonní letní,

mimosezonní a celoroční), podle použitého dopravního prostředku (motorizovaný, železniční, letecký a lodní), podle dynamiky (pobytový, putovní) a podle hlediska sociologického (návštěvy příbuzných a známých, cestovní ruch sociální, komerční, etnický) (Hesková, 2011).

3.2. Nabídka v cestovním ruchu

Nabídka je obecně definována jako souhrn zamýšlených prodejů, se kterými přicházejí výrobci na trh (Macáková, 2007). Nabídka na trhu cestovního ruchu je tedy souhrnem všech složek potřebných k uskutečnění účasti na cestovním ruchu a k naplnění potřeb účastníků na tomto trhu. Nabídku v cestovním ruchu tvoří dvě základní složky, a to atraktivita cílových míst a místní vybavenost (Malá, 1999).

3.2.1. Atraktivita cestovního ruchu

Atraktivita cílových míst cestovního ruchu jsou dané ať už přírodou, nebo vytvořené člověkem. Tyto atraktivity vytvářejí prostředí pro rozvoj cestovního ruchu, určují jeho vlastnosti a determinují i schopnost prostředí realizovat cíle cestovního ruchu a uspokojovat potřeby jeho účastníků, jakož i schopnost určitých míst se v cestovním ruchu uplatnit a prosadit (Galvasová a kol., 2008). Atraktivity se rozdělují na atraktivity přírodní, kulturně historické, organizované a sociální. Souhrn atraktivit cestovního ruchu tvoří primární nabídku destinace.

3.2.1.1. Přírodní atraktivity

Přírodní atraktivity jsou nejvýznamnějšími předpoklady cestovního ruchu, obvykle se rozkládají na širším území (Malá, 1999). Na těchto územích jsou často vhodné podmínky pro rozvoj např. sportovního, rekreačního, loveckého a rybářského a lázeňského cestovního ruchu.

Motivem návštěvy těchto atraktivit je odpočinek, rekreace, čistota prostředí, klimatické podmínky, různé druhy turistiky (pěší, lyžařská, vodní,

cykloturistika), možnost pozorování rostlinstva a živočišstva. Flóru lze též obdivovat v uměle vytvořených botanických zahradách a arboretech, faunu pak v zahradách zoologických. Mezi tyto atraktivita patří i zvláštnosti jako vodopády, jeskyně, skalní útvary, atd.

Zoologické a botanické zahrady jsou víceúčelová zařízení, jejichž úkolem je přispívat k uchování biologické rozmanitosti chovem živočichů a pěstováním rostlin, vědecko-výzkumnou prací, ekologickou výchovou, vzděláváním a osvětou široké veřejnosti (Ministerstvo životního prostředí, 2015b).

Národní park je jedním z chráněných území (vedle např. přírodních rezervací). Chráněná území jsou hlavní oblastí snahy o zachování biodiverzity, přičemž také přispívají k lidskému životu. Jsou jádrem snahy o zachování přírody a výhod, které nám poskytují – strava, zásoby čisté vody, léčiva a ochrana před dopady živelných pohrom (IUCN, 2013).

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ministerstvo životního prostředí, definuje národní park jako „rozsáhlé území jedinečné v národním či mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam. V národním parku jsou omezeny, respektive zakázány mnohé aktivity návštěvníků a jiné aktivity (mimo jiné táboření a rozdělávání ohně, vjezd motorových vozidel, horolezectví, výstavba, atd.).“

Chráněná krajinná oblast (CHKO) je dle zákona č. 114/1992 Sb. rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. V CHKO je zakázáno zejména tábořit a rozdělávat oheň, vjíždět s motorovými vozidly, stavět dálnice, sídelní útvary a plavební kanály.

Dalšími zvláště chráněnými územími jsou v České republice dle zákona č. 114/1992 Sb. národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památka a přírodní památka.

Turistická stezka je stezka určená pro pěší turisty, případně i cykloturisty. Jsou zakresleny v turistických mapách různými barvami. Naučná stezka je stezka zřizovaná na přírodně nebo kulturně zajímavých místech s vyznačením zajímavých míst, s tabulemi s popisem místní flóry a fauny, kulturních památek. Na stezce může působit místní průvodce (Zelenka, Pásková, 2012).

Cyklotrasa je komunikace pro cykloturistiku využívající stávajících místních a účelových komunikací včetně cest polních a lesních cest, silnic III. a II. třídy s malou frekvencí provozu. Cyklostezka je společná stezka pro cykloturistiku a pěší turistiku. Má zpevněný povrch a většinou je oddělena od frekventované silniční dopravy (Zelenka, Pásková, 2012).

Jako centra lyžařské turistiky jsou brána horská střediska. Horským střediskem se rozumí geografický celek (většinou území obce) v horské oblasti, v rámci kterého je nabízena kompletní infrastruktura pro provozování lyžování a horské turistiky. Touto infrastrukturou se rozumí především lanovky a vleky, sjezdařské a běžkařské tratě, ubytovací a stravovací zařízení, provozovny služeb a obchodní sítě ve vazbě na uspokojování primárních a sekundárních potřeb návštěvníka horského střediska. Základ horského střediska tvoří ski areál sloužící sjezdovým lyžařům. Ski areálem se rozumí území funkčně vyčleněné k provozování zimních sportů (především lyžování), vybavené dopravními zařízeními, sjezdovými a běžeckými tratěmi, lyžařskými cestami a ostatními specifickými tratěmi (Tůma, 2014).

3.2.1.2. Kulturně historické atraktivity

O kulturně historické atraktivity cestovního ruchu se zajímají zejména příznivci kulturního cestovního ruchu, ale i příznivci např. cestovního ruchu náboženského. Mezi tyto atraktivity patří zejména architektonické památky,

kulturní zařízení, kulturní a historická místa spjatá s historií, technické památky a lidové umění (Malá, 1999).

Architektonickými památkami jsou typicky hrady, zámky, tvrze, zříceniny, paláce, sakrální stavby jako kostely, kláštery, katedrály, rotundy, synagogy i díla moderní architektury.

Hrad je středověké opevněné sídlo chráněné hradbami, případně i vodním příkopem, nejčastěji na vyvýšeném místě. Po zavedení zápalných zbraní byl často přestavován na zámek. Zámek je šlechtické sídlo, které se vyvinulo z hradu jako reakce na pokrok ve vojenské technice. U většiny zámků vznikajících přestavbou z hradů mizí opevnění, typickým stylizovaným doplňkem zámků je zámecký park. Součástí hradů a zámků jsou věže, které jsou často upraveny na rozhledny. Rozhledna je stavba vybudovaná na vhodném, nejčastěji vyvýšeném místě a umožňující výhled do krajiny. Rozhledna může vzniknout i úpravou existující stavby (Zelenka, Pásková, 2012).

Tvrz je nižší typ středověkého feudálního sídla. Na tvrzích sídlili drobní a nižší šlechtici (Castles.cz, 2011).

Klášter je sakrální stavba budovaná podle určitých zásad – centrem je čtvercový otevřený dvůr s křížovou chodbou a zakrytou studnou, okolo níž jsou další stavby – kostel, jídelna, kapitulní síň, parlitorium, ložnice nebo mnišské cely. Kostel je sakrální stavba užívaná křesťany především pro bohoslužby. Architektura, vnitřní vybavení a vnitřní dispozice kostelů jsou různé podle epochy výstavby, území (státu) a církve. Synagoga je jedna z židovských památek (vedle židovských hřbitovů), jež jsou motivací pro krajanský, religiózní, etnografický a kulturně orientovaný cestovní ruch. Stavba, kde se Židé shromažďují ke společným bohoslužbám. Je orientována směrem k Jeruzalému (Zelenka, Pásková, 2012).

Mezi kulturní zařízení se řadí divadla, kina, galerie, muzea, archivy, obrazárny, apod.

Muzeum je veřejná sbírka umělecky, kulturně – historicky, přírodně a jinak hodnotného materiálu a zároveň vědecký ústav (instituce), který tento materiál sbírá, uchovává a trvale veřejně vystavuje (Zelenka, Pásková, 2012).

Specifickou „odručou“ muzea je skanzen. Skanzen je muzeum lidové architektury a technických staveb pod širým nebem nebo situované ve vhodném přírodním prostředí, do něhož jsou v původním stavu přeneseny různé zajímavé stavby lidové architektury včetně jejich interiéru (Zelenka, Pásková, 2012).

Kaple je malá sakrální architektura, soukromá bohoslužebná místnost bez farní funkce (VýznamSlova.com, n.d.).

Technická památka je stavba, technické zařízení nebo technické řešení jedinečné nebo zajímavé svým provedením, vztahem k okolním stavbám, velikostí, historickým nebo současným významem, designem apod. a stávající se tak cílem pro návštěvníky. Mohou jimi být například mosty, tunely, mlýny vodní i větrné, těžní věže, železniční viadukty, železní hamry, kanály vedoucí po mostě aj. (Zelenka, Pásková, 2012).

3.2.1.3. Organizované atraktivity

Organizovaných atraktivit existuje mnoho, jsou časově omezené, v daném období zvyšují návštěvnost konkrétního místa, případně zvyšují návštěvnost míst, které by měly jinak turistickou návštěvnost nulovou. Jde například o filmové a hudební festivaly, folklorní slavnosti, veletrhy, výstavy, kongresy, symposia, sportovní akce, přehlídky, soutěže, apod. (Malá, 1999).

3.2.1.4. Sociální atraktivity

Sociální atraktivity zahrnují motivy turistů, kteří cestují do zemí nebo regionů za „poznáním tamní kultury“. Jde tedy především o způsob života lidí, tradice, zvyky, gastronomii, atd. (Malá, 1999).

3.2.2. Místní vybavenost

Aby účastník cestovního ruchu mohl využít v daném místě již zmiňované atraktivity cestovního ruchu, musí být toto místo dopravně dostupné a musí zde existovat podmínky pro pobyt v tomto místě. O to se stará infrastruktura. Tyto podmínky tvoří tzv. sekundární nabídku destinace.

Infrastruktura je souhrn všech inženýrských sítí, komunikací a dalších služeb, které propojují obydlené místo s okolním regionem a zajišťují potřeby místních obyvatel, podnikatelů i návštěvníků – vodovody, kanalizace, služby občanské vybavenosti, dopravní komunikace a terminály, zásobování elektřinou, plynnými a kapalnými palivy, telefonní linky atd. (Zelenka, Pásková, 2012).

Infrastruktura cestovního ruchu je ta část infrastruktury, která slouží výhradně k uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu v daném místě. Kvalita této infrastruktury má výrazný dopad na prožitek návštěvníků, kteří jsou sice prvotně motivováni atraktivitami CR, ale potřebují též čerpat služby spojené s pobytem v blízkosti těchto atraktivit. Infrastrukturu CR lze rozdělit na základní (doprava, ubytovací a stravovací služby) a doplňkovou. Jádrem infrastruktury CR je suprastruktura CR (ubytovací, stravovací, turistické, dopravní služby a doplňkové služby CR), budovaná zejména pro návštěvníky (Zelenka, Pásková, 2012).

Do doplňkové infrastruktury cestovního ruchu patří zejména vybavenost turistickými informačními centry. Turistické informační centrum (TIC) je účelové zařízení poskytující informace a případně i služby ze všech oblastí souvisejících s cestovním ruchem pro potřeby návštěvníků a rezidentů včetně rezervací služeb cestovního ruchu s využitím IT. Označuje se mezinárodní značkou „i“ (Zelenka, Pásková, 2012).

Od roku 2013 provádí Asociace turistických informačních center České republiky (A. T. I. C. ČR) jednotnou klasifikaci turistických informačních center. Pro klasifikaci slouží tři třídy označené písmeny A, B a C, přičemž pro každou

třídu jsou stanoveny minimální požadavky, nejvíce požadavků je pak stanoveno pro třídu A. TIC třídy C poskytuje informace minimálně v 1 světovém jazyce, otevřeno je sezonně nebo celoročně alespoň 5 dní v týdnu. TIC třídy B je například v hlavní sezoně otevřeno alespoň 6 dní v týdnu, umožňuje návštěvníkům přístup na internet, poskytuje informace alespoň ve dvou světových jazycích (jeden může být jen na úrovni pasivní) a má širší požadavky na personál. TIC třídy A je navíc například otevřené celoročně nebo poskytuje informace ve dvou světových jazycích na aktivní úrovni (A. T. I. C. ČR, 2015).

3.3. Služby v cestovním ruchu

Služby v cestovním ruchu se dělí na speciální služby cestovního ruchu a služby ostatní.

Služby v cestovním ruchu produkují podniky cestovního ruchu a spotřebovávají je výhradně účastníci cestovního ruchu. Jedná se o služby producentů (tedy služby dopravní, ubytovací, stravovací, lázeňské, sportovně-rekreační, kulturně-společenské, služby cestovních kanceláří a agentur, služby informační).

Služby ostatní jsou produkovány odlišnými podniky, jsou určeny pro spotřebu nejen účastníků cestovního ruchu, ale zejména místním obyvatelům. Jedná se o specializované služby pro cestovní ruch (služby pasových a celních orgánů, směnárenské, pojistné) a služby místní infrastruktury (služby informační, obchodní, komunální, zdravotnické, policejní, záchranné, poštovní a telekomunikační).

Každý druh a forma cestovního ruchu se vyznačují specifickými službami. Potom existuje tzv. druhové členění služeb cestovního ruchu (Orieška, 2010).

4. Geografické informační systémy (GIS)

Termín GIS spadá pod vědní obor geoinformatika (někdy též geomatika). Geoinformatika je vědní disciplína, která se zaměřuje na vývoj a aplikaci metod pro řešení úkolů v geografických vědách se speciálním důrazem na geografickou polohu objektů. Geoinformatika se soustřeďuje na sběr, uložení a distribuci geografických dat a umožňuje jejich vizualizaci a prostorové analýzy. Pomocí počítačového modelování zkoumá přírodní i socioekonomické geosystémy, jejich strukturu, interakci a dynamiku (Matějček, 2007).

Protože samotné GIS se v dnešní moderní době rychle vyvíjí, vyvíjí se i jejich definice. V 80. letech minulého století byly GIS definovány např. jako systémy lidí a prostředků, dnes jsou GIS vázány výhradně na výpočetní techniku. Ač první geografické informační systémy odpovídající současným definicím vznikly v 60. letech 20. století, jejich kořeny sahají do poloviny 18. století, kdy byly vytvořeny první přesné topografické mapy, došlo ke zdokonalení kartografických technik, statistických metod i teorie matematické informatiky (Voženílek, 1998).

Podle výkladového slovníku cestovního ruchu je GIS informační systém zahrnující a propojující libovolný počet vrstev informací (grafická, textová, databázová, multimediální s různým obsahem) vztažených k přesné poloze na zemském povrchu (resp. obecně v prostoru). V rámci jednotlivých vrstev i mezi těmito vrstvami informací lze vyhledávat prostorové a další vztahy, jednotlivé vrstvy lze podle potřeby zobrazovat, využít pro dynamické propojení s dalšími informačními vrstvami (Zelenka, Pásková, 2012).

GIS je organizovaný, počítačově založený systém hardwaru, softwaru a geografických informací vyvinutý ke vstupu, správě, analytickému zpracování a prezentaci prostorových dat s důrazem na jejich prostorové analýzy (Voženílek, 1998).

Ačkoli s prostorovými daty dokáží pracovat různé systémy, jako geografické informační systémy mohou být označeny pouze systémy, které z původních dat dokáží vytvořit data nová, jedná se o nástroj pro analyzování, se schopností určovat prostorové vztahy mezi geografickými objekty na mapě (Voženílek, 1998). Jedná se o systém využívaný nejen v kartografii, ale i v mnoha jiných oborech, jako je například geografie, geologie, ekologie, architektura i ekonomie.

4.1. Základní komponenty geografických informačních systémů

Jako základní komponenty jsou většinou uváděny čtyři, a sice hardware, software, data a organizační struktura. Někteří autoři uvádějí navíc aplikace nebo obsluhující personál.

4.1.1. Software

Software je programové vybavení počítačů. Představuje soubor programů vykonávající veškeré operace systému. Geografické informační systémy jsou tvořeny velkým počtem programových podsystémů, resp. modulů. Struktura softwarových produktů GIS se obvykle skládá ze šesti podsystémů: podsystém vstupu dat, podsystém uložení dat a správy databáze, podsystém prostorových analýz, podsystém transformace a konverze dat, podsystém výstupu a prezentace dat a podsystém uživatelského rozhraní (Voženílek, 1998).

Základem softwaru geografických informačních systémů je geografická databáze, tzv. geodatabáze (dříve označováno jako tzv. banka dat). Do ní se v GIS ukládají prostorově určená data (resp. geodata), přičemž každému prvku v této databázi je přiřazen jeden záznam. Pro geodatabázi je typické, že navzájem spojuje grafická a negrafická data.

V geodatabázi se zohledňují dva základní pojmy – entita a objekt. Entita představuje reálný jev, který již není dále dělitelný na prvky stejného druhu,

entity jsou reálné nebo uměle vytvořené. Objekt je prvek v databázi reprezentující celou nebo část entity.

Geodatabáze se skládá z digitálních reprezentací reálných entit (domů, řek), z digitálních reprezentací uměle vytvořených entit (vrstevnic, katastrálních hranic) a z uměle vytvořených objektů pro účely geografické databáze (pixly) (Voženílek, 1998).

4.1.2. Geografická data

Data jsou základním prvkem každého geografického informačního systému. Geodata (geografická, prostorová data) jsou data polohově lokalizovaná nesoucí tematickou informaci.

Jak již bylo uvedeno, s geografickými daty dokáže pracovat spousta programů, jako jsou tabulkové a textové procesory, statistické a grafické programy. Pouze software vytvořený jako GIS s těmito daty umožňuje prostorové operace a analýzy, čili z původních dat dokáže vytvořit data nová.

Geografické objekty se dělí podle rozměrů na bezrozměrné, jednorozměrné, dvojrozměrné a trojrozměrné. Bezrozměrné (0D) jsou objekty s polohou v prostoru, ale bez délky i jiných rozměrů, jde o body. Jednorozměrné (1D) jsou objekty s jediným rozměrem – délkou, jde o linie. Dvojrozměrné (2D) jsou objekty vyznačující se délkou a šířkou, tedy plochy. A trojrozměrné (3D) jsou objekty s délkou, šířkou i výškou, popřípadě hloubkou, tedy tělesa.

Existuje ještě pojem metadata. Metadata jsou data popisující datové prvky, datové modely a datové struktury, víceméně data o datech (Voženílek, 1998).

4.1.2.1. Data grafická a negrafická

Data, kterými v GIS popisujeme geografické entity, můžeme dělit na data grafická a negrafická. Grafická (prostorová) data popisují prostorové umístění a vzájemný vztah jevů a objektů. Dělí se na data geometrická a topologická. Geometrická data se používají k vyjádření polohy entit v prostoru, mohou být rastrová nebo vektorová. Topologická data popisují vzájemné vztahy entit a

jejich částí, jinými slovy popisují vztahy mezi geografickými daty. V mapách určují vztahy mezi prvky, identifikují přiléhající polygony, definují prvek jako soubor prvků jiných. Topologické vztahy mohou být například spojení, dotyk, vnoření, orientace.

Negrafickými daty jsou typicky popisné údaje vztahující se ke geografickým entitám. Mohou jimi být názvy, rozměry, časové údaje, atd., například nadmořská výška hory, název města, stáří porostu (Voženílek, 1998).

4.1.2.2. Znaký geografických dat

Reálné entity se vyznačují třemi typy aspektů: prostorovými, časovými a tematickými.

Typickým prostorovým aspektem je poloha, která musí být u entit jednoznačně určena. Prostorovými vlastnostmi entit jsou zejména délka, plocha, objem, sklon, orientace, tvar. Důležitá je i prostorová vazba.

Důležité pro využití geografických dat je znalost času jejich pořízení, tedy aktuálnost těchto dat. Geodata jsou vždy vztažena k určitému času nebo časovému období.

Typickými tematickými aspekty geodat jsou atributy, které popisují vlastnosti jednotlivých entit. V GIS jsou obvykle souhrnně obsaženy v atributových tabulkách. Atributová tabulka je rozdělena na řádky a sloupce, řádky reprezentují jednotlivé objekty, sloupce reprezentují jednotlivé vlastnosti entit. Atributy sice nerepresentují prostorové informace, ovšem jinými daty (plocha, obvod) prostorově určeny jsou.

4.1.2.3. Data vektorová

Vektorové vyjádření prostorových dat je mnohem přesnější než vyjádření rastrové. U těchto dat se předpokládá, že prostor je spojitý. S vyjádřením bodových objektů problém není, vyjádří se jednoduše body určenými souřadnicemi x a y . Problém nastává u linií a ploch. U linií se vyznačí reprezentativní body, jedná se vlastně o posloupnost orientovaných úseček

s definovaným počátečním a koncovým bodem, tedy směrem; u ploch se vyznačí reprezentativní body hranice těchto ploch, hranice je vlastně uzavřená linie.

Vektorová data umožňují propojení topologie s jinými prostorovými vazbami entit, což je vhodné pro vyjádření složitých prostorových vazeb (sítí, těles).

Ve vektorovém modelu odpovídají základní logické jednotky v geografickém kontextu liniím na mapě. Lomové body se spojí v linie, linie tvoří obraz (Voženílek, 1998).

4.1.2.4. Data rastrová

Základem rastrových dat je mřížka (pravidelná síť), která slouží jako překryv dat. K mřížce se vztahují jednotlivé entity. Entity jsou popsány diskrétními hodnotami. Rastrový prostor může být rozdělen buď do pravidelného, nebo nepravidelného rastru (Voženílek, 1998).

4.1.2.5. Data multimediální

Multimediální data jsou nejnovějším, rychle se rozvíjejícím typem dat zpracovávaných v GIS. Tato data reprezentují obraz, zvuk a video. Jejich zpracování vyžaduje speciální hardware i software (Voženílek, 1998).

4.1.2.6. Zdroje dat

Data mohou pocházet z primárních nebo sekundárních zdrojů. Jedná-li se o data získaná primárně, byla měřena přímo, typicky terénním měřením. U této metody je vždy nutné dohlížet na reprezentativnost získaných dat.

Sekundární data jsou data, která již byla někým shromážděna za jiným účelem a vyžadují tedy další zpracování. U sekundárních dat je zapotřebí získat i informace o tom, jak byla data sbírána, setříděna, zakódována apod. Obvykle mohou být získána z již existujících map, tabulek nebo databází. V kartografii se sekundární zdroje dat dělí do dvou skupin, a to na data v analogové formě, mezi něž patří různé texty, tabulky, seznamy, rejstříky, mapy, kartogramy,

grafy, a na data v digitální formě, kam patří databáze, družicové snímky a digitální mapy.

Nejčastějším sekundárním zdrojem dat pro GIS jsou statistické přehledy, které vycházejí obvykle jednou ročně, dále také publikace OSN, Statistical Yearbook a Demographic Yearbook, z českých zdrojů to může být statistická ročenka, sčítání lidí, domů a bytů, nebo ročenka životního prostředí.

Data v analogové formě se pak ukládají do samostatných relačních databází a následně se připojují k prostorovým datům (Voženílek, 1998).

Nejnámější formou prezentace geodat je mapa. Mapa slouží třem účelům: jako zdroj informací, jako komunikační jazyk a jako prostředek prezentace výsledků (Pechanec, 2006).

4.2. Funkce GIS

GIS mají obecně čtyři hlavní funkce, a to vstup dat, správa dat, analytické zpracování dat a prezentace dat. Tyto čtyři funkce jsou často označovány zkratkou IMAP – z původně anglických slov I = input (vstup), M = management (správa), A = analysis (analyzování), P = presentation (prezentování).

4.3. Prostorové analýzy

Základním nástrojem geografických informačních systémů jsou prostorové analýzy.

„Prostorová analýza je proces zkoumání modelových výsledků nebo geografických dat. Prostorové analýzy mohou být použity k zhodnocení, výpočtům, předvídání, interpretaci a porozumění geografické informace“ (Konečný, n.d.). Existuje velké množství typů prostorových analýz, jednotlivé odborníci seskupují do základních skupin: statistické analýzy, mapové překryvy, lokalizační metody, interpolační metody, analýzy vzdálenosti a síťové analýzy.

4.3.1. Mapové překryvy

Jedná se o operace s dvěma nebo více vrstvami. Výsledkem je kombinace vlastností objektů ze zdrojových informačních vrstev (Novotná, Čechurová, Bouda, 2012).

4.3.2. Lokalizační metody

Jde vlastně o vyhledávání, cílem je nalezení objektu, který vyhovuje zadaným podmínkám v dotazu (v GIS se používá anglický výraz query). V GIS využíváme tři typy dotazů, a to dotazy atributové, prostorové a kombinované.

Atributové dotazy používáme, pokud chceme vybrat objekty na základě jejich atributů v atributové tabulce. V atributových dotazech používáme matematické (<, =, >, ≤, ≥) a logické operátory (AND, OR, NOT).

Pomocí prostorových dotazů získáváme údaje o poloze objektu (Novotná, Čechurová, Bouda, 2012), dotazujeme se jím na prostorové vlastnosti a vztahy geografických dat (Pacina, n.d.).

Kombinovaný dotaz kombinuje oba dva předchozí typy dotazů, umožňuje tak uživatelům GIS složitější možnosti vyhledávání (Novotná, Čechurová, Bouda, 2012).

4.3.3. Interpolační metody

Interpolace je speciální metodou převodu mezi reprezentacemi. Použije se v případě, že máme k dispozici pouze data bodová a liniová a potřebujeme jejich plošné vyjádření (Novotná, Čechurová, Bouda, 2012).

4.3.4. Analýzy vzdálenosti

Vzdálenostní analýzy napomáhají nalézt území (čili polygon), které obklopuje daný objekt do určité vzdálenosti. Vytváříme tzv. obalovou zónu (v GIS je pro tento pojem často užívaný anglický výraz buffer). Obalové zóny lze vytvářet kolem bodů, linií i polygonů (Novotná, Čechurová, Bouda, 2012).

4.3.5. Síťové analýzy

Sítě, soubory liniových objektů, přes které proudí nějaké zdroje, se používají k modelování zatížení sítě, například modelování pohybu vozidel po silnicích, vlaků po železnicích nebo proudění plynu v potrubích. Řešením je nalezení optimální trasy sítí (Tuček, 1998).

4.4. Výstup z GIS

Výstupem z geografických informačních systémů jsou mapy. Výstup může být buď analogový, pak se jedná o tištěnou mapu, nebo digitální, pak je mapa buď rastrová, nebo vektorová (Konečný, n.d.).

Digitální mapa je mapa vyvinutá z kartografické databáze a uložená ve vnější počítačové paměti. Jde o druh mapového produktu, který kombinuje mnoho moderních technologií. Čtení digitálních map umožňují některé počítačové programy a aplikace.

Specifickým prvkem jsou bezdrátové mapy, které fungují na základě datového spojení prostřednictvím pohyblivé sítě. Tyto mapy byly vyvinuty ze specifického důvodu, mají neomezený přístup ke geografickým informacím a obsahují nejaktuálnější informace. Takovou mapu může používat kdokoli prakticky kdykoli a kdekoli (Voženílek, 2005). Neposlední výhodou je, že tato mapa zabírá méně místa než mapa analogová (Davis, 2000).

5. Metodika

Před samotnou tvorbou map bylo nutné si stanovit jednotlivá témata, kterých se mapy budou týkat. Mým úmyslem bylo zmapovat nejen primární nabídku destinace, ale také vybavenost Jihočeského kraje pro účastníky cestovního ruchu. Proto jsem do svého atlasu zařadila mapy týkající se dopravní dostupnosti, ubytovacích zařízení, turistických informačních center a středisek pro zimní a letní turistiku a rekreaci. Ze statistického hlediska mi připadalo zajímavé vytvořit několik map, například kartogram návštěvnosti, kartodiagram pro srovnání domácích a zahraničních návštěvníků, kartogram průměrné délky přenocování.

Třetí okruh map tvoří již jednotlivé atraktivity cestovního ruchu. Inspirací pro výběr atraktivit ke zmapování se mi stal Atlas cestovního ruchu České republiky (Vystoupil, 2006) a můj vlastní vkus. Takto vznikly mapy hradů, zámků, zřícenin a tvrzí, církevních památek, rozhleden a věží, skanzenů, městských a vesnických památkových rezervací a zón, technických památek, lázní, botanických a zoologických zahrad. Uvedla jsem zde pouze ty památky, které slouží svému účelu (například jsem nezařazovala hrady, zámky a tvrze, které nyní slouží jako ubytovací zařízení – více viz komentáře k mapám). Přírodních atraktivit je nesčetně mnoho, proto jsem zobrazila pouze ty dle mého názoru nejvýznamnější. A protože je to již deset let, co Atlas cestovního ruchu České republiky vznikl, a cestovní ruch se neustále vyvíjí, zařadila jsem do atlasu některé moderní prvky. Jsou to pak pivní lázně, adrenalinové parky a parky aktivní zábavy, wellness a aquaparky, střediska venkovského cestovního ruchu a zážitková centra.

Jako základ pro tvorbu map mi sloužila Geografická databáze ArcČR 500 verze 3.1, ARCDATA PRAHA (2014). Jednotlivá data jsem pak získávala z různých zdrojů na internetu. Například v největší míře mi posloužil projekt agentury CzechTourism Kudy z nudy, pro ubytovací zařízení, návštěvnost a ostatní

statistické údaje jsem použila tabulky Českého statistického úřadu, pro turistická informační centra jsem použila web Asociace turistických informačních center a pro zoologické zahrady web Ministerstva životního prostředí. Zdroj dat k mapám je vždy uveden v mapě. Pro zobrazení bodových prvků v mapě (jednotlivé atraktivity CR, turistická informační centra, letiště apod.) jsem využila lokalizační metodu – atributové dotazy, pro statistická data jsem použila metodu kartogramů nebo kartodiagramů.

Některé mapy jsem doplnila o fotografie. Fotografie označené zdrojem „rodinný archiv“ jsem pořídila osobně nebo je pořídil některý z mých příbuzných a známých a svolil k použití v rámci mé bakalářské práce, u ostatních obrázků získaných z internetu je uveden zdroj.

Při tvorbě map jsem zohledňovala kartografické zásady a samozřejmě autorské právo, k tomu mi pomohla literatura Autorské právo v kartografii a geoinformatice (Vondráková, 2012).

Mapy jsem zpracovávala v programu ArcGIS verze 10.1. Jako příručky pro práci s tímto programem a tvorbu map mi sloužila literatura od autorů: Davis (2000), Klufová (2000), Krtička, Adamec & Bednář (2012), Pechanec (2006), Tuček (1998), dále kniha Pracujeme s geografickým informačním systémem ArcView GIS: poznejte svět počítačových map a geografických informačních systémů pro každého (1999) a internetové zdroje: Manuál K. Pixové (n.d.), Mapping Tourism (n.d.), Thematicmapping.org (2013).

Atlas obsahuje tyto tematické okruhy map:

- 1) Postavení Jihočeského kraje v České republice
- 2) Rozdělení Jihočeského kraje
- 3) Průměrná délka přenocování
- 4) Návštěvnost
- 5) Ubytovací služby

- 6) Dopravní infrastruktura
- 7) Vybavenost turistickými informačními centry
- 8) Přírodní atraktivity
- 9) Střediska venkovského cestovního ruchu
- 10) Městské a vesnické památkové rezervace a zóny
- 11) Hrady, zámky, zříceniny, tvrze
- 12) Rozhledny a věže
- 13) Církevní památky
- 14) Technické památky
- 15) Střediska odpočinku a regenerace
- 16) Zážitková centra
- 17) Zoologické a botanické zahrady
- 18) Střediska pro zimní turistiku
- 19) Střediska pro letní turistiku a rekreaci
- 20) Adrenalinové parky a centra aktivní zábavy

Vybrané mapy jsou k dispozici i v elektronické verzi na webu ArcGIS.com.

6. Praktická část – Atlas cestovního ruchu Jižních Čech

Mapy v tomto atlasu zobrazují území Jihočeského kraje, s výjimkou první mapy, která zobrazuje postavení Jihočeského kraje v České republice. V mapách jsou pro větší přehlednost a snazší orientaci v mapě zobrazeny hranice okresů.

Mapy se týkají 20 témat, atlas zahrnuje celkem 29 map:

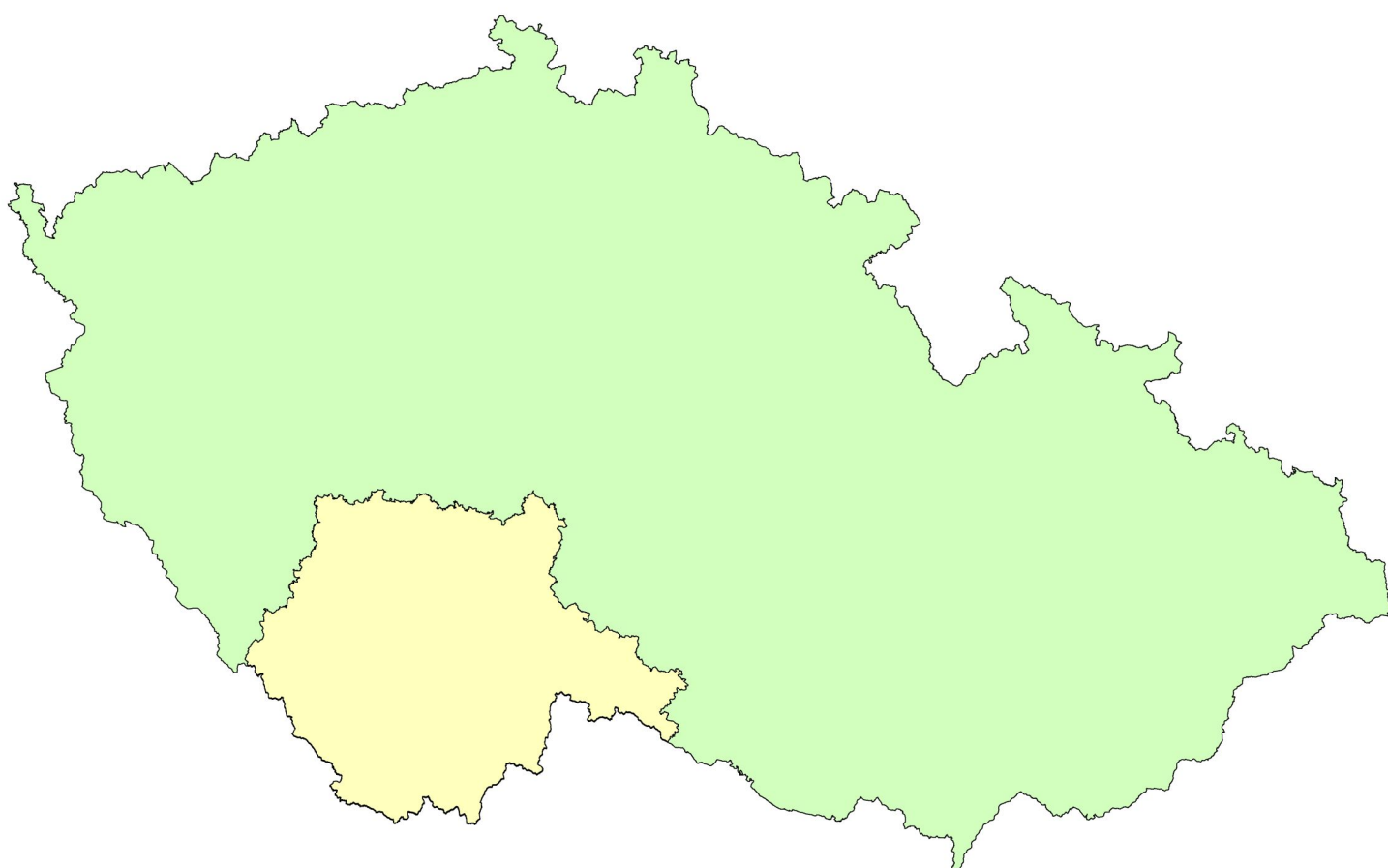
- ✓ Mapa č. 1: Poloha Jihočeského kraje v České republice
- ✓ Mapa č. 2a: Administrativní rozdělení Jihočeského kraje
- ✓ Mapa č. 2b: Rozdělení Jihočeského kraje dle regionů cestovního ruchu
- ✓ Mapa č. 3: Průměrná délka přenocování v r. 2014
- ✓ Mapa č. 4a: Turistická návštěvnost v r. 2014
- ✓ Mapa č. 4b: Porovnání domácích a zahraničních návštěvníků (v r. 2014)
- ✓ Mapa č. 5a: Hromadná ubytovací zařízení na úrovni okresů
- ✓ Mapa č. 5b: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení
- ✓ Mapa č. 5c: Hromadná ubytovací zařízení na úrovni obcí
- ✓ Mapa č. 5d: Porovnání počtu ubytovacích zařízení dle kategorizace
- ✓ Mapa č. 5e: Turistické zatížení území
- ✓ Mapa č. 6: Dopravní infrastruktura
- ✓ Mapa č. 7: Turistická informační centra
- ✓ Mapa č. 8: Přírodní atraktivity
- ✓ Mapa č. 9: Střediska venkovského cestovního ruchu
- ✓ Mapa č. 10a: Městské památkové rezervace a zóny
- ✓ Mapa č. 10b: Vesnické památkové rezervace a zóny, skanzeny
- ✓ Mapa č. 11a: Hrady a zámky
- ✓ Mapa č. 11b: Tvrze a zříceniny hradů
- ✓ Mapa č. 12: Věže a rozhledny
- ✓ Mapa č. 13a: Kostely
- ✓ Mapa č. 13b: Církevní památky – kaple, kláštery, synagogy
- ✓ Mapa č. 14: Technické památky

- ✓ Mapa č. 15: Střediska odpočinku a regenerace
- ✓ Mapa č. 16: Zážitková centra
- ✓ Mapa č. 17: Zoologické a botanické zahrady
- ✓ Mapa č. 18: Střediska pro zimní turistiku
- ✓ Mapa č. 19: Střediska pro letní turistiku a rekreaci
- ✓ Mapa č. 20: Centra aktivní zábavy

Vybrané mapy jsou k dispozici v online verzi na webu [arcgis.com](http://www.arcgis.com), u konkrétních map jsou uvedeny odkazy na online verzi mapy. Seznam mnou vytvořených online map lze dohledat na webu pod uživatelským jménem [velisa01](#), viz odkaz:

<http://www.arcgis.com/home/search.html?q=owner:velisa01>.

Mapa č. 1: Poloha Jihočeského kraje v České republice

0 20 40 80 120 160 km

Legenda

- Jihočeský kraj
- Česká republika

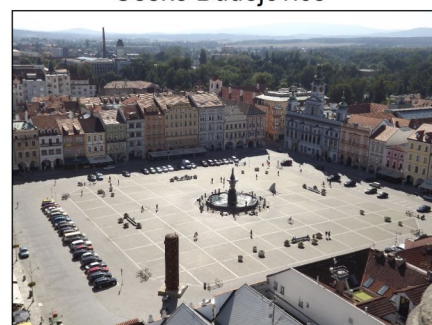
Mapa č. 1: Poloha Jihočeského kraje v České republice

Jihočeský kraj se nachází v jihozápadním koutu území České republiky. Má společné hranice s krajem Plzeňským, Středočeským, Jihomoravským a s krajem Vysočina. Na jihu a západě sousedí se Spolkovou republikou Německo (zde konkrétně se spolkovou zemí Bavorsko) a s Rakouskem (konkrétně spolkové země Horní Rakousko a Dolní Rakousko).

Obyvatelé těchto dvou sousedních zemí tvoří největší podíl návštěvníků Jihočeského kraje, rakouští návštěvníci tvořili v roce 2014 téměř 9 % zahraničních návštěvníků, němečtí návštěvníci dokonce 19 % (Český statistický úřad, 2015c).

Jihočeský kraj je vnímán jako převážně zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím. Centrum kraje tvoří jihočeská kotlina obklopená na jihozápadě Šumavou a na jihovýchodě Novohradskými horami. Z celkové rozlohy 10 057 km² (Český statistický úřad, 2015c) zaujímají lesy 39 % celkové rozlohy území, vodní plochy pak zaujímají 4 % území, významné jsou zde rybníky v pánvi Třeboňské (například Rožmberk, Staňkovský rybník) a Českobudějovické (například Bezdrev, Dehtář) a první čtyři vodní nádrže vltavské kaskády - Lipno, Hněvkovice, Kořensko a Orlík (Geografická databáze ArcČR 500 verze 3.1).

Mapa č. 2a: Administrativní rozdělení Jihočeského kraje

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

● Okresní města

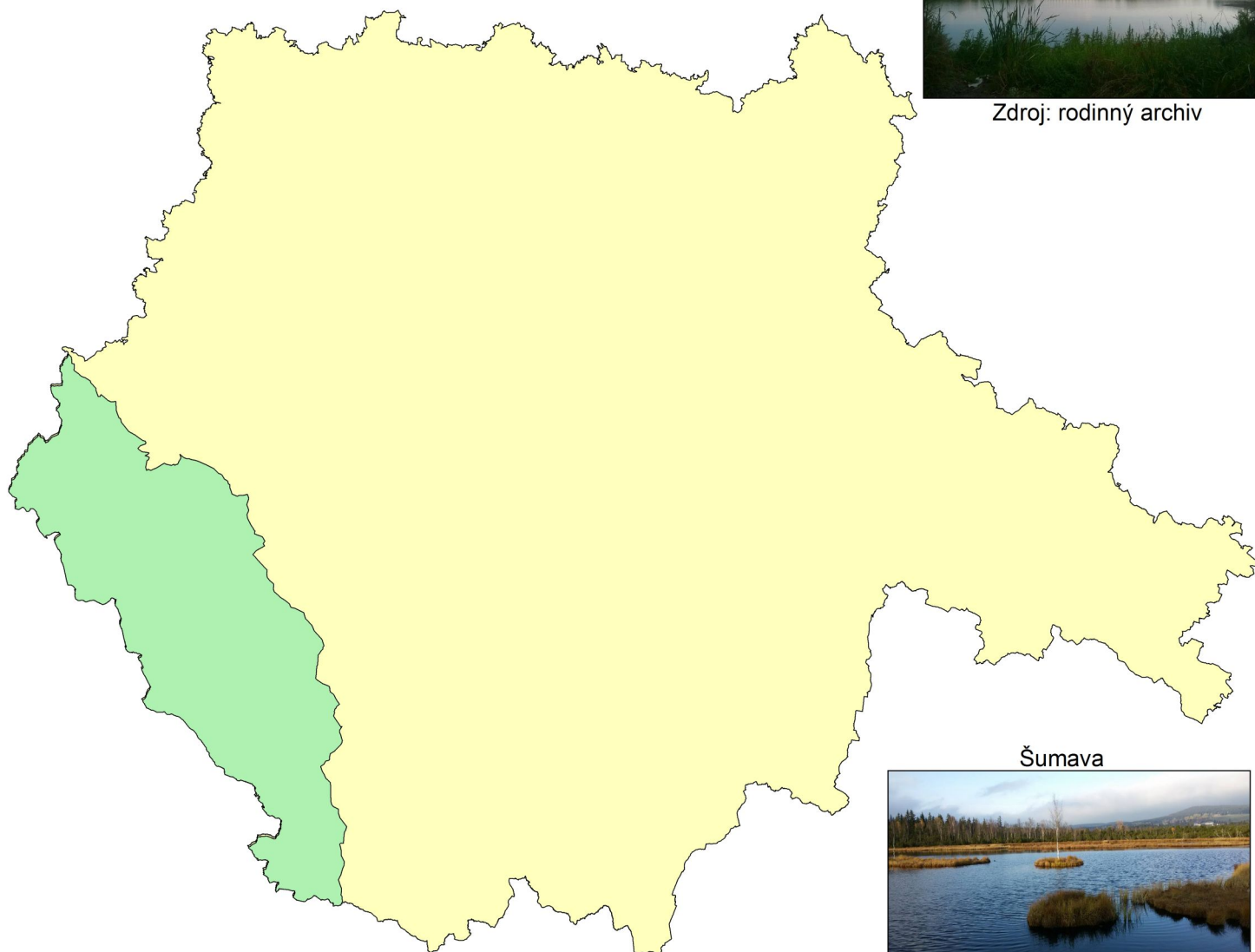
0 5 10 20 30 40 km

Mapa č. 2b: Rozdělení Jihočeského kraje dle regionů cestovního ruchu

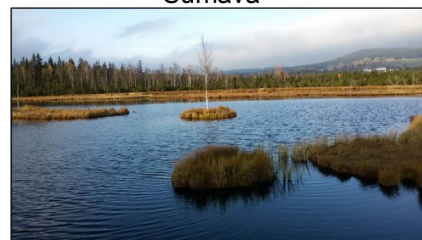
Horní rybník,
Českobudějovická pánev

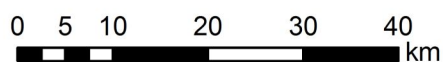
Zdroj: rodinný archiv

Šumava

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Šumava
- Jižní Čechy

Okruh map č. 2: Rozdělení Jihočeského kraje

V Jihočeském kraji žilo na konci r. 2014 637,3 tis. obyvatel, je to kraj s nejmenší hustotou zalidnění v České republice (63 obyvv./km²). V krajském městě České Budějovice bydlí 93,3 tisíc obyvatel. Jihočeský kraj se skládá ze 7 okresů, a sice z okresů České Budějovice, Český Krumlov, Prachatice, Strakonice, Písek, Tábor a Jindřichův Hradec.

V Jihočeském kraji bylo k 1. 1. 2003 zřízeno celkem 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP, viz tabulka) a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem (Český statistický úřad, 2014).

Okres	ORP
České Budějovice	České Budějovice, Týn nad Vltavou, Trhové Sviny
Český Krumlov	Český Krumlov, Kaplice
Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec, Dačice, Třeboň
Strakonice	Strakonice, Vodňany, Blatná
Prachatice	Prachatice, Vimperk
Písek	Písek, Milevsko
Tábor	Tábor, Soběslav

*Tabulka 1: Obce s rozšířenou působností
(zdroj: Český statistický úřad, 2014 + vlastní úprava)*

Regiony cestovního ruchu se neshodují s administrativním dělením do krajů. Jihočeský kraj zahrnuje dva regiony CR, a sice region Jižní Čechy, který se rozprostírá celý na území Jihočeského kraje, a region Šumava, který je z větší části na území Jihočeského kraje a z menší části na území Plzeňského kraje.

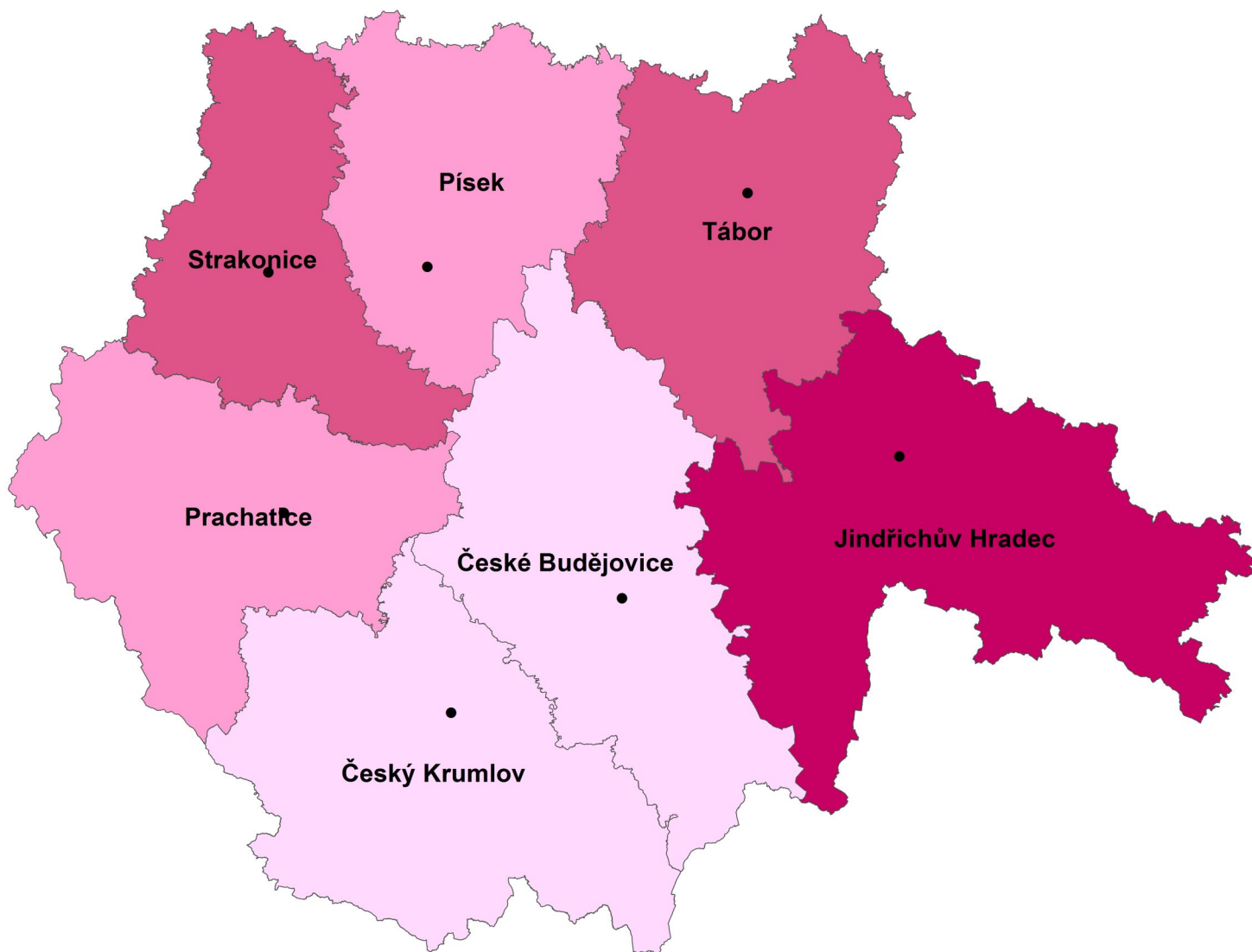
Šumava se člení do dvou oblastí, a to Národního parku Šumava (z celkové rozlohy 690 km² náleží Jihočeskému kraji 343 km²) a Chráněné krajinné oblasti Šumava (z rozlohy 994 km² se v Jihočeském kraji rozkládá 733 km²) (Český

statistický úřad, 2015c). Oblast Šumavy se rozkládá i na druhé straně hranic v Německu a Rakousku.

Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní příhraniční spolupráce v oblasti služeb spolu s rozvojem cestovního ruchu (Český statistický úřad, 2015c). Z širšího pohledu je Jihočeský kraj vnímán jako součást Evropského regionu Dunaj Vltava (Europaregion Donau Moldau) spolu s krajem Vysočina, Plzeňským krajem a s přílehlými regiony Rakouska a Německa. Společné projekty tohoto regionu pomáhají zvyšovat atraktivitu jednotlivých regionů (Evropský region Dunaj Vltava, 2016).

Další formou přeshraniční spolupráce je euroregion Silva Nortica zahrnující území okresů České Budějovice, Jindřichův Hradec, Písek a Tábor a území Horního Rakouska. Jiným Euroregionem zasahujícím na území Jihočeského kraje je Euroregion Šumava/Bayerischer Wald/Mühlviertel (Český statistický úřad, 2015c). Menší přeshraniční oblastí je Vitorazsko, oblast horního povodí řeky Lužnice. Tato oblast spojuje na české straně jih jindřichohradeckého okresu a přílehlou část Českobudějovicka spolu s Dolním Rakouskem (Vácha, 2003).

Mapa č. 3: Průměrná délka přenocování v r. 2014

0 5 10 20 30 40 km

Legenda

Přenocování

	1,80 - 2,40
	2,41 - 3,10
	3,11 - 3,30
	3,31 - 3,80

* počet nocí

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015

Mapa č. 3: Průměrná délka přenocování

Jihočeský kraj se z hlediska počtu přenocování řadí na třetí místo (po hl. městě Praze a Karlovarském kraji), což platí pro rok 2014 i 2015. Od roku 2013 je Jihočeský kraj podle počtu přenocování domácích hostů na prvním místě (Český statistický úřad, 2016). Českými turisty je kraj vybírán za cíl delších cest (4 a více nocí) jako druhý nejčastější (v roce 2014 si jej vybralo za cíl delších cest 13,8 % českých turistů), tím prvním je Středočeský kraj s 21,2 %. Z hlediska krátkých cest (1 – 3 noci) je Jihočeský kraj také druhým nejvybíranějším s 8,5 %, ale rozdíl od ostatních krajů již není tak velký (Český statistický úřad, 2015a).

Nejpočetnější skupinou zahraničních návštěvníků jsou hosté z Německa, drží prvenství i z hlediska počtu přenocování. Dále nejdéle v kraji pobývají hosté z Nizozemí, kteří zde obvykle tráví týdenní pobyty. Nejkratší dobu zde tráví asijské turisté, kteří se obvykle ubytovávají jen na 1 noc (Český statistický úřad, 2016).

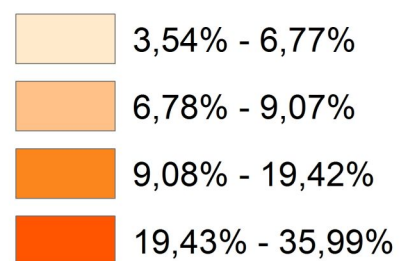
Asijské hosté cestují právě nejvíce do okresů Český Krumlov a České Budějovice, proto je zde průměrná délka přenocování tak krátká (u Českého Krumlova 2,4 noci a u Č. Budějovic 1,8 noci). Nejvyšší průměrná délka přenocování je v okrese Jindřichův Hradec (3,8 noci), tento okres je atraktivní zejména pro domácí cestovní ruch. Průměrná délka přenocování v ostatních okresech se pohybuje v rozmezí 3,0 – 3,3 noci. Údaje jsou platné za rok 2014.

Mapa č. 4a: Turistická návštěvnost v r. 2014

Legenda

Návštěvnost

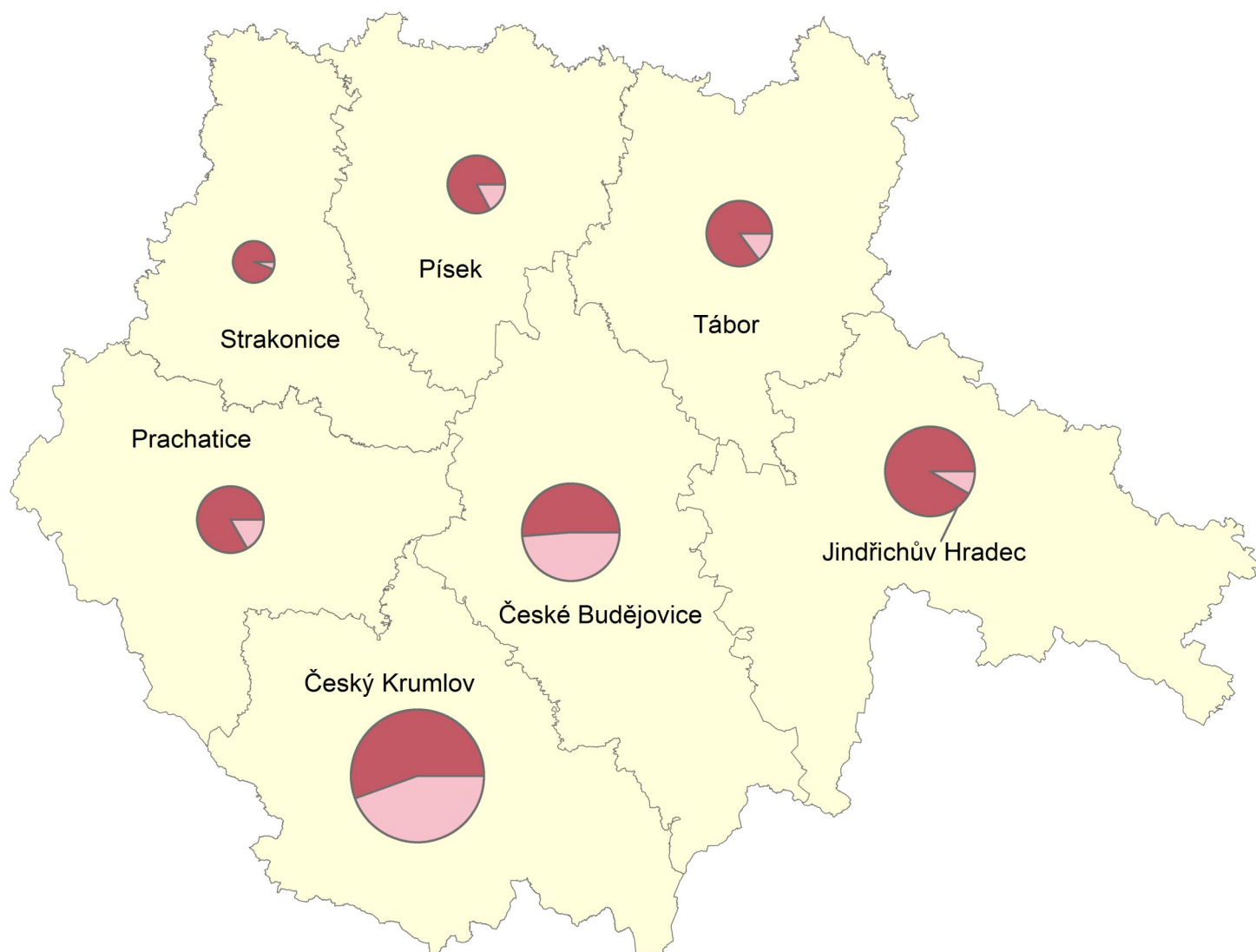

0 5 10 20 30 40 km

* poměr počtu návštěvníků okresu
ku počtu návštěvníků kraje

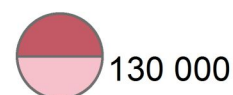
Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015

Mapa č. 4b: Porovnání domácích a zahraničních návštěvníků (v r. 2014)

0 5 10 20 30 40 km

Legenda

Rezidenti

Nerezidenti

Okruh map č. 4: Návštěvnost

V roce 2014 se v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje ubytovalo 1,176 mil. hostů, což je třetí nejvyšší počet (hned po Hl. městě Praha a Jihomoravském kraji). Největší příliv návštěvníků zaznamenává kraj v letních měsících. V roce 2015 návštěvnost kraje vzrostla až na 1,346 mil. návštěvníků (Český statistický úřad, 2016).

Největší počet návštěvníků zaznamenal tradičně okres Český Krumlov, a sice více než třetinu návštěvníků celého kraje. Naopak nejmenší návštěvnost zaznamenávají okresy Strakonice (3,5 % návštěvníků kraje) a Písek (6,8 %) (Český statistický úřad, 2015b). Českokrumlovsko zaznamenává největší návštěvnost zejména díky zařazení historického centra Českého Krumlova na Seznam UNESCO, turisticky významnou lokalitou v tomto okrese je i Lipensko.

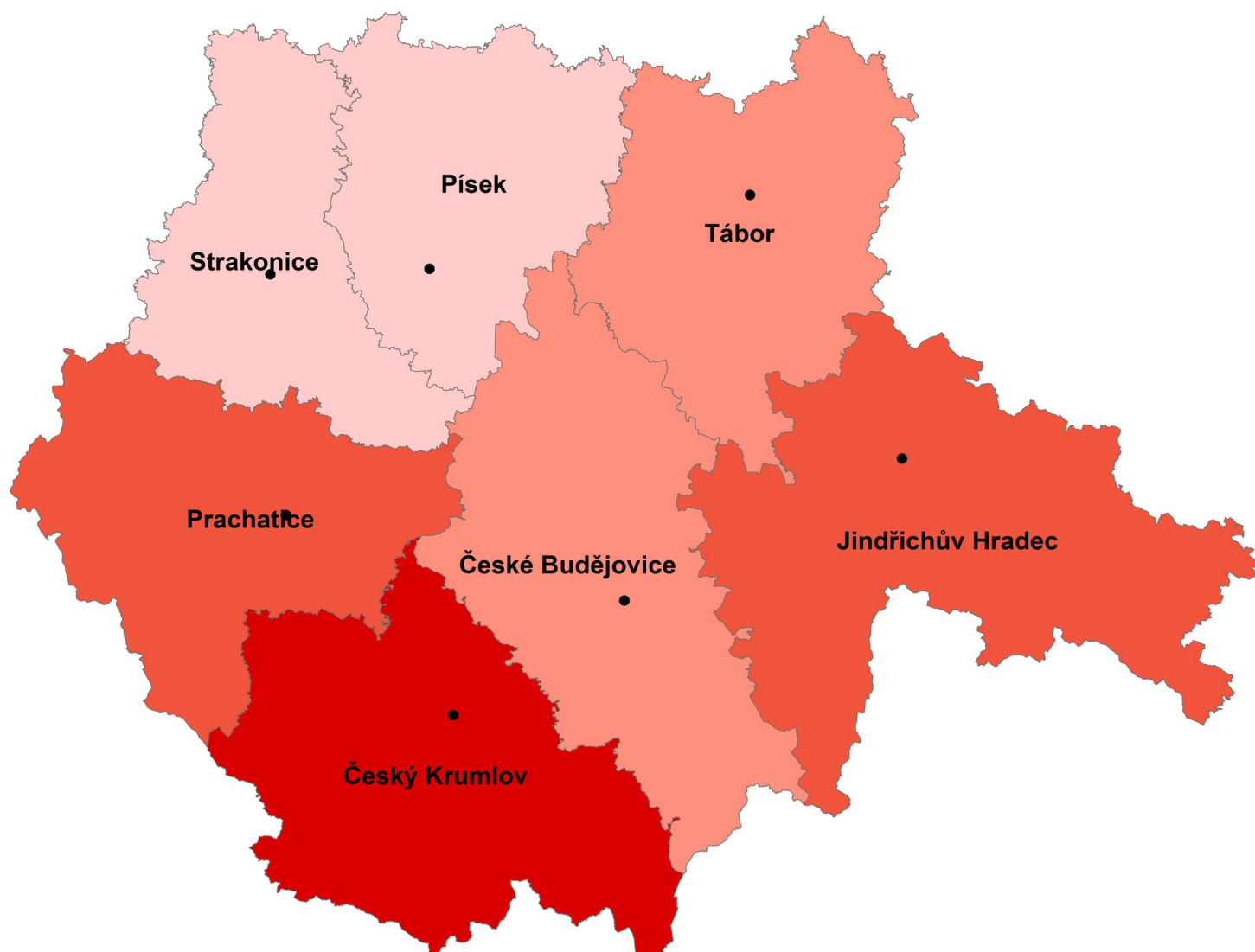
Nejvýznamnější památka Českého Krumlova, Státní hrad a zámek Český Krumlov, v roce 2015 zaznamenala dokonce rekordní návštěvnost, přičemž bylo zaznamenáno více než 400 tisíc turistů (Kubát, 2015).

Mezi návštěvníky převažuje domácí klientela, která tvoří za celý Jihočeský kraj 69 % návštěvníků, domácí klientela převažuje nad tou zahraniční ve všech okresech Jihočeského kraje, nejmarkantnější rozdíl je na Strakonicku (zde domácí klientela tvoří 94 % návštěvníků z celkových 41 626) a na Jindřichohradecku (zde je podíl domácí klientely 92 % z celkových 192 945). Naopak nejmenší rozdíl je na Českobudějovicku (pouhých 51 % domácích hostů z celkových 228 369) a na Českokrumlovsku (55 % domácích hostů z celkových 423 288). V ostatních okresech se podíl domácí klientely pohybuje v rozmezí 82 - 85 % (Český statistický úřad, 2015b + vlastní výpočty v ArcGIS). Český Krumlov jakožto památka zapsaná na seznamu UNESCO je turisticky atraktivní celosvětově, České Budějovice pak jsou atraktivní pro zahraniční

návštěvníky díky světoznámému pivovaru Budvar, taktéž jako univerzitní město každoročně vítá zahraniční studenty.

Největší podíl zahraničních návštěvníků přijíždí do Jihočeského kraje z Německa (17,5 % zahraničních hostů), Číny (10,7 %), Tchaj-wanu (10,2 %), Rakouska (8,3 %) a Jižní Koreji (7,1 %) (Český statistický úřad, 2016).

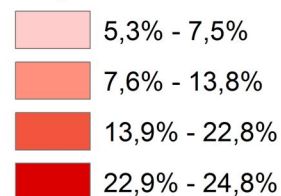
Mapa č. 5a: Hromadná ubytovací zařízení na úrovni okresů

0 5 10 20 30 40 km

Legenda

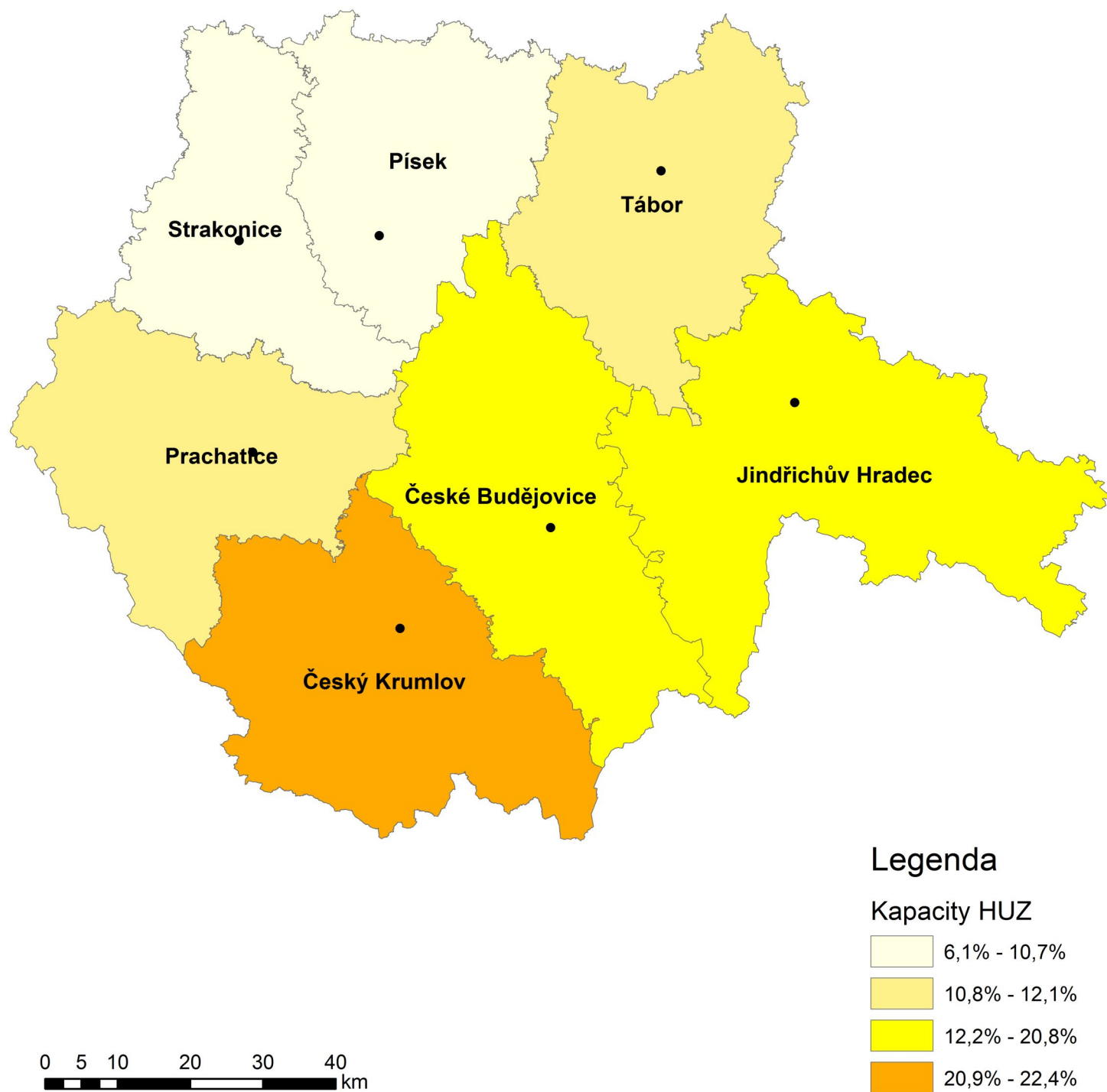
Ubytovací zařízení

* poměr počtu HUZ v okrese ku počtu HUZ v kraji

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015

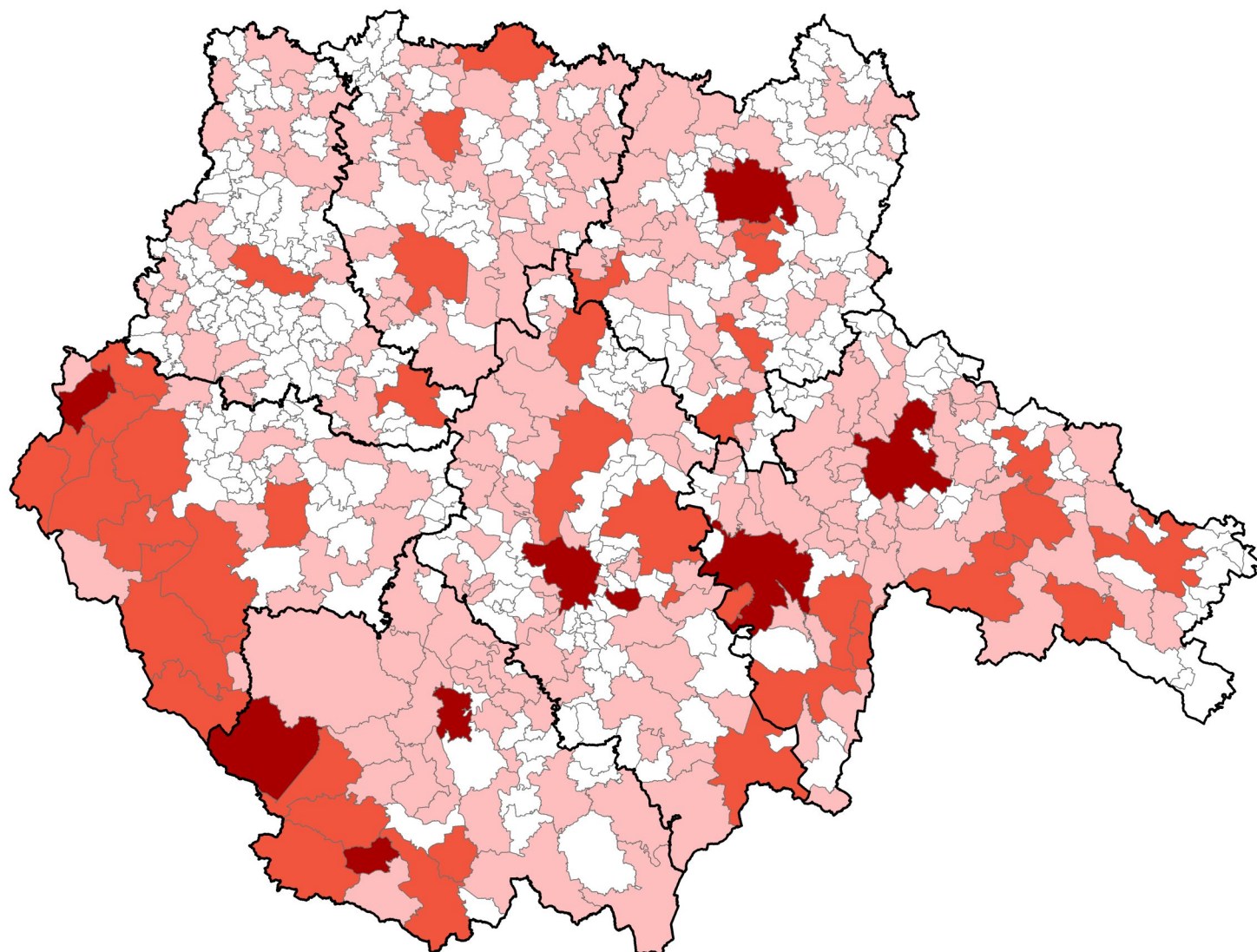
Mapa č. 5b: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení

* poměr počtu lůžek v okrese ku počtu lůžek v kraji

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015

Mapa č. 5c: Hromadná ubytovací zařízení na úrovni obcí

Legenda

HUZ

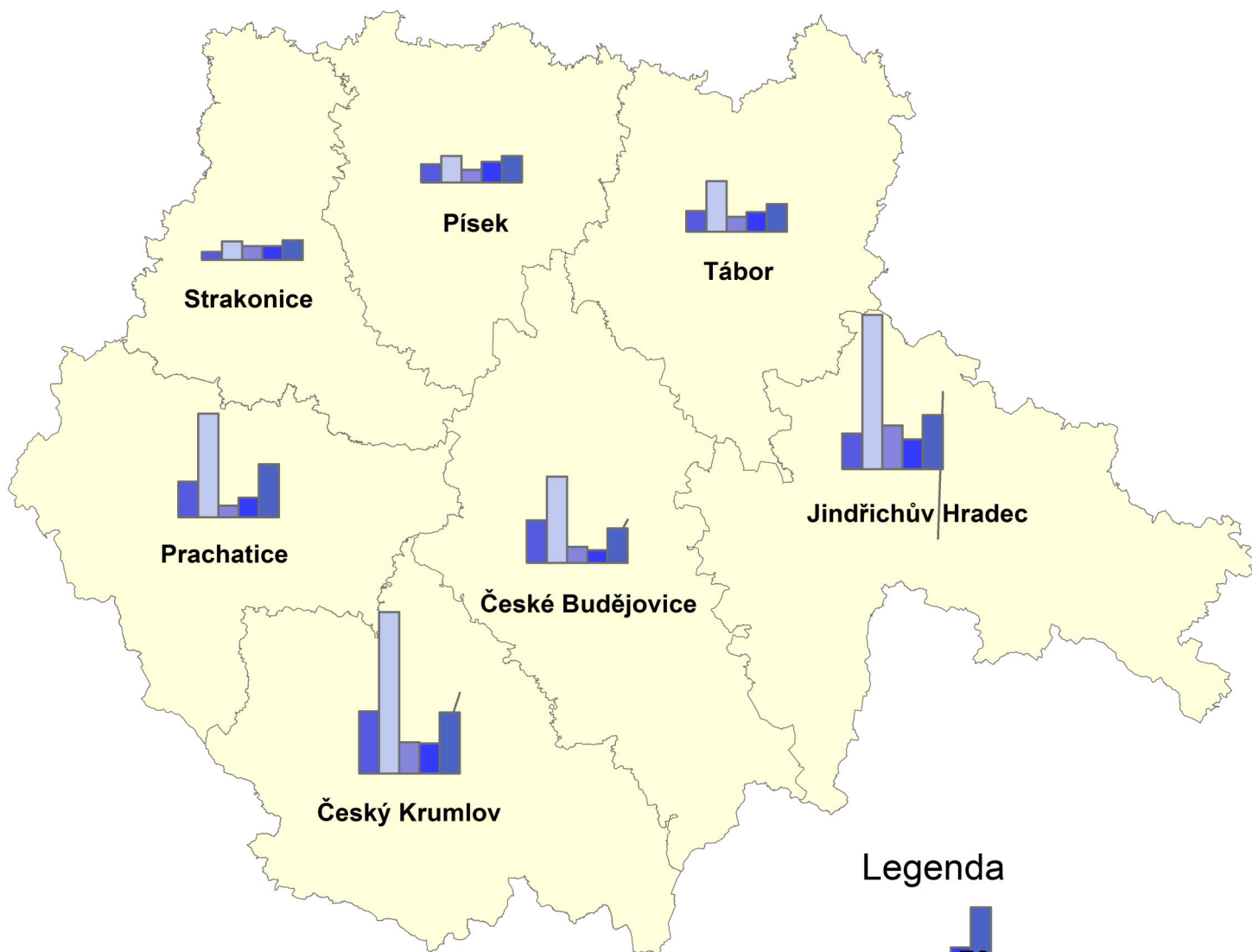
	0,000%
	0,001% - 0,415%
	0,416% - 1,987%
	1,988% - 8,113%

0 5 10 20 30 40 km

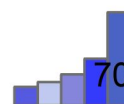
poměr počtu HUZ v obci ku počtu HUZ v kraji

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015

Mapa č. 5d: Porovnání počtu ubytovacích zařízení dle kategorizace

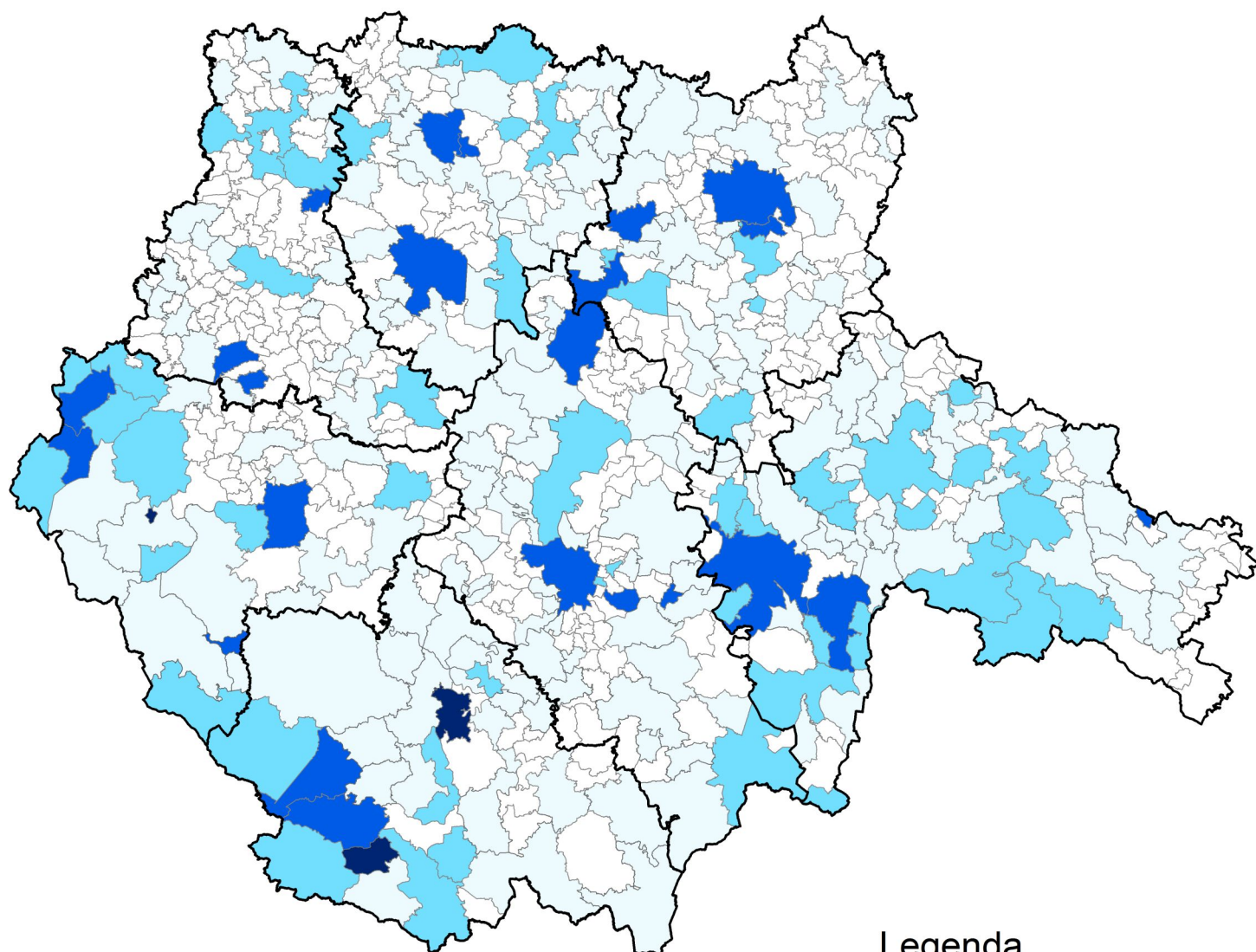
Legenda

- Hotely
- Penziony
- Kempy
- Chaty,turist_ubytovny
- Ostatní

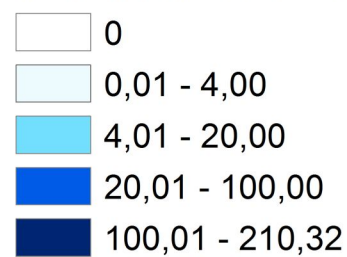
0 5 10 20 30 40 km

Mapa č. 5e: Turistické zatížení území

Legenda

Index turist. zatížení území

0 5 10 20 30 40 km

Zdroj dat: Český statistický úřad, 2015;
Geografická databáze ArcČR 500 verze 3.1, 2014 + vlastní výpočty

Okruh map č. 5: Ubytovací služby

V roce 2014 se v hromadných ubytovacích zařízeních Jihočeského kraje ubytovalo téměř 1,2 mil. návštěvníků, z toho 31 % tvořili zahraniční hosté (Český statistický úřad, 2015a). Mapy zahrnují pouze data o hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ), data z menších ubytovacích zařízení v České republice nejsou statisticky sledována.

Ze všech krajů České republiky zaznamenává Jihočeský kraj největší počet HUZ, a to 1 208, což tvoří 13,4 % HUZ v ČR. Z hlediska ubytovacích kapacit je Jihočeský kraj na druhém místě s počtem 59 247 lůžek (tj. 11,4 % lůžek v ČR), největší ubytovací kapacitu nabízí hlavní město Praha (Český statistický úřad, 2015a).

V Jihočeském kraji je nejvíce hotelů tříhvězdičkových (116), pětihvězdičkové hotely jsou v kraji pouze 2 (Český statistický úřad, 2015a). Ty se nacházejí v Českém Krumlově a v Hluboké nad Vltavou. Ve všech okresech Jihočeského kraje převažuje kategorie HUZ penzion. Odpovídá to rázu malebné jihočeské krajiny známé například z filmů režiséra Z. Trošky, kam rodinné penziony v přírodním prostředí, často v okolí vodních ploch, patří.

Obrázek 3: Penzion Lesovna Žofín
(zdroj: Dopenzionu.cz, n.d., dostupné z: <https://www.dopenzionu.cz/pohorska-ves/penzion-lesovna-zofin-5438/>)

Na obrázku č. 3 je penzion Lesovna Žofín v Pohorské Vsi v Novohradských Horách, který získal ocenění Nejlepší penzion roku 2015 v Jihočeském kraji (Dopenzionu.cz, n.d.). Větší množství hotelů se nachází v okresech České

Budějovice a Český Krumlov, kam přijíždí velké množství asijských a dalších zahraničních návštěvníků, kteří očekávají vyšší standard služeb a určitou míru bezpečnosti od této kategorie HUZ.

Ve více než polovině obcí (59 %) Jihočeského kraje se nenachází ani jedno HUZ, v téměř čtvrtině obcí (24 %) se pak nachází pouze jedno nebo dvě HUZ.

Okres Český Krumlov nabízí největší množství hromadných ubytovacích zařízení (1/4 HUZ v kraji), zároveň s největší ubytovací kapacitou v Jihočeském kraji (13 260 lůžek, 22,4 % ubytovacích kapacit kraje). Na území města Český Krumlov se přitom nachází třetina HUZ v okrese (97 HUZ z celkových 300), tato HUZ tvoří 21 % ubytovacích kapacit okresu (2 777 lůžek, 3. nejvyšší hodnota v kraji). Další významnou oblastí z hlediska cestovního ruchu je v okrese Č. Krumlov Lipensko. Mezi lipenské obce okresu Č. Krumlov patří Lipno n. Vltavou, Frymburk, Horní Planá, Černá v Pošumaví, Přední Výtoň, Loučovice a Vyšší Brod (Destinační management Lipensko, n.d.). Celkem HUZ Lipenska tvoří polovinu všech HUZ v okrese, jejich ubytovací kapacity pak 2/3 kapacit okresu. Nejvýznamnější z hlediska ubytovacích služeb je obec Lipno n. Vltavou, jehož ubytovací kapacita je větší než ve městě Č. Krumlov a je 2. nejvyšší v kraji (3 358 lůžek), v obci je pouze 27 HUZ. Další významnou obcí je Horní Planá s 51 HUZ, ale ubytovací kapacitou jen 14 % z okresu. Horní Planá tedy nabízí velké množství menších ubytovacích zařízení, stejně tak Český Krumlov, kdežto Lipno n. Vltavou nabízí ubytování ve velkých hotelech a podobných HUZ.

Druhé největší množství HUZ je v okrese Jindřichův Hradec. Zde je významná oblast Třeboňsko, turisticky významná zejména pro své přírodní atraktivity a lázně v Třeboni. Oblast zahrnuje 148 hromadných ubytovacích zařízení s kapacitou 5 876 lůžek, což tvoří téměř polovinu celkové ubytovací kapacity v okrese J. Hradec. Třeboň 2 581 lůžky tvoří 21 % okresních ubytovacích kapacit ve 53 HUZ. Dalšími významnými obcemi Třeboňska jsou Chlum u

Třeboně, Suchdol nad Lužnicí, Staňkov, Lomnice nad Lužnicí nebo například Lužnice. Samotné okresní město Jindřichův Hradec nabízí ubytování v 29 HUZ s kapacitou 1 110 lůžek. Za zmínku stojí i obce Kunžak (10 HUZ, 919 lůžek) a Nová Bystřice (19 HUZ, 792 lůžek) jakožto centra České Kanady.

Druhou největší ubytovací kapacitu má okres České Budějovice s 9 314 lůžky ve 167 HUZ. Jedná se tedy převážně o větší ubytovací zařízení. Krajské město Č. Budějovice nabízí ubytování v 52 HUZ o celkové kapacitě 3 799 lůžek, což je nejvyšší hodnota v kraji a tvoří tak 40,5 % kapacity v okrese. Významnou část ubytovací kapacity v Českých Budějovicích tvoří koleje Jihočeské univerzity s kapacitou až 2 000 lůžek (Koleje a menzy Jihočeské univerzity v Č. Budějovicích, n.d.) a dalších škol ve městě. Výraznou ubytovací kapacitou v okrese Č. Budějovice disponuje také Hluboká nad Vltavou (11 % lůžek v HUZ okrese), Týn nad Vltavou a Nové Hrady.

V okrese Prachatice se nachází poměrně velké množství malých ubytovacích zařízení, to odpovídá i rázu krajiny v NP a CHKO Šumava – velké množství větších hotelů by zde působilo rušivě. Nejvýraznější je obec Stachy, v jejíž blízkosti se nachází lyžařský a lanový areál Zadov, kde se nachází 25 HUZ s kapacitou 1 048 lůžek, což tvoří 14 % kapacit HUZ v okrese. Dále potom Prachatice, Nové Hutě, Nová Pec, Vimperk a Kvilda.

V okrese Tábor tvoří 20 % ubytovací kapacity město Tábor z celkových 7 195 lůžek, 10 % ubytovacích kapacit se nachází v obci Bechyně, které je turisticky atraktivní zejména díky lázním Bechyně. Významné je i Veselí nad Lužnicí, do jehož okolí zasahuje severní cíp CHKO Třeboňsko.

Nejnižší hodnoty z hlediska počtu HUZ i z hlediska počtu lůžek v HUZ dosahují okresy Písek a Strakonice. V porovnání s ostatními okresy Jihočeského kraje se jedná o turisticky méně významné regiony.

Index turistického zatížení území (viz mapa č. 5e) vypovídá o míře zatížení cestovním ruchem. Poměříje počet stálých lůžek v ubytovacích zařízeních ku rozloze daného území, vyjadřuje tedy hustotu ubytovacích kapacit, čili počet lůžek na km². Bere ale v úvahu pouze turisty, kteří v destinaci přenocují, nepočítá s jednodenními návštěvníky.

Nejvyšší hodnoty jsou dosaženy v obcích o malé rozloze a v obcích velmi vytížených cestovním ruchem s velkou ubytovací kapacitou. Nejvyšší hodnotu indexu (210 lůžek/km²) dosahuje obec Kubova Huť v okrese Prachatice, jejíž HUZ nabízejí kapacitu jen 297 lůžek, ale na rozloze pouhých 1,41 km². Druhou a třetí nejvyšší hodnotu ukazatele mají obce v okrese Český Krumlov, a to obec Lipno nad Vltavou (172 lůžek/km²) a město Český Krumlov (125 lůžek/km²). Další obce s vysokou hodnotou ukazatele jsou Nová Pec (86 lůžek/km²), Lišov (86 lůžek/km²), Sezimovo Ústí (78 lůžek/km²), Dačice (73 lůžek/km²), České Budějovice (68 lůžek/km²) a Volyně (51 lůžek/km²).

Mapa č. 6: Dopravní infrastruktura

Letiště Hosín

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Hraniční přechody
- ✈ Letiště
- Železniční stanice

— Elektrifikované železnice

— Neelektrifikované železnice

0 5 10 20 30 40 km

Mapa č. 6: Dopravní infrastruktura

V kraji je zaznamenána stále se zvyšující intenzita dopravy, zejména silniční. Silniční síť je dostatečně hustá, z toho důvodu na mapě ani není zakreslena. Území ale bohužel není napojeno na republikovou ani mezinárodní dálniční síť (Český statistický úřad, 2015c).

V současné době probíhá výstavba dálnice D3 vedoucí z Prahy přes Tábor a České Budějovice do Rakouska (Dálnice D3, n.d.). Z dálnice D3 je hotový úsek Mezno – Tábor, Tábor – Soběslav a Soběslav – Bošilec. Výstavba úseku vedoucího z Mezna do Prahy je zatím jen v podobě plánů, výstavba by dle harmonogramu měla začít v roce 2019. Naopak výstavba jihočeské části vedoucí do Rakouska již začala – od r. 2015 probíhá výstavba úseku Bošilec – Úsilné, v roce 2016 by měla začít výstavba úseku Úsilné – Třebonín a výstavba zbývajících úseků, tj. Třebonín – Kaplice a Kaplice – státní hranice, by měla začít následující rok (Harmonogram přípravy a výstavby dálnice D3, 2015).

Mapa zobrazuje hraniční přechody dostupné pro motocykly, osobní automobily i autobusy. Jediný hraniční přechod, Strážný – Philippsreut, z Jihočeského kraje vede do Německa, ostatní v Jihočeském kraji spojují Česko s Rakouskem. Na státních hranicích se vyskytují ještě hraniční přechody pro pěší, případně i cyklisty, které jsou obvykle otevřené jen v období od dubna do listopadu, některé jsou navíc limitovány denní otevírací dobou (obvykle 8 – 20 hod.); takovými přechody jsou například Plešné jezero – Holzschlag, Ježová – Iglbach, Koranda – St. Oswald (Prepravce.cz, 2016).

V železniční dopravě sice přes území Jihočeského kraje nevedou hlavní železniční koridory, přesto je zde několik důležitých uzlů. Mezi železniční zajímavosti Jižních Čech patří zbytky koněspřežní železnice spojující České Budějovice s Lincem, úzkokolejka z Jindřichova Hradce a nejvýše položená železniční stanice v ČR v Kubově Huti (Český statistický úřad, 2015c).

Železniční síť je dostatečně hustá, elektrizované jsou tratě vedoucí z hraničních přechodů Dolní Dvořiště a České Velenice do krajského města a odtud směrem na Prahu (přes Tábor), Brno (přes Jindřichův Hradec) a Plzeň (přes Strakonice). Důležité jsou i neelektrifikované tratě vedoucí na Šumavu a do oblasti České Kanady a Třeboňska.

V jihočeském kraji je 7 veřejných vnitrostátních letišť, přičemž 2 z toho leží v blízkosti krajského města, a to letiště Hosín a letiště České Budějovice nacházející se v Plané. Žádné letiště se nenachází v okrese Písek a v okrese Český Krumlov, naopak v okrese Tábor jsou 2 veřejná vnitrostátní letiště, a to v Táboře a v Soběslavi. Kromě toho se v Jihočeském kraji nachází ještě několik ploch uzpůsobených k přistávání letadel. Tyto plochy se nacházejí v Dačicích, v Doudlebech, ve Frymburku, v Kaplici, v Kramolíně, v Písku, v Táboře, v Třeboni a ve Velešíně (Aeroweb, 2014). Tyto plochy jsou využívány pro sportovní letecké účely.

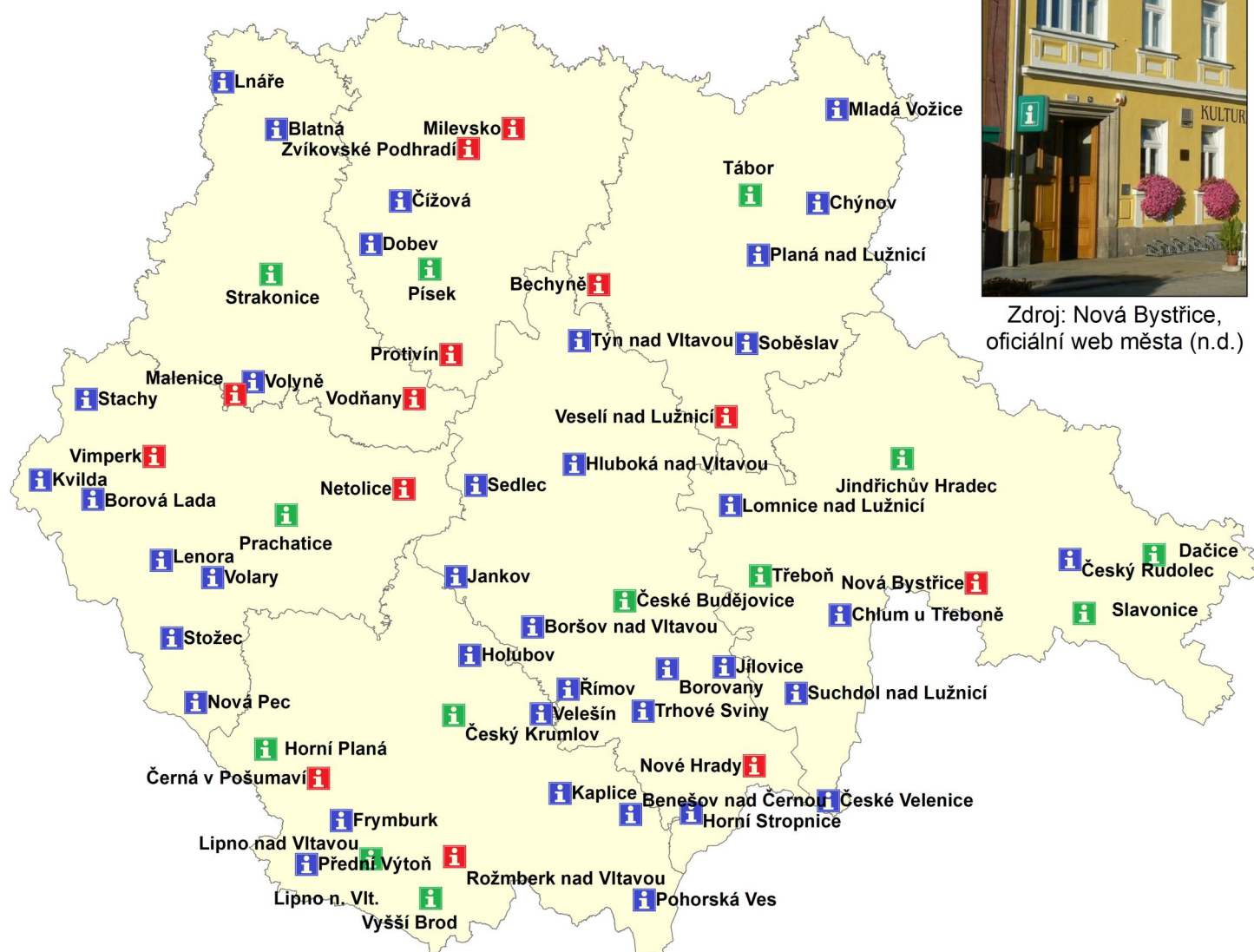
Letiště České Budějovice má kromě statutu „veřejné vnitrostátní letiště“ navíc statut „neveřejné mezinárodní letiště“. V budoucnu se chce stát veřejným mezinárodním letišťem, k tomu je ale nutné vybudovat potřebné zázemí. První etapa modernizace byla zahájena v roce 2009, další etapa začala v roce 2015. Podle plánů by měla být modernizace dokončena v roce 2017, kdy by mělo dojít k certifikaci pro veřejný mezinárodní provoz (Jihočeské letiště České Budějovice, a.s., n.d.).

Mapa č. 7: Turistická informační centra

TIC Nová Bystřice

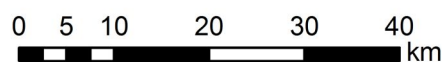

Zdroj: Nová Bystřice, oficiální web města (n.d.)

Legenda

- TIC kategorie B
- TIC kategorie C
- TIC bez certifikace

Zdroj dat: A.T.I.C. ČR, n.d.; VisitJizniCechy, 2011; Šumavsko...podmanivý kout Jižních Čech, 2015

Zdroj symbolů v mapě: vlastní tvorba

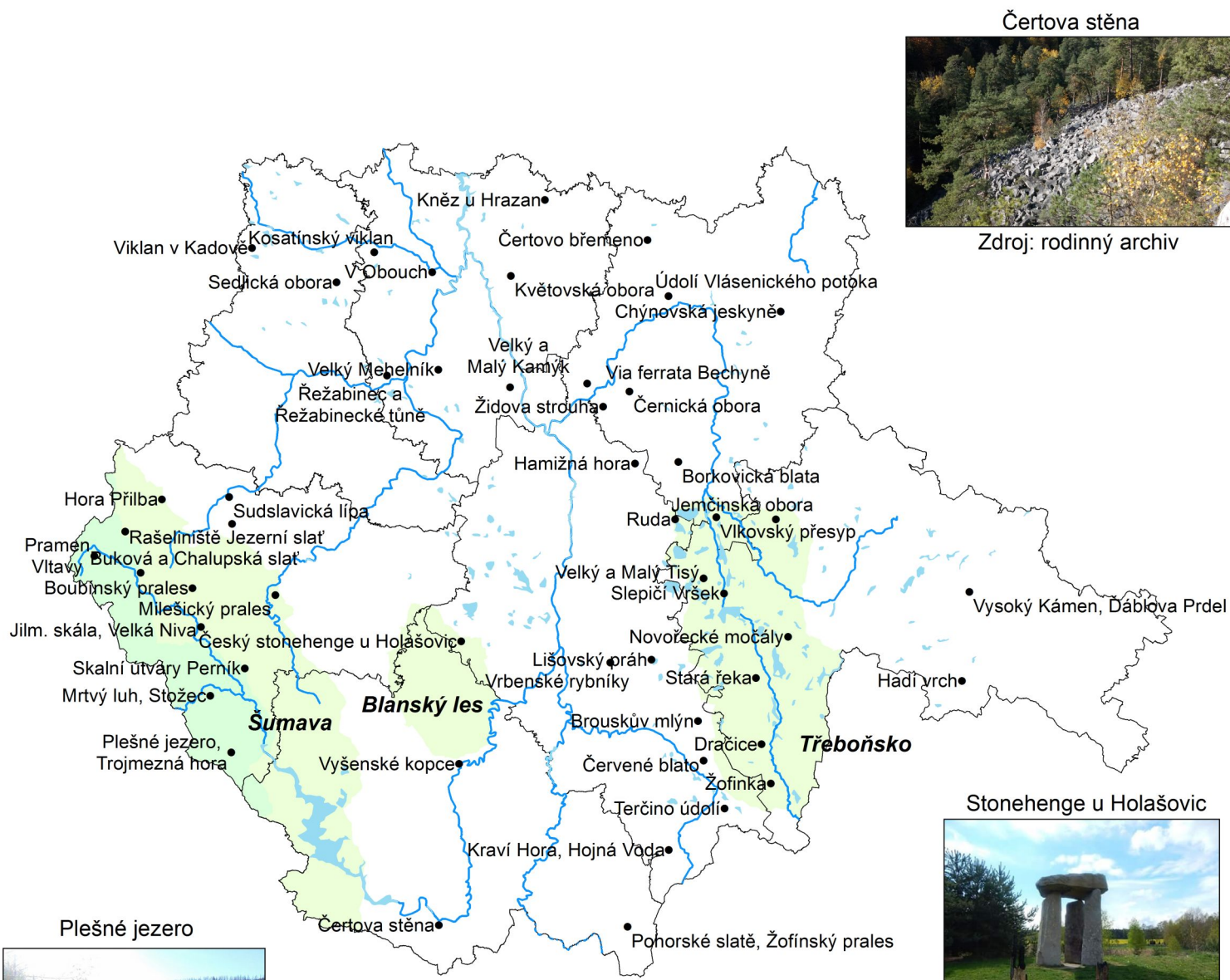
Mapa č. 7: Turistická informační centra

V Jihočeském kraji se vyskytují pouze turistická informační centra (TIC) kategorie B a C, většina infocenter je bohužel necertifikovaná. Certifikace TIC zaručuje určitý standard kvality poskytovaných služeb v těchto infocentrech. Pokud návštěvník není spokojen se službami certifikovaného TIC, má možnost obrátit se na Asociaci turistických informačních center, která certifikaci provádí. To ovšem neznamená, že necertifikovaná turistická informační centra poskytují návštěvníkům služby v nižší kvalitě.

Mapa zobrazuje vždy jen jeden symbol turistického informačního centra, ač se v některých obcích vyskytuje infocenter více. Symbol tak zastupuje vždy to infocentrum, které je významnější. Pokud tedy kupříkladu v obci jsou dvě infocentra, z nichž jedno je kategorie B a druhé kategorie C, na mapě je symbol infocentra B. Stejně tak pokud jsou v obci dvě infocentra, jedno kategorie C a druhé necertifikované, na mapě je symbol infocentra kategorie C. Obce a města, ve kterých se nachází více turistických informačních center, jsou Bechyně, Český Krumlov, Třeboň, České Budějovice a Strakonice.

Existují také specifická infocentra, která poskytují informace pouze o dané atraktivitě. Takto existuje například infocentrum Výstaviště České Budějovice (poskytuje informace pouze v době konání vybraných výstav), návštěvnické centrum Kvilda, infocentrum jaderné elektrárny Temelín, návštěvnické centrum Budějovického Budvaru nebo infocentrum vodní elektrárny Lipno.

Mapa č. 8: Přírodní atraktivity

Čertova stěna

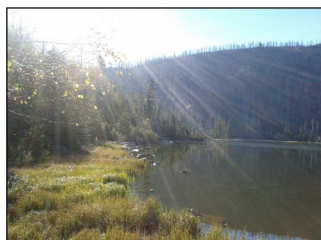
Zdroj: rodinný archiv

Stonehenge u Hološovic

Zdroj: rodinný archiv

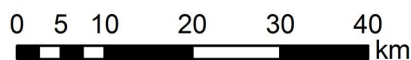
Plešné jezero

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Přírodní atraktivity
- Chráněná krajinná oblast
- Národní park

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Šumavsko...podmanivý kout Jižních Čech, 2015; Jižní Čechy a Šumava. Spolek pro popularizaci Jižních Čech, 2010

Mapa č. 8: Přírodní atraktivita

Mapa přírodních atraktivit nezobrazuje všechny přírodní atraktivita na území Jihočeského kraje, zobrazuje pouze vybrané, ty nejvýznamnější. Zobrazit všechny přírodní atraktivita neumožňuje měřítko mapy.

Přírodní atraktivita je velmi rozmanité spektrum atraktivit cestovního ruchu. Velké množství přírodních atraktivit se soustředí v chráněných přírodních oblastech – zde v národním parku Šumava a v chráněných krajinných oblastech Šumava, Blanský les a Třeboňsko. Některé přírodní atraktivita získaly statut národní přírodní rezervace, a to Řežabinec a Řežabinecké tůně, Boubínský prales, Velká Niva, Vyšenské kopce, Čertova stěna – Luč, Žofínský prales, Žofinka, Červené Blato, Brouskův mlýn, Stará řeka, Velký a Malý Tisý a Ruda.

Skalní útvary jakožto přírodní atraktivita cestovního ruchu v Jihočeském kraji jsou Vysoký Kámen, Ďáblova Prdel, Hadí vrch, Čertova stěna, žulové suťové pole na úbočí Kraví hory, ferrata Bechyně, Čertovo břemeno, Kosatínský viklan, Viklan v Kadově, Kněz u Hrazan, Velký Mehelník, skalní útvary na svahu hory Přílby, Stožecká skála, Jilmová skála, skalní útvary na úbočích vrchu Perník a kamenné moře na svazích Trojmezí hory. V kraji se nachází i písčité přesypy, konkrétně Vlkovský přesyp a přesyp Slepíčí vršek.

Pro Jihočeský kraj jsou typické rašeliniště, mokřady, slatiny a močály, jsou jimi Červené blato, Žofinka, Brouskův mlýn, Novořecké močály, Ruda, Borkovická blata, Velká Niva, Mrtvý luh a Jezerní, Buková a Chalupská slať.

Dalšími přírodními atraktivitami mohou být pralesy a unikátní stromové porosty, a sice Hojná Voda, Terčino Údolí, Žofínský prales, Černická obora, Květovská obora, a pralesy Boubínský a Milešický. Nejvyšší lípou v Jihočeském kraji je Sudslavická lípa (Deník.cz, 2012).

Přírodními atraktivitami jsou i vodní toky, vodní plochy a jejich okolí, zejména rybníky v Českobudějovické a Třeboňské pánvi. Specifická je pak atraktivita

V Obouch, údolí řeky Lomnice s množstvím balvanů, dále Stará řeka, pramen Vltavy, údolí Vlášnického potoka a řeky Dračice, rybníky Velký a Malý Tisý, Řežabinec a Vrbenské rybníky, ledovcové jezero Plechý.

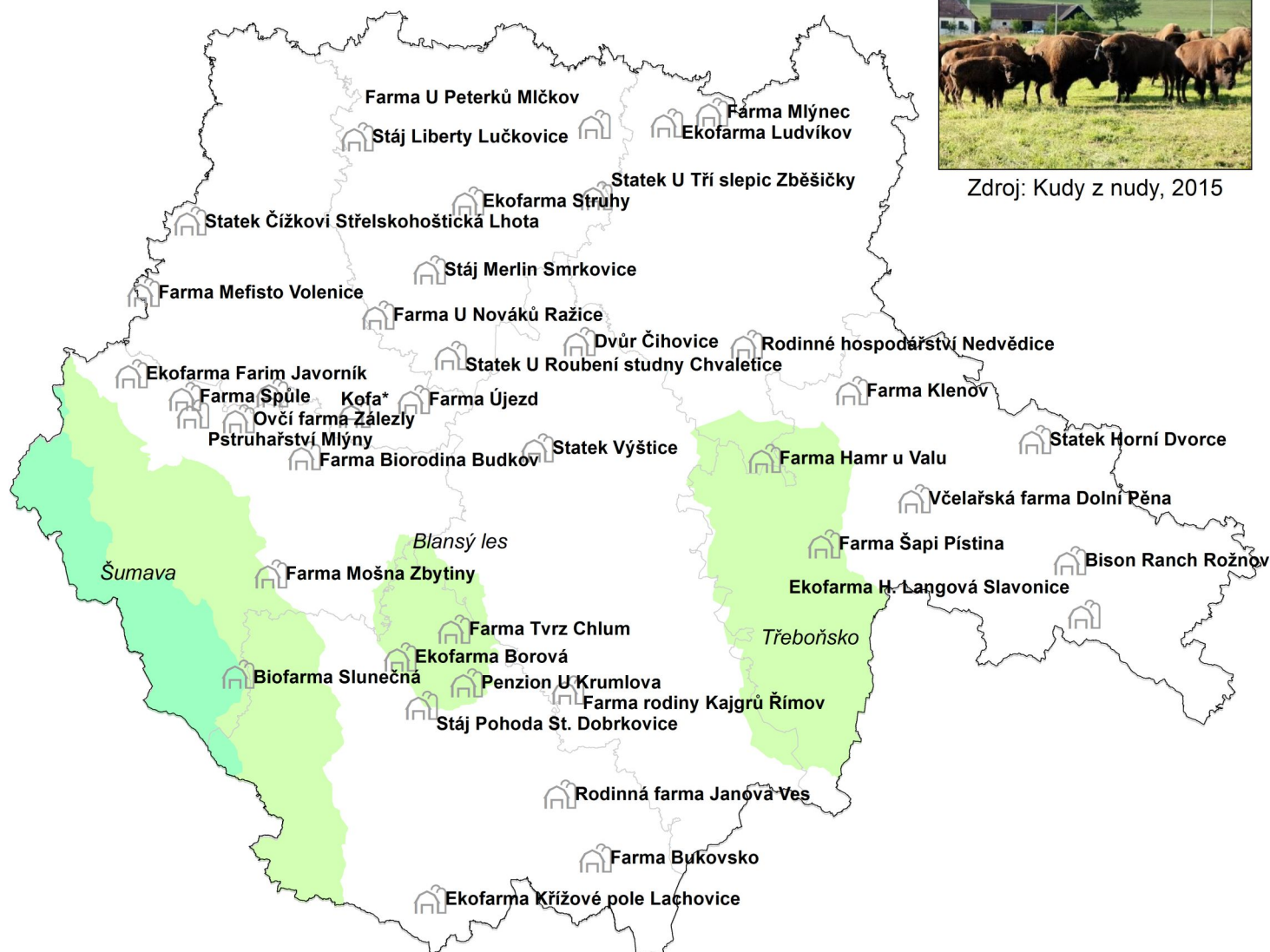
Zvěř je možno pozorovat nejen v zoologických zahradách (viz mapa č. 17), ale i v přírodních oborách Jemčinská a Sedlická. Dalšími přírodními atraktivitami jsou Chýnovská jeskyně, geomorfologický úkaz Lišovský práh a naučná stezka na úpatí Hamižné hory.

Mapa č. 9: Střediska venkovského cestovního ruchu

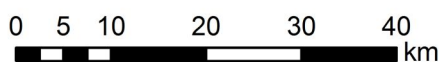
Bison Ranch Rožnov

Zdroj: Kudy z nudy, 2015

* Kofa = Kozí ekofarma
Kofa u Bavorova

Legenda

- Střediska venkovského CR
- Chráněná krajinná oblast
- Národní park

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Na farmu, na venkov!, 2015; Nalok. Nakupujte lokálně., 2015

Mapa č. 9: Střediska venkovského cestovního ruchu

V mapě jsou zobrazeny farmy a ekofarmy, které alespoň částečně umožňují účastnit se venkovského cestovního ruchu. Některé farmy umožňují vícedenní pobyt díky možnosti ubytování a stravování, některé umožňují jen jednodenní pobyt na farmě, účast na běžných aktivitách venkovského cestovního ruchu, případně nákup potravin vyprodukovaných na farmě.

Kromě běžných plodin a hospodářských zvířat typických pro české prostředí se na jihočeských farmách vyskytují i zvířata netypická. Takovým příkladem jsou vietnamská prasata na Ovčí farmě Zálezly a v Rodinném hospodářství Nedvědice, bizoni na Bison Ranchi v Rožnově, křepelky na Farmě Klenov a poníci na Farmě Bukovsko.

Kromě farem s hospodářskými zvířaty jsou v mapě zobrazeny i farmy a stáje, které nabízejí výuku jízdy na koních. Takové farmy a stáje jsou Ekofarma Kofa u Bavorova, Farma Mefisto ve Volenicích, Farma U Nováků v Ražicích, Statek Výštice, Stáj Merlin ve Smrkovicích, Stáj Pohoda Staré Dobrkovice, Farma Bukovsko, Ekofarma Borová, Stáj Liberty Lučkovice, Farma Tvrz Chlum, Ekofarma Hana Langová ve Slavonicích, Farma rodiny Kajgrů v Římově a Farma Šapi Pístina.

Mapa č. 10a: Městské památkové rezervace a zóny

Rožmberk n. Vltavou

Zdroj: rodinný archiv

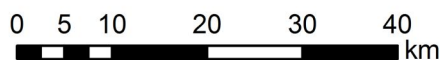
Český Krumlov

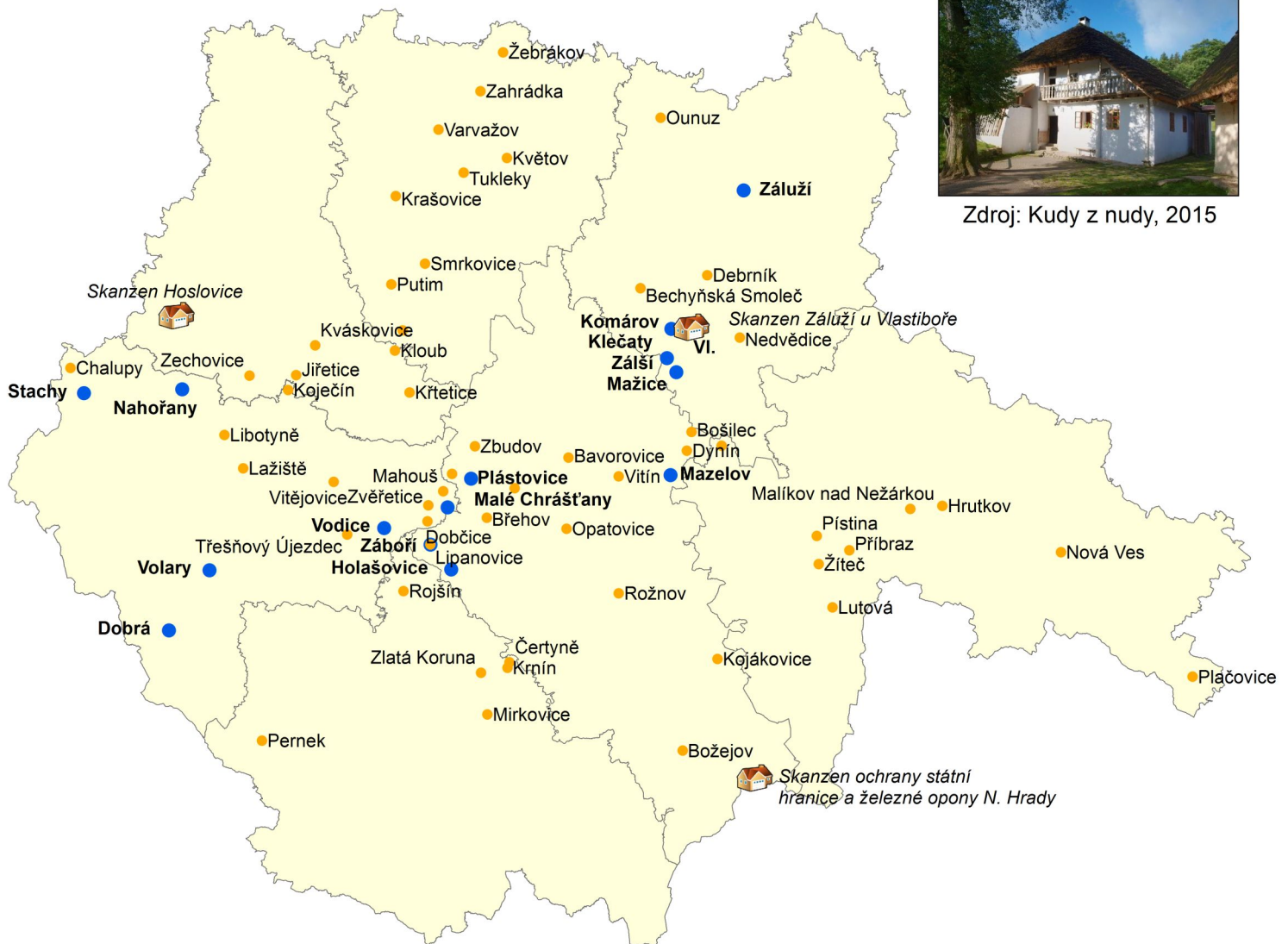
Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Městské památkové rezervace
- Městské památkové zóny

Mapa č. 10b: Vesnické památkové rezervace a zóny, skanzeny

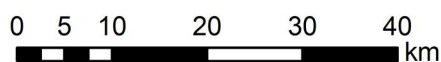

Skanzen Hoslovice

Zdroj: Kudy z nudy, 2015

VI. = Vastiboř

Legenda

- Skanzeny
- Vesnické památkové rezervace
- Vesnické památkové zóny

Zdroj dat: Národní památkový ústav, 2015; Kudy z nudy, 2015; Atlas Česka, 2015

Okruh map č. 10: Městské a vesnické památkové rezervace a zóny

Městských a vesnických památkových rezervací, jakožto památkově chráněných území většího významu, je menší množství než městských a vesnických památkových zón.

Městské památkové rezervace (MPR) se nacházejí v 7 jihočeských městech. Tři MPR se nacházejí v okrese Jindřichův Hradec. První je ve Slavonicích díky tamní renesanční architektuře, město dokonce v roce 2 000 zažádalo o nominaci na seznam UNESCO (Slavonice, oficiální web města, 2005). Další MPR je Jindřichův Hradec, jehož Státní hrad a zámek je národní kulturní památkou (NKP). Třetí MPR na Jindřichohradecku je Třeboň, nachází se zde NKP Zámek Třeboň se Schwarzenberskou hrobkou, třeboňský klášter a část Rožmberské rybníkové soustavy. Další MPR je v Českém Krumlově, jehož historické centrum je zapsáno na seznam UNESCO díky množství památek, NKP jsou Státní hrad a zámek a původní barokní divadlo a Kostel sv. Víta, navíc městská část Plešivec nese označení městská památková zóna. České Budějovice jsou chráněny označením MPR díky historickému centru s například Černou věží, Samsonovou kašnou a radnicí, NKP je zde jediná – Koněspřežní železnice vedoucí do Lince. Označením MPR se pyšní i město Tábor, NKP je zde věž hradu Kotnov s Bechyňskou branou, Stará radnice a Oltářní křídla z Roudníků umístěné v Husitském muzeu (Tábor, oficiální web města). Poslední jihočeskou MPR je okresní město Prachatice.

Významnými městskými památkovými zónami (MPZ) jsou například Nové Hrady s NKP hrad v Nových Hradech, Husinec s NKP rodný dům mistra Jana Husa, Rožmberk nad Vltavou s NKP Státní hrad Rožmberk n. Vlt., Vyšší Brod s NKP Vyšebrodský klášter, Závíšov kříž z kláštera Vyšší Brod a Vyšebrodský cyklus, Dačice s NKP Dačickým zámkem a Písek s NKP nejstarším kamenným mostem Česka.

Nejvýznamnější vesnickou památkovou rezervací (VPR) je VPR Holašovice díky jejímu zápisu na seznam UNESCO pro architektonické stavby selského baroka (Holašovice, oficiální stránky obce, 2016). Stavby selského baroka se vyskytují i ve VPR Plástovice, Mažice, Zálší, Záluží, Klečaty a Komárov. Ve VPR Volary je možné obdivovat architektonické skvosty alpské architektury (Kudy z nudy, 2015).

Skanzen vodní mlýn v Hoslovicích je národní kulturní památkou (Národní památkový ústav, 2015). Poněkud netradiční skanzen se nachází v Nových Hradech v blízkosti hraničního přechodu Nové Hrady - Pyhrabruck, kam se přesunul v roce 2013 z Borovan. Skanzen předává informace o ochraně hranic napříč dějinami, speciálně pak o ochraně hranic v období studené války (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR v.v.i., 2016). Skanzen v Záluží u Vlastiboře je umístěn v objektu bývalé kovárny a kovářského domku, nabízí i expozici loutkařství. Kovárna je obklopena stavbami selského baroka (Město Veselí nad Lužnicí, oficiální stránky, 2008).

Mapa č. 10a: Městské památkové rezervace a zóny je dostupná v online verzi na odkazu: <http://arcg.is/1SLcNP2>

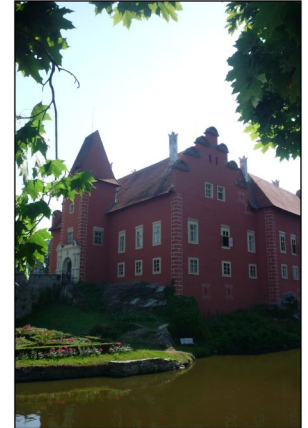
Mapa č. 11a: Hrady a zámky

Kratochvíle

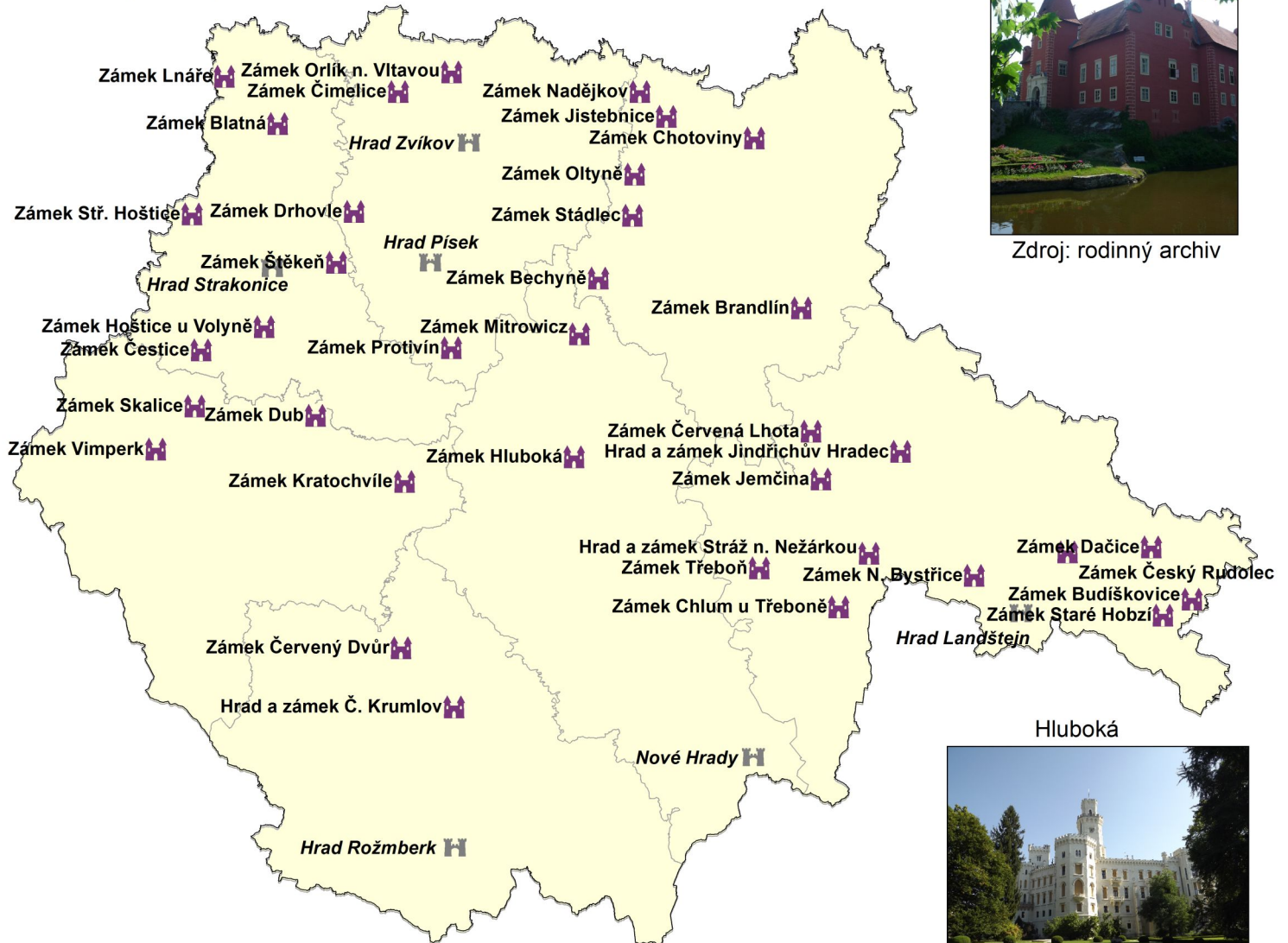

Zdroj: rodinný archiv

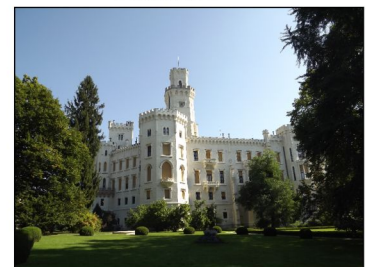
Červená Lhota

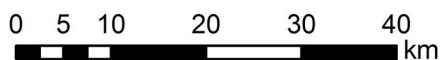
Zdroj: rodinný archiv

Hluboká

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

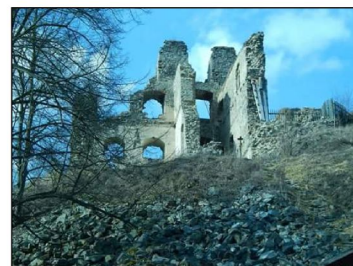
- Zámky
- Hrady

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Krajem pod Šumavou, 2015; Hrady.cz, 2015; Národní památkový ústav, 2016

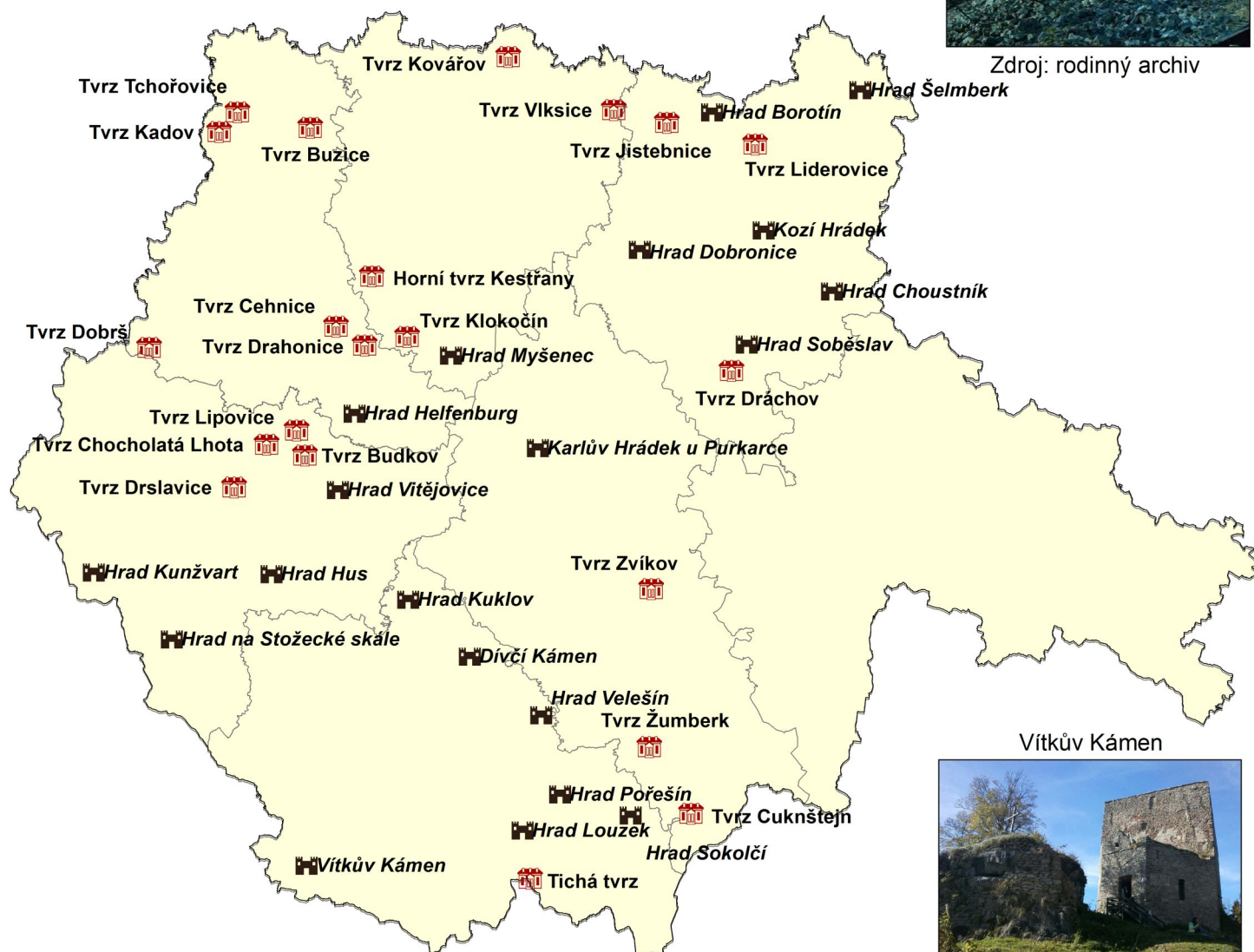
Zdroj symbolů v mapě: vlastní tvorba

Mapa č. 11b: Tvrze a zříceniny hradů

Dívčí Kámen

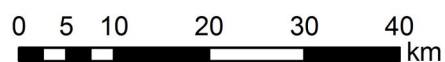
Zdroj: rodinný archiv

Vítkův Kámen

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Zříceniny
- Tvrze

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Hrady na Malši, 2015; Krajem pod Šumavou, 2015; Hrady.cz, 2015

Okruh map č. 11: Hrady, zámky, tvrže, zříceniny

Nejnavštěvovanějším hradem nebo zámek je v Jihočeském kraji tradičně Státní hrad a zámek Český Krumlov, který v roce 2015 dosáhl rekordních 400 tisíc návštěvníků (v roce 2013 bylo dosaženo 321 tisíc návštěvníků, v roce 2014 367 tisíc). Z celorepublikového hlediska je nejnavštěvovanější Pražský hrad, o druhé místo se Český Krumlov dělí se zámek Lednice (Kubát, 2015).

Jihočeské památky jsou v České republice nejoblíbenější, kupříkladu Plzeňský kraj má stejný počet hradů a zámků, návštěvnost je tam ovšem pětina. Po Českém Krumlově je turisty nejvyhledávanější zámek Hluboká. Nárůst návštěvnosti českých památek je trendem posledních let. Jednak hrady a zámky rozšiřují trasy a otevírací dobu, jednak Češi v poslední době preferují domácí cestovní ruch, jedním z důvodů je bezpečnost. (Kubát, 2015). Jiným důvodem zvýšení návštěvnosti českých památek v roce 2015 mohou být vydařené klimatické podmínky v letní sezoně.

Tři jihočeské památky jsou klasifikovány jako „hrad a zámek“, a to Státní hrad a zámek Český Krumlov, Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec a Hrad a zámek Stráž nad Nežárkou. V Jihočeském kraji se nachází pouze 6 hradů v zachovalém stavu, a to hrady Landštejn, Zvíkov, Rožmberk, Nové hrady, Písek a Strakonice. Z těch ostatních se již staly zříceniny. Některé hrady zchátraly natolik, že po nich zůstaly jen nepatrné zbytky zdí. Příkladem je hrad Vítkův Kámen v okrese Jindřichův Hradec. Tyto památky v mapě ani nejsou zobrazeny.

Ve státní správě zůstalo jen několik památek, a to Státní hrad a zámek Český Krumlov, Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec, státní zámky Červená Lhota, Dačice, Hluboká, Kratochvíle, Třeboň a Vimperk a státní hrady Landštejn, Nové Hrady, Rožmberk a Zvíkov.

Ostatní hrady a zámky jsou v soukromém vlastnictví, některé slouží cestovnímu ruchu, některé jiným účelům. V Píseckém hradu je zřízeno

Prácheňské muzeum, nekonají se v něm běžné prohlídky, ale expozice je umístěna v zachovalých původních interiérech a část expozice se týká historie hradu (Prácheňské muzeum v Písku, 2016). V soukromém vlastnictví je také Hrad a zámek Stráž nad Nežárkou, majitelé zpřístupnili několik prohlídkových tras včetně expozice Emy Destinové (Zámek Stráž, 2016). Přístupný návštěvníkům je i Zámek Jemčina, který v určité části zámku nabízí ubytování (Zámek Jemčina, n.d.). Další zámky, které jsou v soukromém vlastnictví, ale jejich majitelé umožňují návštěvníkům přístup, jsou zámky Brandlín, Lnáře, Blatná, Bechyně, Štěkeň, Mitrowicz, Dub a Český Rudolec.

Dále existují zámky v soukromém vlastnictví, které jsou přístupné jen částečně. Takovým je Zámek Nová Bystřice, který je zpřístupněn do některých prostor při letních slavnostech (Informační centrum Jindřichův Hradec, 2011) stejně tak bývají zpřístupněny při jednorázových akcích zámky Čimelice a Jistebnice. V budově zámku Červený Dvůr je zřízena psychiatrická léčebna, zámecký park je volně přístupný a prohlídka interiérů je možná po domluvě s majitelem (Český Krumlov, n.d.).

Zámek Budíškovice je využit jako domov pro seniory, v interiérech jsou zachovalé některé zdi, interiéry pro návštěvníky nejsou přístupné, přístupný je alespoň rozsáhlý zámecký park (Domov seniorů Budíškovice, 2016). Domov pro seniory sídlí i v budově zámku Drhovle. Zámek Radenín slouží jako dětský domov, z původního zámku se nedochovalo téměř nic, proto tento zámek není ani na mapě zobrazen. Vysoký Hrádek v Temelíně je ve vlastnictví společnosti ČEZ, jaderná elektrárna Temelín si zde zbudovala infocentrum, zámek tedy pro návštěvníky není přístupný (Skupina ČEZ, 2016).

Na zámku ve Střelských Hošticích probíhá revitalizace, slouží jako muzeum a tělocvična, pro návštěvníky je nepřístupný (Oficiální stránky obce Střelské Hoštice, 2016). Zámek Jistebnice chátrá, hledá se nový majitel, v současnosti má různá využití (Šumbera, 2013).

Další zámky, které jsou v soukromém vlastnictví, nejsou zpřístupněny, přičemž jsou v některých případech přístupné alespoň areály v okolí zámků, jsou zámky Staré Hobzí, Oltyně, Chlum u Třeboně, Nadějkov, Stádlec, Hoštice u Volyně, Protivín, Skalice a Čestice.

Mapa hradů, zámků a zřícenin je dostupná v online verzi na odkazu:
<http://arcg.is/1Nmnxlf>

Mapa č. 12: Věže a rozhledny

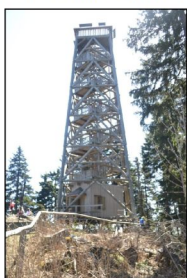
Stezka korunami stromů Lipno

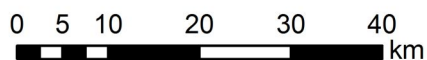
Zdroj: rodinný archiv

Rozhledna Boubín

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Rozhledny
- Věž

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Hrady.cz, 2015; Rozhledny. Aktuální stav rozhleden v ČR, turistické informace, 2015

Mapa č. 12: Rozhledny a věže

Věže zobrazené na mapě jsou v prvním případě části hradů, zámků, popřípadě zřícenin hradů, jsou jimi tedy zámecká věž v Českém Krumlově, Anglická věž hradu Rožmberk, hradní věž Nové Hrady, zámecká věž Hluboká, hradní věž Helfenburk, věž hradu Šelmberk, Palácové věže hradu Choustník, Černá věž hradu a zámku Jindřichův Hradec, renesanční zámecká věž Dačice a hradní věž Landštejn. Tyto věže bývají často zpřístupněny návštěvníkům jako samostatná památka nebo jako součást prohlídkového okruhu. Výjimkou je zřícenina hradu Vítkův Kámen (jiným označením Vítkův Hrádek), nejvýše položený hrad v Česku, kde místo rozhledu není hradní věž, ale přistavěná rozhledna uvnitř zříceniny (Vítkův hrádek, n.d.).

V druhém případě existují samostatně stojící historické věže, je jí Černá věž v Českých Budějovicích a dnes i věž Kotnov. Věž Kotnov je národní kulturní památkou, je jedinou dochovanou a přístupnou částí hradu Kotnov, který byl přestavěn na pivovar (Tábor, oficiální web města, n.d.). Historická, samostatně stojící Josefova věž se nachází i na hoře Kleť, nejčastěji je ale označována jako rozhledna, drží titul nejstarší kamenná rozhledna ve střední Evropě (Konečný, 2009).

Rozhledny jsou buď zbudované na vrcholu hor, nebo na místě vhodném pro výhled do krajiny. Na vrcholech hor jsou umístěny rozhledny Kleť, Boubínská rozhledna, rozhledna U Jakuba na Havlově hoře, Klostermannova rozhledna na hoře Javorník, Knížecí stolec, Libín, rozhledna na Mařském vrchu, Stezka korunami stromů a Vyhlídka. Rozhledny zbudované na místě s výhledem mimo vrchol hory jsou Babina, Granátník, Hýlačka, Langova rozhledna, Kovářka, vyhlídková věž Křišťanov, Kupa u Jestřebic, vyhlídková věž u Lomnice nad Lužnicí, rozhledna v Archeoparku Netolice, Radětice, Řežabinec, Semeneč, vyhlídková věž v Soumarském rašeliništi, Svákov a Vranín.

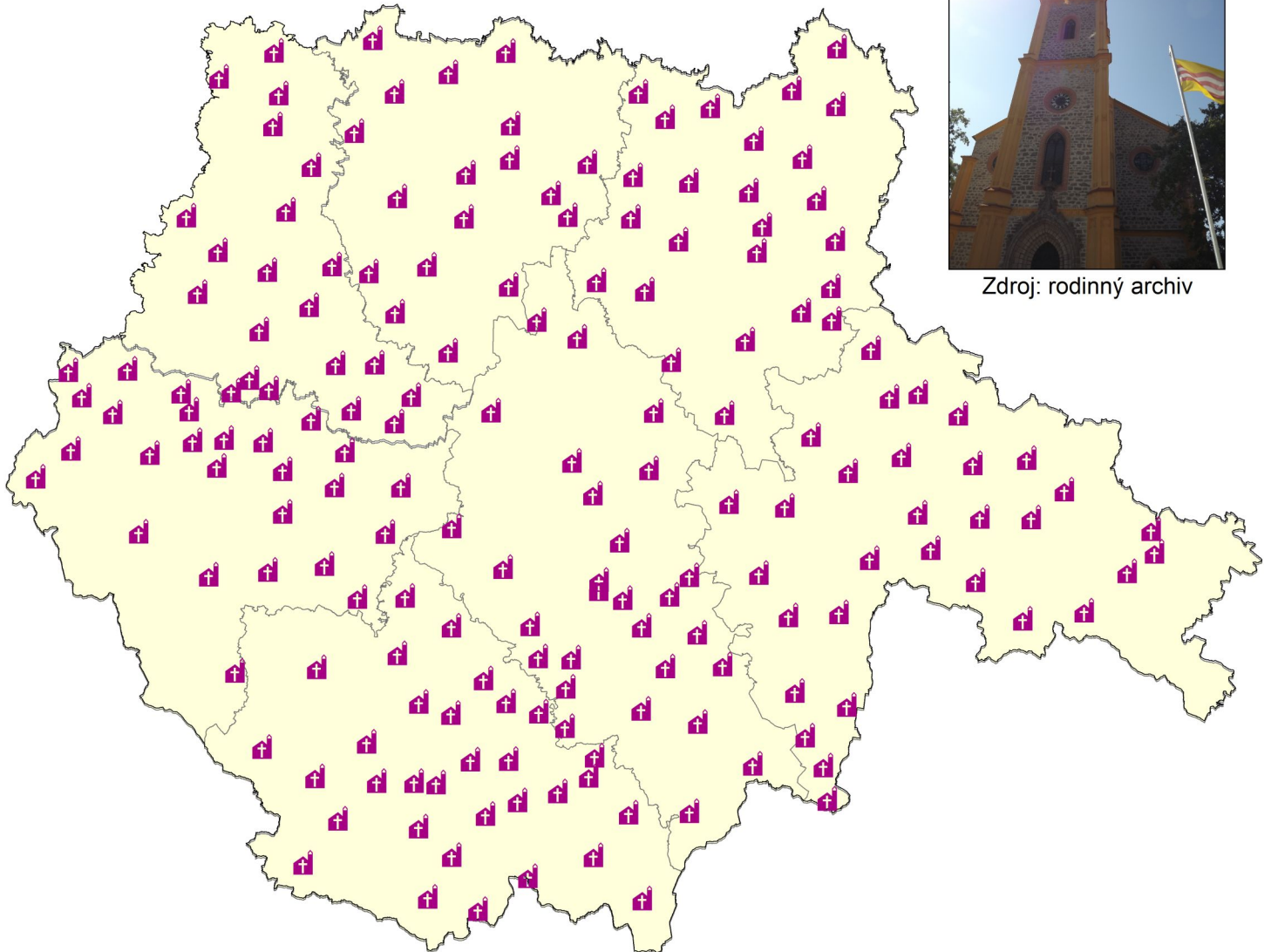
Telekomunikační věže, které slouží i jako rozhledny (s plošinami pro rozhled), jsou Čermákův vrch, Čestice, rozhledna u Hoslovic, Jarník, Kběl, rozhledna na Kraví hoře, Slabošovka, Pětnice, Velký Kamýk a Vysoký Kamýk. Unikátní rozhlednou je rozhledna Churáňov, která vznikla z přestavby skokanského můstku (Marek, 2015).

Mapa č. 13a: Kostely

Kostel sv. Jana Nepomuckého,
Hluboká n. Vltavou

Zdroj: rodinný archiv

0 5 10 20 30 40
km

Legenda

 Kostely

Zdroj dat: Biskupství českobudějovické, 2014

Mapa č. 13b: Církevní památky - kaple, kláštery, synagogy

Klášter Zlatá Koruna

Zdroj: Zl. Koruna, oficiální webová prezentace kláštera, 2016

Kaple sv. Václava, Chotýčany

Zdroj: rodinný archiv

0 5 10 20 30 40 km

Legenda

- Kaple
- Synagoga
- Klášter

Zdroj dat: Biskupství Českobudějovické, 2014; Atlas Česka, 2015; Kudy z nudy, 2015; Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, 2015; Hrady.cz, 2015; Jižní Čechy a Šumava. Spoluk pro popularizaci jižních Čech, 2010; Synagogy v Čechách a na Moravě, 2015

Okruh map č. 13: Církevní památky

Jihočeský kraj je oblast bohatá na náboženské tradice místních obyvatel (Balnohová, 2014), církevních památek na území kraje je obrovské množství, proto mapa č. 13a nezobrazuje všechny kostely, ale pouze kostely na úrovni obcí. Celkem je na území Jihočeského kraje 356 kostelů (Národní památkový ústav, 2015). Existují totiž obce, jejichž části obcí mají každá svůj kostel. Takovým příkladem je malá obec Přední Výtoň na Lipensku, pod jejíž správou spadají osady Frýdava, Svatý Tomáš a Pasečná; přičemž v samotné Přední Výtoni se nachází kostel sv. Filipa a Jakuba a ve Svatém Tomáši je kostel Božího Těla (Lipno.cz, 2011). Zobrazení všech kostelů do mapy by tedy vyžadovalo větší měřítko a menší zobrazované území. Ze stejného důvodu nebyly do mapy vloženy popisky objektů, mapa by se s nimi stala nepřehlednou.

Z klášterů jsou nejvýznamnější klášter Zlatá Koruna, klášter ve Vyšším Brodě, klášter v Třeboni a klášter premonstrátů v Milevsku, které jsou národními kulturními památkami (Národní památkový ústav, 2015). Nově rekonstruovaný areál klášterů v Českém Krumlově získal ocenění Památka roku 2015 (Vitvarová, 2016).

Na mapě jsou zobrazeny pouze kaple, které spadají pod správu Biskupství českobudějovického. Dále v kraji existuje velké množství různých drobných kapliček.

Většina synagog si nezachovala ani svůj vzhled, natož pak funkci – jako svatostánek židovské komunitě nefunguje žádná. Podle odhadů v Česku žije jen 15 – 20 tisíc židů (Federace židovských obcí v ČR, 2010). V Jihočeském kraji neexistuje židovská obec, židovské památky tak teritoriálně patří do vlastnictví židovské obce Praha.

Mapa zobrazuje pouze ty synagogy, které si zachovaly alespoň zčásti svou původní podobu. Velké množství synagog ale bylo buď zbouráno, nebo

přestavěno pro různé účely. Zbořena byla synagoga v Táboře, Strakonících, Vimperku a v Českých Budějovicích, na místě českobudějovické synagogy byl postaven pietní památník (Česká televize, 2014). Synagoga v Soběslavi byla přestavěna na dílnu, většina synagog byla přestavěna na obytné domy bez jediné památky na původní synagogu, a to synagogy v Nové Včelnici, Starém Hobzí, Mirovicích, Rakovicích, Vlachově Březí, Radeníně a v Nové Bystřici.

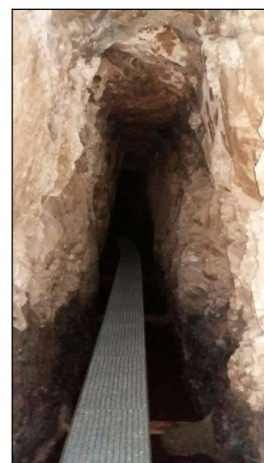
Synagogy v Dubu, Třeboni a v Babčicích byly také přestavěny na obytné domy, ale zachovalo se původní zdivo, proto již tyto synagogy jsou zobrazené na mapě. Stejně tak se zachovaly exteriéry synagog ve Stráži nad Nežárkou, Stádlci, Tučapech, Volyni, Hluboké nad Vltavou a Jindřichově Hradci, v současnosti slouží různým účelům. V Milevsku byly synagogy dvě, ze Staré synagogy se dochoval pouze hlavní vchod, Nová synagoga byla postavena až v období první světové války, budova je po rekonstrukci, patří církvi československé husitské (Milevsko, oficiální stránky města, 2001).

Revitalizovanou podobu dostaly synagogy ve vlastnictví Židovské obce Praha v Písku, Českém Krumlově, Bechyni a ve Vodňanech. Židovské obci Praha patří i synagoga v Třeboni (Židovská obec v Praze, 2015). V českokrumlovské synagoze je umístěna stálá expozice židovské komunity Českokrumlovska a kavárna (Synagoga Český Krumlov, n.d.). Ve vodňanské synagoze momentálně sídlí městské muzeum. Obnovy se dočkala i synagoga ve Čkyni, konají se v ní výstavy a události se židovskou tematikou, nicméně nepatří židovské obci, ale majitelem je Společnost pro obnovu synagogy ve Čkyni, o.p.s. (Synagoga ve Čkyni, n.d.).

Mapa č. 14: Technické památky

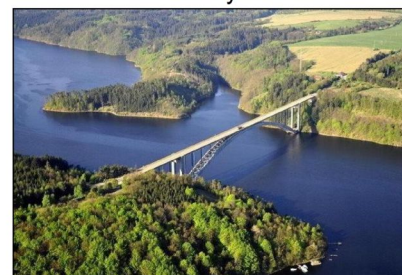

Eliášova štola Úsilné

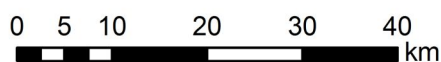

Zdroj: rodinný archiv

Žďákovský most

Zdroj: Kudy z nudy, 2015

Legenda

 Technické památky

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Hrady.cz, 2015; Atlas Česka, 2015; Šumavsko...podmanivý kout jižních Čech, 2015; VisitJizniCechy.cz, 2011; Jižní Čechy a Šumava. Spolek pro popularizaci Jižních Čech, 2010

Mapa č. 14: Technické památky

Jihočeský kraj není územím bohatým na suroviny, největší surovinové bohatství tvoří ložiska písků, hlíny a kameniva, z ostatních surovin je nejvýznamnější rašelina a v některých oblastech také vápenec, křemelina a grafit (Český statistický úřad, 2015c). Expozici týkající se právě těžby grafitu nabízí Grafitový důl v Českém Krumlově. Těžebního průmyslu se týkají i další technické památky, a to hornická naučná stezka Albrechtovice, Eliášova štola v Úsilném, Orty a Lom Paštiky.

Technickými památkami, které se týkají dalších tradičních řemesel, jsou Buškův Hamr v Trhových Svinech, Mostecký mlýn ve Vodňanech, mlýn Hněvkovice, Hraběcí Herbersteinský pivovar ve Vlachově Březí, vodní pila v Penikově a obecní pec v Lenoře a vodní mlýn Hoslovice, jenž je národní kulturní památkou (Národní památkový ústav, 2015).

Jediná jaderná elektrárna na území Jihočeského kraje se nachází v Temelíně, v souvislosti s její výstavbou byla vybudována v blízkosti vodní nádrž Hněvkovice. Dalšími specifickými vodními díly jsou Schwarzenberský plavební kanál, Nová řeka, Zlatá stoka a pozůstatky nejstarší přehrady v Čechách Strážný.

Významnou památkou Jižních Čech jsou zbytky koněspřežní železnice vedoucí z Českých Budějovic do hornorakouského Lince, která jako taková byla první na evropské pevnině (Český statistický úřad, 2015c) a je tak národní kulturní památkou. Železniční doprava se týká i úzkokolejná dráha směřovaná z Jindřichova Hradce do Obrataně a do Nové Bystřice a Křižíkova dráha, jenž byla první elektrifikovanou drahou tehdejšího Rakouska-Uherska a vedla z Tábora do Bechyně (Bechyně, oficiální stránky města, 2015).

Častou technickou památkou jsou mosty, v Jihočeském kraji je to v první řadě národní kulturní památka nejstarší český kamenný most nacházející se v Písku,

národní kulturní památkou jsou i bechyňský most a řetězový most ve Stádlci, (Národní památkový ústav, 2015), dalšími významnými jsou podolský most a železniční most u Červené.

Unikátní technickou památkou jsou sluneční hodiny v Prachaticích, jsou druhé největší ve střední Evropě, měří 7 m. Nejsou umístěny na zdi, ale jsou vytvořeny jako městská plastika (Žijeme v památkách, 2012).

Věčné místo, často nazývané latinským označením Locus Perennis, u Lišova, bylo jedním ze šesti základních stálých bodů rakousko-uherské nivelační sítě pro stanovení nadmořské výšky (Kostohryzová, 2011).

Mapa je dostupná v online verzi na odkazu: <http://arcg.is/1StocTl>

Mapa č. 15: Střediska odpočinku a regenerace

Lázně Aurora Třeboň

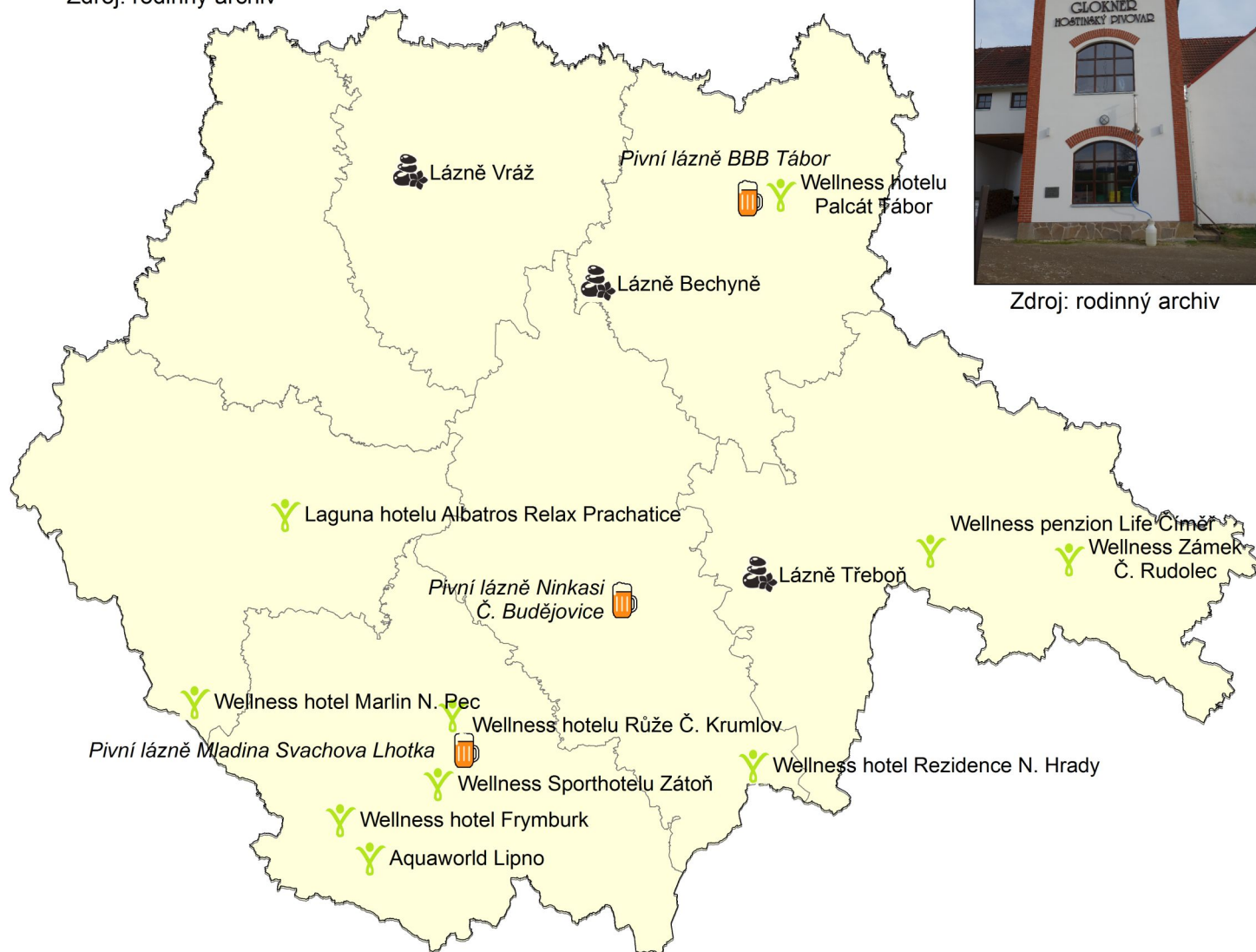

Zdroj: rodinný archiv

Pivovar Glokner,
pivní lázně Svachova Lhotka

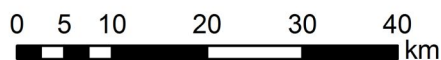

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Aquaparky a wellness centra
- Pivní lázně
- Lázně

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Wellness penzion Life, 2015; Wellness hotel Marlin, 2015; Zámek Český Rudolec, 2015; Pivní lázně BBB Tábor, 2011; Pivní lázně Ninkasi, 2015; Svachovka, n.d.; Hotel Palcát, 2013; Hotel Růže, 2015

Zdroj symbolů v mapě: Spa Icons, 2016; vlastní tvorba

Mapa č. 15: Střediska odpočinku a regenerace

V jihočeských lázních (Vráž, Bechyně a Třeboň) se léčí onemocnění pohybového ústrojí, v lázních Vráž se navíc léčí nemoci nervové. K léčbě využívají slatiny a rašeliny (Škamlová, 2013). Zdrojů rašeliny a slatiny je v Jihočeském kraji velké množství, zejména pak na Třeboňsku (viz mapa č. 8).

Wellness procedury jsou dnes součástí zdravého životního stylu, procedur je celá řada - rozmanité klasické i speciální masáže, zábaly, peelingy, pedikúra a manikúra, saunování, apod. Takových center, která nabízejí wellness procedury, byť se specializují jen na jedinou proceduru, je velké množství. Proto mapa zobrazuje pouze wellness centra, která nabízejí více těchto procedur, případně jsou spojená s aquaparkem. Wellness procedury samozřejmě nabízejí i lázně.

Pivní lázně nabízejí nové wellness procedury, které přispívají k léčbě kožních onemocnění a k uvolnění pohybového ústrojí (Svachovka, n.d.). V Jihočeském kraji se nacházejí pivní lázně zatím na 3 místech, a to v Táboře, Českých Budějovicích a ve Svachově Lhotce (patří pod obec Mirkovice). Další pivní lázně se budují v Českém Rudolci, budou zásobeny pivem z vlastního minipivovaru (Zámek Český Rudolec, 2015). Pivní lázně ve Svachově Lhotce jsou zbudovány v areálu malého pivovaru Glockner, kde se vaří speciální pivo pro potřeby pivních lázní (Svachovka, n.d.). Pivní lázně v Českých Budějovicích nejsou zásobeny budějovickým pivem, ale pivem značky Bernard (Pivní lázně Ninkasi, 2015), zato českobudějovické pivo Budvar zásobuje pivní lázně v Táboře, které jsou vybudovány v prostorech bývalého pivovaru (Pivní lázně BBB Tábor, 2011).

Mapa je dostupná v online verzi na odkazu: <http://arcg.is/1RZiFo9>

Mapa č. 16: Zážitková centra

Návštěvnícké centrum Budvar ČB

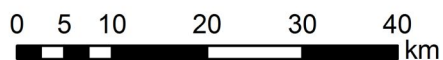

Zdroj: rodinný archiv

Vodní elektrárna Lipno

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- ★ Hvězdárny
- ? Zážitková centra

Mapa č. 16: Zážiteková centra

Zážitekovým centrem je zde myšleno centrum s lehce vzdělávacím charakterem, které návštěvníkům zábavným, interaktivním způsobem objasní určitá přírodní fakta, postupy výroby konkrétních produktů a jiné poznatky ze života. Nejčastěji jde o prohlídky a exkurze do různých továren nebo uměle vytvořené zážitkové parky spojené s ochutnávkou, zapojením návštěvníků do výroby apod. Návštěvníci si tak odtud odnesou nejen zážitek a praktickou zkušenost, ale leckdy i vlastnoručně vytvořený výrobek.

Specifickým zážitkovým centrem jsou hvězdárny, planetária, observatoře. V Jihočeském kraji se nacházejí čtyři atraktivity tohoto druhu, a to v Českých Budějovicích, v Sezimově Ústí, v Husinci a na hoře Kleť.

Exkurze do výroben a provozoven umožňuje pivovar Budvar v Českých Budějovicích, vodní elektrárna Lipno, jaderná elektrárna Temelín, pivovar Platan v Protivíně a letiště Hosín.

Dále v Jihočeském kraji existují výrobní uměle vytvořené pro účely cestovního ruchu nebo vzniklé rekonstrukcí bývalých provozoven, které vysvětlují, jak vznikají nebo vznikaly určité produkty. Takovou atraktivitou je fotoateliér Seidel v Českém Krumlově, textil Lažiště, sklářská huť ve Vimperku, sklářská huť Tasta v Milné, keramická manufaktura Klikov, tkalcovna Strmilov, sklárna Hrdějovice, tkalcovna Bošice, sýpka Stropnice a historicko řemeslně vzdělávací centrum Šelmberk,

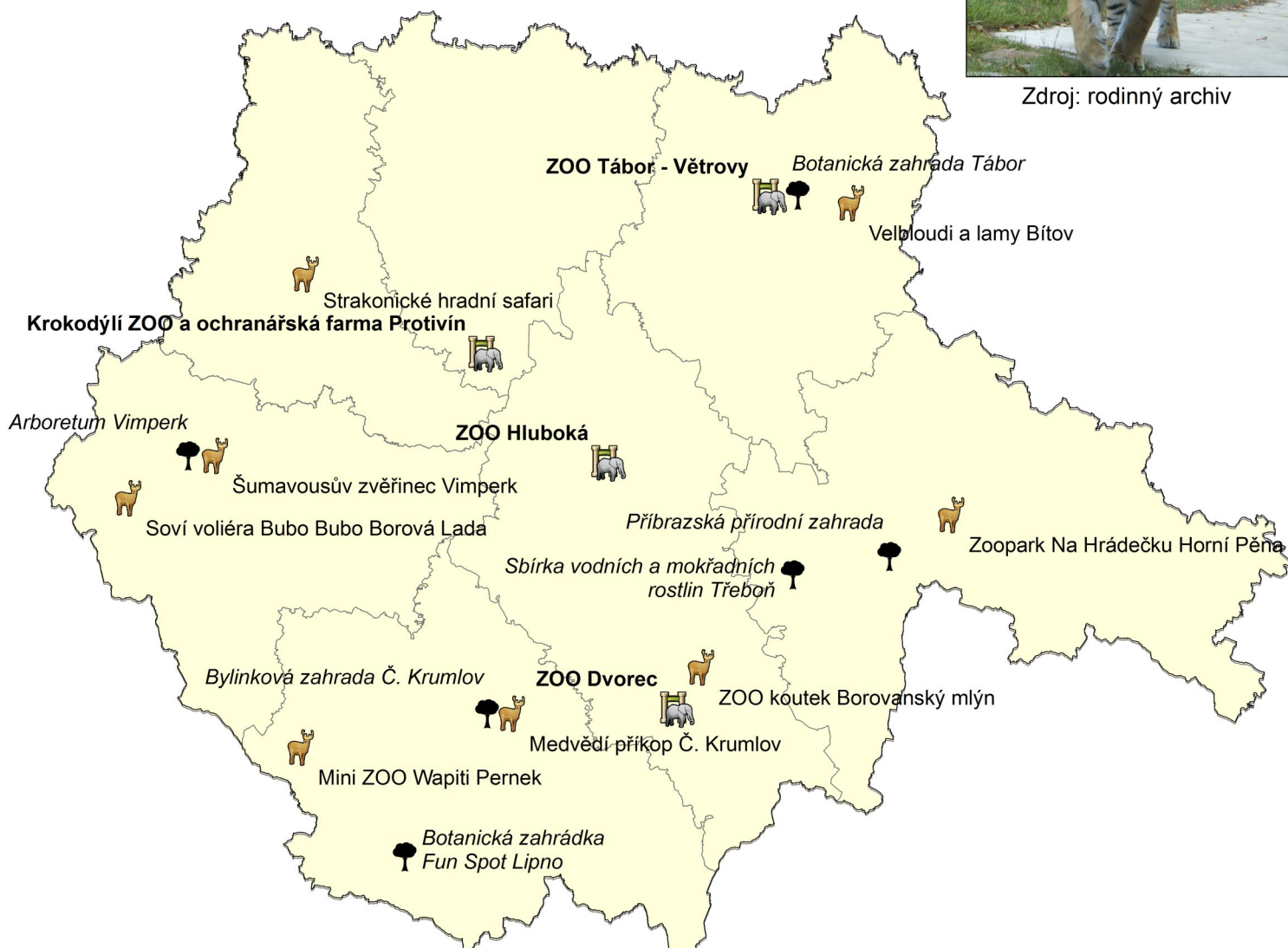
Specifickými zážitkovými parky, kde návštěvníky čekají rozmanité hádanky, hlavolamy, záhady a soutěže, jsou pak pohádková kovárna v Selibově, Archeopark Netolice, zážitkový park Zeměráj v Kovářově, Strakonická šifra, westernové městečko Fort Hary v Jaroticích a návštěvnícké centrum Kvilda.

Mapa č. 17: Zoologické a botanické zahrady

ZOO Hluboká

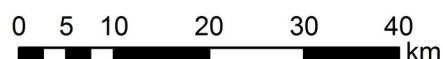

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Botanická zahrada
- Zoologická zahrada
- Mini ZOO a zvířecí koutek

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Výlety a zábava s dětmi, 2015
Národní park, chráněná krajinná oblast Šumava, 2015; Na Samotě v minizoo, 2011
Ministerstvo životního prostředí, 2015; Fun Spot Lipno, n.d.;
Unie botanických zahrad České republiky, n.d.

Mapa č. 17: Zoologické a botanické zahrady

Jihočeské botanické zahrady patřící do Unie botanických zahrad České republiky jsou jen dvě, a to Botanická zahrada v Táboře a Sběrka vodních a mokřadních rostlin v Třeboni. Mapa byla doplněna i o další botanické zahrady, arboreta a botanické sbírky.

V Jihočeském kraji se nacházejí čtyři zoologické zahrady s licencí k provozování zoologické zahrady vydané MŽP, z nichž ta nejnovější je ZOO tábořská. Nejdelší tradici má ZOO v Hluboké nad Vltavou, jako jediná jihočeská ZOO je členem Unie českých a slovenských zoologických zahrad (Unie českých a slovenských zoologických zahrad, 2011). V hlubocké, tábořské a dvorecké zoologické zahradě pečují o široké spektrum zvířat, v protivínské zoologické zahradě se specializují pouze na krokodýly, gaviály a kajmany.

Živočichy je možné obdivovat i v atraktivitách označovaných jako mini ZOO nebo zvířecí koutek. Tyto atraktivity se, na rozdíl od klasických zoologických zahrad, soustředí na užší okruh chovaných živočichů. Pouze Zoopark Na Hrádečku v Horní Pěně je dle množství i exotičnosti chovaných zvířat srovnatelný s klasickými zoologickými zahradami, ve které chovají zvířata jako rys, klokan, emu, makak, surikata, apod. (Zoopark Na Hrádečku, 2008). V mini ZOO Wapiti v Perneku je hlavním lákadlem pro návštěvníky jelen wapiti, vyskytují se zde ale i další zvířata jako divoké prase, koně, krkavci, klokan, morčata a další (Na samotě v minizoo, 2011). V zoo koutku Borovanský mlýn, ve Strakonickém hradním safari a v Šumavousově zvěřinci ve Vimperku chovají neexotická zvířata, nejčastěji kozy, ovce, koně, poníky, divoká prasata a různé ptactvo.

Mapa je dostupná v online verzi na odkazu: <http://arcg.is/1Mq18sk>

Mapa č. 18: Střediska pro zimní turistiku

Legenda

- Velké skiareály (nad 4 000 m*)
- Střední skiareály a sjezdovky (500 až 4 000 m*)
- Malé skiareály a sjezdovky (do 500 m*)

0 5 10 20 30 40 km

* délka sjezdových tratí

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Www.skimapa.cz Ski areály a sjezdovky, n.d.

Mapa č. 18: Střediska pro zimní turistiku

Z mapy je patrné, že největší množství lyžařských středisek se nachází na Šumavě. Má k tomu nejvhodnější předpoklady, nadmořská výška přesahuje leckdy 1 000 m. n. m., nejvyšší vrchol Plechý dosahuje výšky 1 378 m. n. m. (Český statistický úřad, 2015c). Výstavba lyžařských středisek je nicméně limitována přítomností národního parku a s tím související ochranou přírodního prostředí.

Mapa zobrazuje lyžařská střediska určená pro sjezdové lyžování, zpravidla ale kolem těchto středisek vznikají i upravované trasy pro běžkové lyžování.

Nejmenší střediska disponují délkou do 500 m sjezdových tratí, vždy jde o jednu sjezdovku podél lyžařského vleku. Taková střediska nevyžadují příliš velkou nadmořskou výšku, kupříkladu Ski klub Chmelná se nachází v nadmořské výšce pouhých 550 m. n. m.; nedisponují ani širším vybavením pro návštěvníky, zpravidla nabízejí jen základní občerstvení a malé parkoviště.

Velká lyžařská střediska jsou již vybavena různým zázemím, v blízkosti středisek lze nalézt množství ubytovacích a stravovacích zařízení, obchodní síť, zařízení pro další vyžití, dokonce lyžařské areály zřizují skibusy z okolních obcí.

Největším skiareálem na mapě je skiareál Hochficht (české označení vrchu je Smrčina) s celkovou délkou sjezdových tratí téměř 21 km. Leží na hranicích Česka a Rakouska, přístupný je z rakouské strany, českými lyžaři je využíván v hojné míře. V nedávné době se uvažovalo o výstavbě lanovky do skiareálu Hochficht z obce Nová Pec, aby byl usnadněn přístup českým návštěvníkům, z ekologických důvodů byl ale projekt zamítnut, stavba by zasahovala do národního parku (Janouš, 2014).

Skiareál Lipno disponuje 11 km sjezdových tratí, nejdelší sjezdovka měří 1,4 km (Lipno.ski, 2016). Při vhodných klimatických podmínkách vzniká v zimních

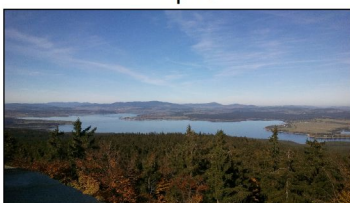
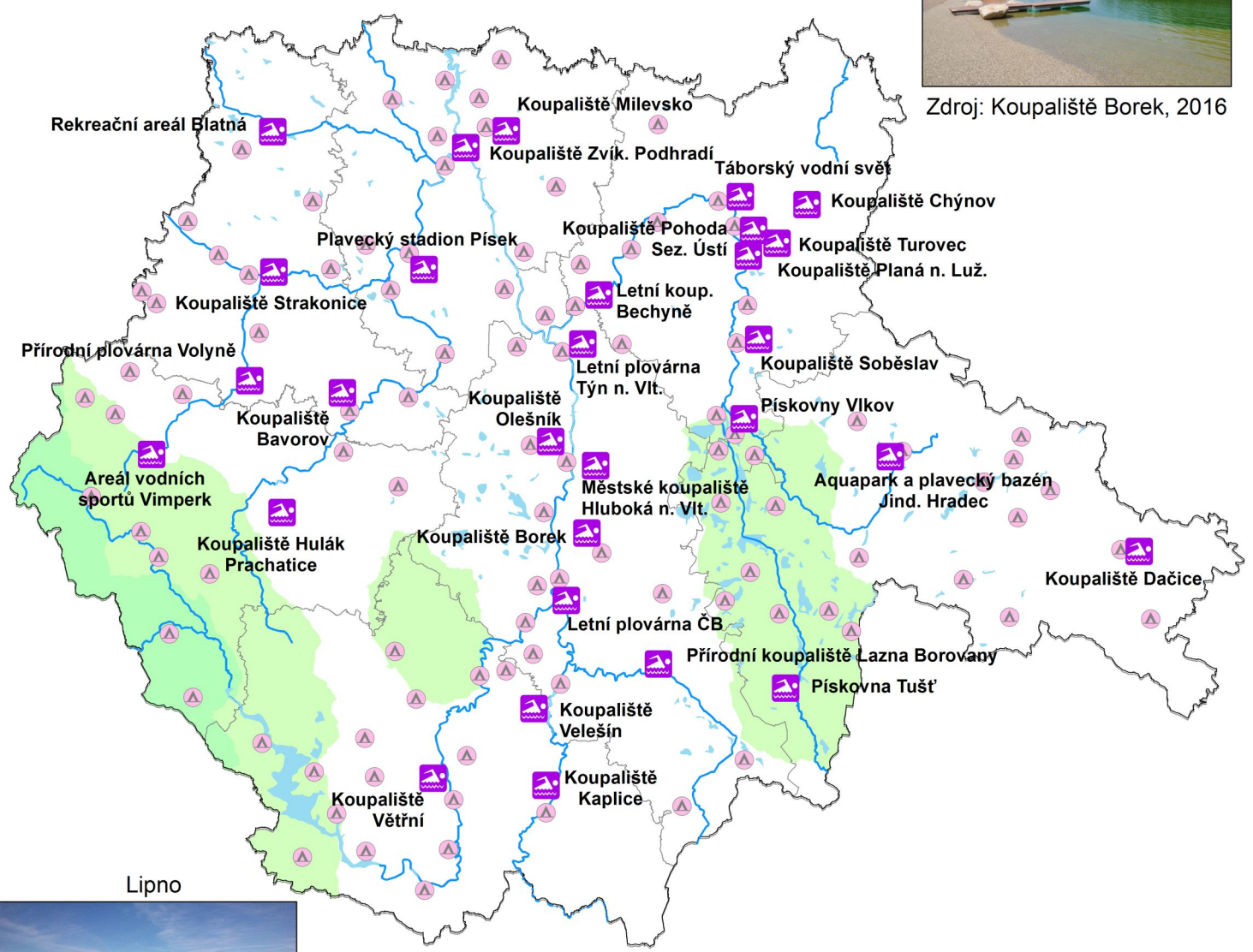
měsících na ploše zamrzlé vodní nádrže bruslařská dráha. Unikátním projektem Destinačního managementu Lipensko je skibus spojující skiareály Frymburk, Lipno a Sternstein nedaleko česko-rakouských hranic (Řezáč, 2015). Neméně významný je skiareál Zadov (spadající pod obec Stachy), nabízí 4,5 km sjezdových tratí.

Mapa č. 19: Střediska pro letní turistiku a rekreaci

Koupaliště Borek

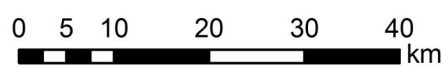

Zdroj: Koupaliště Borek, 2016

Lipno

Zdroj: rodinný archiv

Legenda

- Koupaliště
- Kemp
- Chráněná krajinná oblast
- Národní park

Zdroj dat: Kudy z nudy, 2015; Dokempu.cz. Online průvodce kempy, 2014; eKempy. Kempy z celé ČR, 2016; Koupat.se, 2014; Camp.cz, 2015

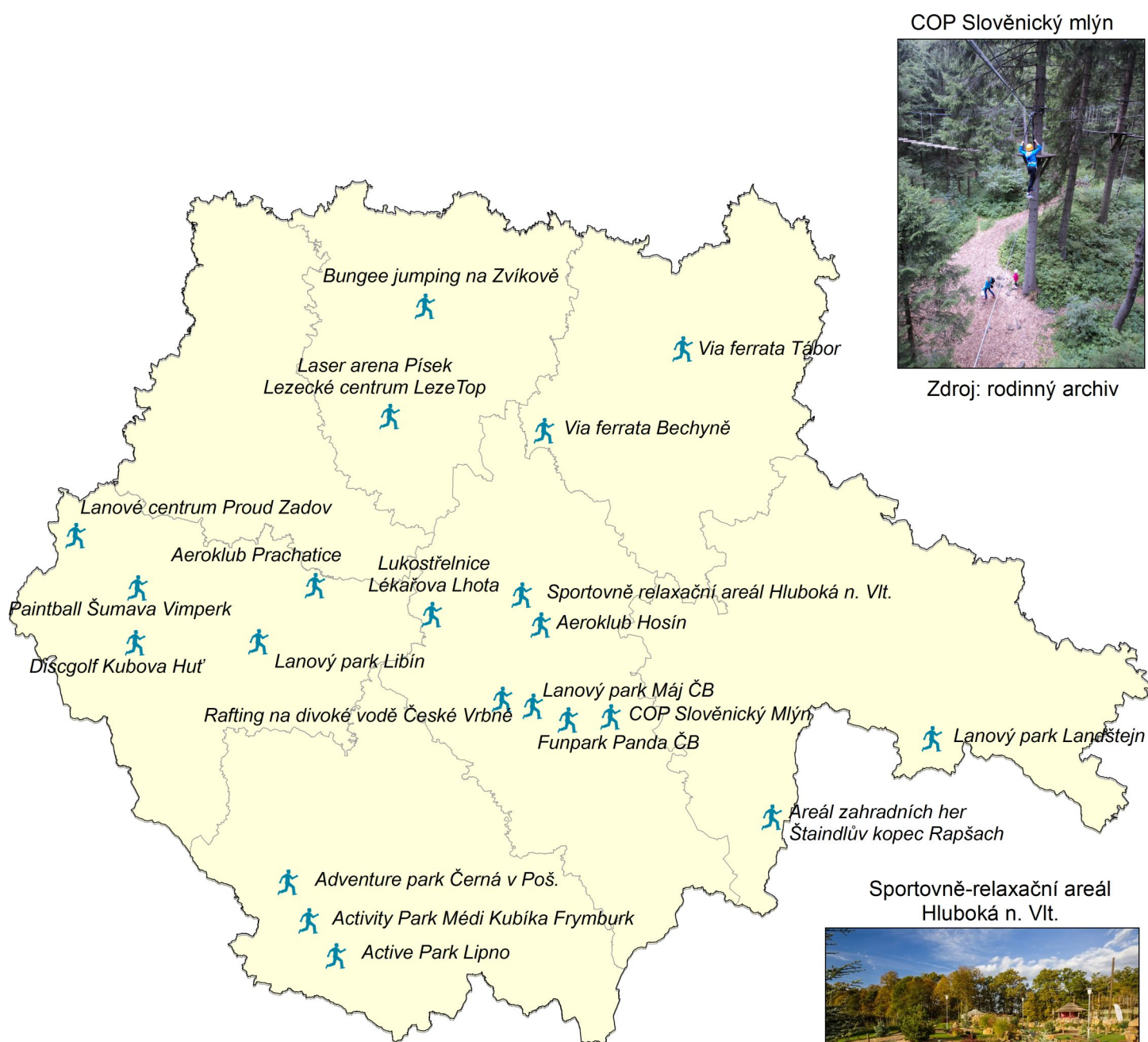
Mapa č. 19: Střediska pro letní turistiku a rekreaci

Mapa kromě kempů a letních koupališť zobrazuje i vodní toky a vodní plochy, což má dva důvody. Prvním záměrem bylo znázornit, že velké množství kempů se koncentruje právě do blízkosti vodních ploch a vodních toků, zejména těch vodních toků vhodných pro vodáckou turistiku. Druhým důvodem zobrazení vodních toků a ploch do mapy bylo, že samy slouží jako koupaliště, zejména vodní nádrž Lipno a rybníky v třeboňské a českobudějovické pánvi. Proto se v oblasti Lipenska ani v oblasti Třeboňska nevyskytují koupaliště, výjimkou jsou pískovny ve Vlkově a v Tušti.

Kempy o největší kapacitě se nachází v okresech Český Krumlov (4 828 míst) a Jindřichův Hradec (3 470 míst), nejmenší kapacita je v okrese Strakonice (780 míst), v ostatních okresech se počet míst pro stany a karavany pohybuje od 1 023 do 1 320 (Český statistický úřad, n.d.). V těchto okresech je rozvinutá právě vodácká turistika na řekách Vltava a Lužnice, pro kempování jsou vhodné zejména oblasti Lipensko, Třeboňsko a Česká Kanada.

Letní koupaliště lze rozdělit do dvou skupin. První skupinou jsou umělá koupaliště s chlorovanou vodou, s plochami na slunění v okolí, někdy doplněné tobogány, skluzavkami a jinými atrakcemi. Mohou být buď součástí komplexu bazénů a doplňují tak koupání v interiérech, taková jsou v Táboře, Jindřichově Hradci, Písku a ve Větrní, nebo jsou samostatně zbudovaná koupaliště, taková jsou v Týně n. Vlt., Hluboké n. Vlt., Kaplici, Velešíně, Dačicích, Prachaticích, Č. Budějovicích, Olešníku, Bechyni, Vimperku, Strakonících, Blatné, Milevsku, Zvíkovském Podhradí, Chýnově, Turovci, Plané n. Luž. a Soběslavi. Druhou skupinou jsou částečně přírodní koupaliště. Mohou to být buď kamenná koupaliště s říční vodou, ta se nacházejí ve Volyni a v Bavorově, nebo zatopené pískovcové lomy v Tušti a u Vlkova, případně biotopová koupaliště v Borku, Borovanech a v Sezimově Ústí, kde je voda čištěna pomocí vodních rostlin.

Mapa č. 20: Centra aktivní zábavy

COP Slověnický mlýn

Zdroj: rodinný archiv

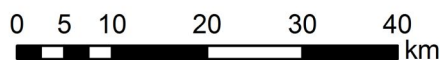
Sportovně-relaxační areál Hluboká n. Vlt.

Zdroj: areal-hluboka.cz, 2016

Legenda

 Sportovní centra, adrenalinové parky

Zdroj dat: Sem a tam: portál o cestách a ubytování nejen v ČR, 2014; Kudy z nudy, 2015; Navštivte Jižní Čechy, 2015; Destinační management Lipensko, n.d.; Šumavsko...podmanivý kout Jižních Čech, 2015

Mapa č. 20: Centra aktivní zábavy

Mapa nezobrazuje obyčejná sportovní centra, sportovní stadiony, kurty ani další hřiště pro konkrétní sporty. To by nebylo možné zmapovat při tomto měřítku, ani to nebylo úmyslem. Úmyslem bylo zobrazit do mapy centra, kde si návštěvníci mohou vyzkoušet speciální sporty, adrenalinové a jiné moderní aktivity.

V Jihočeském kraji existují dvě centra, která jsou doslova nabitá různými aktivitami. Prvním je Active Park v Lipně nad Vltavou nabízející stezku korunami stromů, trampolíny, minigolfové hřiště, bikepark, lanový park, aquaworld, frisbee park, hopsárium, bobovou dráhu, bowling, koloběžky, vodní sporty, je napojen na inline a cyklostezku vedoucí kolem Lipenské nádrže a v zimním období je v provozu skiareál. Druhým centrem je Sportovně relaxační areál v Hluboké nad Vltavou, který je vybaven zejména trampolínami, skákacími botami, lanovým okruhem, obří houpačkou, překážkovou drahou, koupalištěm, koloběžkami, hřišti pro minigolf, pétanque, frisbee, baseball, volejbal, softball a golf, vybavením pro stolní tenis a bowling a je napojen na inline a cyklostezku.

Activity Park Médi Kubíka ve Frymburku je na rozdíl od ostatních center více zaměřen na aktivity pro děti, nabízí naučnou stezku a další aktivity jako snag-golf, trojkolky, tubing a wakeboarding. Pro ještě menší děti byl vytvořen Funpark Panda v Českých Budějovicích s překážkovou drahou, trampolínami, nafukovací skluzavkou, balanční arénou a hřištěm pro baseball.

Adventure park v Černé v Pošumaví nabízí paintball a lanové centrum. Paintball si návštěvníci mohou zahrát i ve Vimperku a Slovenicích. Další lanová centra se v Jihočeském kraji vyskytují ve Starém Městě pod Landštejnem, Libíně, Českých Budějovicích, Slovenicích u Lišova a v Zadově.

Na Táborsku se nacházejí dvě ferraty (také označováno jako via ferrata nebo zajištěná cesta), ferrata je označení pro cesty ve skalnatém terénu zajištěné úchyty a lany pro zdolání tohoto terénu. Nejtěžší česká ferrata vede nad řekou Lužnicí v Bechyni (Outfanatic.com, 2014), v Táboře je pak ferrata méně náročná.

Areál v Kubově Huti nabízí tzv. discgolf (někdy nazýváno frisbee discgolf), tedy sport vzniklý spojením golfu a frisbee, na největším českém discgolfovém hřišti, (Informační server ŠumavaNET.cz, n.d.), areál dále nabízí tenisové kurty, nordic walking, koloběžky a v zimních měsících skiareál. COP (centrum outdoorových programů) Slověnický mlýn nabízí kromě již zmíněného lanového parku adrenalinové aktivity jako aquazorbing, paintbal, bumberpall, aquapadler a lukostřelba.

Obdoba paintballu je laser game, místo zbraní se ale používají laserové paprsky a hra probíhá ve speciální zatemněné aréně (Laser arena Písek, n.d.). Dalším lákadlem pro aktivní návštěvníky je v Píseku lezecké centrum LezeTop, jedno z největších lezeckých center v Česku (Lezetop, lezecké centrum Písek, n.d.).

Aerokluby Hosín a Prachatice (na letišti Strunkovice nad Blaníci) umožňuje návštěvníkům motorové a bezmotorové létání a tandemové seskoky. Ze Zvíkovského mostu zajišťují bungee jumping. V Českém Vrbném na okraji Českých Budějovic vybudovali slalomovou dráhu pro rafting.

Odpočinkové aktivity nabízí Areál zahradních her Štáindlův kopec v Rapšachu, konají se zde různé zahradní hry jako například hookbruč, kriket, mikádo, kubb a další.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo ukázat možnosti využití geografických informačních systémů pro kartografickou tvorbu v cestovním ruchu. V kartografii existují tři metody zavádění kvalitativních údajů do mapy a čtyři metody zavádění kvantitativních údajů do mapy.

Metody zavádění kvalitativních údajů do mapy jsou zde využity všechny tři, konkrétně metoda bodových znaků byla využita v mapách atraktivit (mapy č. 8 – 20), v mapě administrativního rozdělení Jihočeského kraje (mapa č. 2a), v mapě turistických informačních center (mapa č. 7) a u některých objektů v mapě dopravní infrastruktury (mapa č. 6); metoda liniových znaků byla využita pro zobrazení vodních toků na mapách č. 8 a 19 a v mapě dopravní infrastruktury (č. 6) pro zobrazení železnic; metoda plošných znaků byla využita v mapě č. 1 a 2b.

Z metod pro zavádění kvantitativních údajů do mapy byly využity dvě metody, a sice metoda kartogramů byla použita pro zobrazení statistických údajů, případně z nich vypočtených indexů (mapy č. 3, 4a, 5a – 5c a 5e) a metoda kartodiagramů, sloupcové diagramy byly využity pro porovnání počtu HUZ dle kategorizace (mapa č. 5d), koláčové diagramy byly použity pro porovnání počtu domácích a zahraničních návštěvníků (mapa č. 4b).

Praktická část bakalářské práce může být využita jako podklad pro zpracovávání jiných prací nebo jako inspirační zdroj pro turisty v Jihočeském kraji. Díky moderním technologiím a publikování vybraných map v online verzi na webu ArcGIS.com jsou mapy dostupné prakticky po celém světě, což rozšiřuje využitelnost práce, mapy tak mohou být využitelné i například při výuce geografických předmětů a cestovního ruchu. Tento atlas tvoří základ, který by mohl být rozšiřován na větší území.

Summary

The target of this bachelor thesis was to show various possibilities of using geographical information systems for cartography outputs in tourism. The theoretical part encapsulates the basic knowledge about cartography, geographical information systems and tourism. The practical part is aimed at drawing up the atlas of tourism in the South Bohemian region out of several thematic maps. The maps refer to statistical data of tourism, local facilities and tourism attractions and the maps are extended of a commentary about the theme.

It's possible to use the outcome of this bachelor thesis as a basis for other thesis or as an inspiration source for tourists. Thanks to modern technologies and publication of chosen maps online on the website the maps are available practically all over the world and it's possible to use them as a basis for education of tourism.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje:

- 1) Davis, D. E. (2000). *GIS pro každého: Vytváříme mapy na počítači*. (112 s.) Praha: Computer Press.
- 2) Galvasová, I., Binek, J., Holeček, J., Chabičovská, K., Szczyrba, Z. a kol. (2008). *Průmysl cestovního ruchu*. (268 s.) Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj.
- 3) Hesková, M. (2011). *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. (2., upr. vyd., 216 s.) Praha: Fortuna.
- 4) Kaňok, J. (1999). *Tematická kartografie*. (1. vyd., 318 s.) Ostrava: Ostravská univerzita.
- 5) Klufová, R. (2000). *Geografické informační systémy (cvičení)*. (1. vyd., 188 s.) Č. Budějovice: ZF JU.
- 6) Krtička, L. (2007). *Úvod do kartografie*. Ostrava: Ostravská univerzita.
- 7) Krtička, L., Adamec, M. & Bednář, P. (2012). *Manuál pracovních postupů v GIS pro oblast sociálního výzkumu a sociální práci*. (1. vyd., 148 s.) Ostrava: Ostravská univerzita.
- 8) Maršíková, M. & Maršík, Z. (2006). *Kartografie*. České Budějovice: ZF JU.
- 9) Macáková, L. (2007). *Mikroekonomie: základní kurs*. (10. vyd., 275 s.) Praha: Melandrium.
- 10) Malá, V. (1999). *Cestovní ruch: vybrané kapitoly*. (1. vyd., 83 s.) Praha: VŠE.
- 11) Matějček, T. (2007). *Malý geografický a ekologický slovník: příručka pro školy a veřejnost*. (1. vyd., 132 s.) Praha: Nakladatelství České geografické společnosti.
- 12) Novotná, M., Čechurová, M., & Bouda, J. (2012). *Geografické informační systémy ve školách*. (154 s.) Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
- 13) Oriška, J. (2010). *Služby v cestovním ruchu*. (1. vyd., 405 s.) Praha: Idea servis.

- 14) Pechanec, V. (2006). *Nástroje podpory rozhodování v GIS*. (1. vyd., 104 s.) Olomouc: Univerzita Palackého.
- 15) *Pracujeme s geografickým informačním systémem ArcView GIS: poznejte svět počítačových map a geografických informačních systémů pro každého*. (1999). (1. vyd., 364 s., Přeložil Ivan Salay). Praha: Computer Press.
- 16) Tuček, J. (1998). *Geografické informační systémy: Principy a praxe*. (1. vyd., 424 s.) Praha: ComputerPress.
- 17) Tůma, Z. (2014). *Horská střediska v ČR: Identifikace přínosů pro regionální rozvoj a veřejné rozpočty*. (9 s.) Praha: KPMG Česká republika, s. r. o.
- 18) Vondráková, A. (2012). *Autorské právo v kartografii a geoinformatice*. Olomouc: Univerzita Palackého, Přírodovědecká fakulta.
- 19) Voženílek, V. (2005). *Cartography for GIS: Geovisualization and Map Communication*. (1. vyd., 142 s.) Olomouc: Univerzita Palackého.
- 20) Voženílek, V. (1999). *Aplikovaná kartografie I.: tematické mapy*. (1. vyd., 168 s.) Olomouc: Univerzita Palackého.
- 21) Voženílek, V. (1998). *Geografické informační systémy*. (1. vyd., 173 s.) Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého Olomouc.
- 22) Vystoupil, J. (2006). *Atlas cestovního ruchu České republiky*. (157 s.) Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- 23) Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. (Kompletně přepracované a doplněné 2. vyd., 768 s.) Praha: Linde Praha.

Internetové zdroje:

- 1) A. T. I. C. ČR. (n.d.). Staženo 2015–10-09. Dostupné z: <http://www.aticcr.cz/>
- 2) About education. (2015). Thematic Maps. Dostupné z: <http://geography.about.com/od/understandmaps/a/thematicmaps.htm>
- 3) Aeroweb. (2014). Letiště a školy, kraj Jihočeský. Dostupné z: <http://www.aeroweb.cz/katalog/letisteseznam.aspx?kraj=7&status=0>
- 4) Active Park Lipno. (2015). Dostupné z: <http://www.lipnoservis.cz/>

- 5) ARCDATA PRAHA. (2014). Geografická databáze ArcČR 500 verze 3.1.
Dostupné z: <http://www.arcdata.cz/produkty/geograficka-data/arccr-500>
- 6) Archeopark Netolice. (2006). Dostupné z: <http://www.archeopark-netolice.cz/>
- 7) Atlas Česka. (2015). Dostupné z: <http://www.atlasceska.cz/>
- 8) Balnohová, J. (2014). Kulturně historická specifika Jihočeského kraje.
Dostupné z: https://www.vse.cz/vskp/40243_kulturne_historicka_specifika_jihoceskeho_kraje
- 9) Bechyně, oficiální stránky města. (2015). Historická železnice Bechyně – Tábor. Dostupné z: <http://www.mestobechyne.cz/cs/pro-navstevniky/pametihodnosti/historicka-zeleznice-bechyne-tabor.html>
- 10) Biskupství Českobudějovické. (2014). Dostupné z: <http://www.bcb.cz/>
- 11) Camp.cz. (2015). Dostupné z: <http://www.camp.cz/cs/>
- 12) Castles.cz. (2011). Tvrz. Dostupné z: <http://www.castles.cz/terminologie/tvrz.html>
- 13) Citadella. (n.d.). Národní přírodní rezervace v ČR. Staženo 2016-04-01.
Dostupné z: http://www.cittadella.cz/europarc/index.php?p=mapaNPR&site=default_cz
- 14) Česká televize. (2014). Za války zbořenou synagogu střídá parkovací dům.
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/1029719-za-valky-zborenou-synagogu-strida-parkovaci-dum>
- 15) Český Krumlov. (n.d.). Zámek Červený Dvůr. Staženo 2016-04-02.
Dostupné z: http://www.ckrumlov.info/docs/cz/region_histor_cerdvu.xml
- 16) Český statistický úřad. (2014). Číselník obcí s rozšířenou působností (CISORP). Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/ciselnik_obci_s_rozsirenou_pusobnosti_cisorp-

- 17) Český statistický úřad. (2015a). Cestovní ruch – časové řady. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cru_cr
- 18) Český statistický úřad. (2015b). Cestovní ruch – kraj. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xc/cestovni_ruch-xc
- 19) Český statistický úřad. (2015c). Statistická ročenka Jihočeského kraje – 2015. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-jihoceskeho-kraje-2015-0w0yohv3dz>
- 20) Český statistický úřad. (n.d.). Veřejná databáze – cestovní ruch. Staženo 2016-02-15. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky&filtr=G~F_M~F_Z~F_R~F_P~_S~_null_null_#katalog=30838
- 21) Český statistický úřad. (2016). Růst návštěvnosti kraje pokračoval i ve 4. čtvrtletí. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/rust-navstevnosti-kraje-pokracoval-i-ve-4-ctvrtleti>
- 22) Dálnice D3. (n.d.). Staženo 2016-03-29. Dostupné z: <http://www.dalnice-d3.cz/domu>
- 23) Deník.cz. (2012). Sudslavice: nejmohutnější lípa roste už šest set let u Volyňky. Dostupné z: http://taborsky.denik.cz/zpravy_region/sudslavice-nejmohutnejsi-lipa-roste-uz-sest-set-let-u-volynky-20120828.html
- 24) Destinační management Lipensko. (n.d.). Staženo 2015-12-19. Dostupné z: <http://www.lipensko.com/>
- 25) Dokempu.cz. Online průvodce kempy. (2014). Dostupné z: <https://www.dokempu.cz/>
- 26) Domov seniorů Budíškovice. (2016). Dostupné z: <http://www.ddbudiskovice.cz/>
- 27) Dopenzionu.cz. (n.d.). Penzion Lesovna Žofín. Staženo 2016-03-17. Dostupné z: <https://www.dopenzionu.cz/pohorska-ves/penzion-lesovna-zofin-5438/>
- 28) eKempy. Kempy z celé ČR. (2016). Dostupné z: <http://www.ekempy.cz/>

- 29) Evropský region Dunaj Vltava (2016). Dostupné z:
<http://www.evropskyregion.cz/cs/>
- 30) Federace židovských obcí v ČR. (2010). Statistika. Dostupné z:
<https://www.fzo.cz/o-nas/statistika/>
- 31) Fun Spot Lipno. (n.d.). Staženo 2015-10-04. Dostupné z:
<http://funspotlipno.cz/>
- 32) Gettyimages. (2016). Spa Icons. Dostupné z: <http://www.gettyimages.com-detail/illustration/spa-icons-royalty-free-illustration/510978261>
- 33) Harmonogram přípravy a výstavby dálnice D3. (2015). Dostupné z:
http://www.dalnice-d3.cz/public/data/file/D3-HARMONOGRAM-7_%201_%202015.pdf
- 34) Hochficht. (n.d.). Staženo 2015–10-18. Dostupné z: <http://www.hochficht.at/>
- 35) Holašovice, oficiální stránky obce. (2016). Dostupné z:
<http://www.holasovice.eu/>
- 36) Hotel Palcát. (2013). Dostupné z: <http://www.hotelpalcat.cz/>
- 37) Hotel Růže. (2015). Dostupné z: <http://www.hotelruze.cz/>
- 38) Hrady.cz. (2015). Dostupné z: <http://www.hrady.cz/>
- 39) Hrady na Malši. (2015). Dostupné z: <http://www.hradynamalsi.cz/>
- 40) Hvězdárna a planetárium České Budějovice s pobočkou na Kleti. (2015).
Dostupné z: <http://www.hvezdarnacb.cz/>
- 41) ICA. (2011). International Cartographic Association. Dostupné z:
<http://icaci.org/>
- 42) Info Česko. (2015). Poznávání – Šumava – Zoologické a botanické zahrady.
Dostupné z:
http://www.infocesko.cz/content/clanek_list.aspx?regionid=8982-&abstraktid=30
- 43) Informační centrum Jindřichův Hradec. (2011). Zámek Nová Bystřice.
Dostupné z: <http://m.infocentrum.jh.cz/cs/kam-na-jindrichohradecku/hrady-a-zamky/zamek-nova-bystrice.html>

- 44) Informační server ŠumavaNET.cz. (n.d.). Kubova Huť. Staženo 2016-04-09.
Dostupné z: <http://www.sumavanet.cz/kubovahut/>
- 45) IUCN. (2013). Protected areas. Dostupné z:
https://www.iucn.org/about/work/programmes/gpap_home/pas_gpap/
- 46) Janouš, V. (2014). Ministerstvo zamítlo lanovku na Hraničník. Ohrozila by lesy i tetřeva. iDnes.cz. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/ministerstvo-zamitlo-lanovku-na-hranicnik-fkg-/budejovice-zpravy.aspx?c=A141103_114342_budejovice-zpravy_khr
- 47) Jihočeské letiště České Budějovice, a.s. (n.d.). Staženo 2016-03-29. Dostupné z: http://www.airport-cb.cz/index.php?art=page&art_id=34&lang=
- 48) Jižní Čechy a Šumava. Spolek pro popularizaci jižních Čech. (2010).
Dostupné z: <http://www.jiznicechy.org/cz/>
- 49) Koleje a menzy Jihočeské univerzity v Č. Budějovicích. (n.d.). Staženo 2016-03-30. Dostupné z: <http://kam.jcu.cz/>
- 50) Konečný, M. a kol. (n.d.) Kartografie a geoinformatika. Multimediální učebnice. Staženo 2015-09-18. Dostupné z:
<http://oldgeogr.muni.cz/ucebnice/kartografie>.
- 51) Konečný, V. (2009). Klet: z nejstarší rozhledny střední Evropy uvidíte i Dachstein. Cestování iDnes.cz. Dostupné z: http://cestovani.idnes.cz/klet-z-nejstarsi-kammenne-rozhledny-stredni-evropy-uvidite-i-dachstein-1mm-/tipy-na-vylet.aspx?c=A090907_143752_igcechy_tom
- 52) Kostohryzová, R. (2011). Locus perennis – věčné místo. Český rozhlas. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/cb/cestovani/_zprava/locus-perennis-vecne-misto--934995
- 53) Koupaliště Borek. (2016). Dostupné z: <http://www.koupaliborek.cz/>
- 54) Koupat.se (2014). Koupaliště Jihočeský kraj. Dostupné z:
<http://www.koupat.se/koupaliste-jihocesky-kraj>
- 55) Krajem pod Šumavou. (2015). Hrady, zámky a tvrže. Dostupné z:
<http://www.krajempodsumavou.cz/tajemno/hrady-zamky-a-tvrze/>

- 56) Kubát, P. (2015). Rekord v Českém Krumlově: zámek letos navštívilo 400 tisíc návštěvníků. iDnes.cz. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/dokrumlova-zavitalo-400-tisic-navstevniku-fgy-/budejovice-zpravy.aspx?c=A151217_2213076_budejovice-zpravy_mrl
- 57) Kudy z nudy (2015). Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/>
- 58) Laser arena Písek. (n.d.). Laser game. Staženo 2016-04-09. Dostupné z: <http://www.laserarenapisek.cz/laser-game>
- 59) Lezetop, lezecké centrum Písek. (n.d.). Staženo 2016-04-09. Dostupné z: <http://www.stenapisek.cz/lezecke-centrum/>
- 60) Lipno.cz (2011). Obec Přední Výtoň. Dostupné z: <http://www.lipno.cz/obce-regionu/predni-vyton/>
- 61) Lipno.ski. (2016). Dostupné z: <http://zima.lipnoservis.cz/>
- 62) Mappable. (n.d.). Mapping Tourism. Staženo 2015-10-04. Dostupné z: <http://mappable.info/projects/hhtourism/>
- 63) Marek, L. (2015). Věž skokanského můstku na šumavském Zadově se proměnila v rozhlednu. iDnes.cz. Dostupné z: http://budejovice.idnes.cz/rozhledna-z-veze-skokanskeho-mustku-na-zadove-f4x-/budejovice-zpravy.aspx?c=A150626_173103_budejovice-zpravy_khr
- 64) Město Veselí nad Lužnicí, oficiální stránky. (2008). Za blatskou architekturou. Dostupné z: <http://www.veseli.cz/za-blatskou-architekturou/d-17365>
- 65) Milevsko, oficiální stránky města. (2001). Milevská synagoga dostává staronovou tvář. Dostupné z: <http://www.milevsko-mesto.cz/milevska-synagoga-dostava-staronovou-tvar/d-1353/p1=59812>
- 66) Ministerstvo životního prostředí. (2015a). Seznam zoologických zahrad s licencí v roce 2015. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/Informace_o_zoologickyh_zahradach/\\$FILE/odoimz-zoo_licence_adresy_web-20151122.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/Informace_o_zoologickyh_zahradach/$FILE/odoimz-zoo_licence_adresy_web-20151122.pdf)

- 67) Ministerstvo životního prostředí. (2015b). Zoologické a botanické zahrady.
Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/botanicke_zoologicke_zahrady
- 68) Ministerstvo životního prostředí. (1992). Zákon o ochraně přírody a krajiny.
Dostupné z: <http://www.mzp.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df-0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1?OpenDocument>
- 69) Na farmu, na venkov! (2015). Dostupné z: <http://www.nafarmu.cz/>
- 70) Na Samotě v minizoo (2011). Dostupné z: <http://www.na-samote.cz/>
- 71) Nalok.cz. Nakupujte lokálně. (2015). Najděte farmy ve svém okolí.
Dostupné z: <http://www.nalok.cz/farmy>
- 72) Národní památkový ústav. (2015). MonumNet. Dostupné z:
<http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>
- 73) Národní památkový ústav. (2016). Abecední seznam památek NPÚ.
Dostupné z: <http://www.npu.cz/cs/planujete-vylet/abecedni-seznam-pamatek>
- 74) Národní park, chráněná krajinná oblast Šumava (2015). Dostupné z:
<http://www.npsumava.cz/cz/>
- 75) Navštivte Jižní Čechy. (2015). Dostupné z: <http://www.jiznicechy.cz/>
- 76) Nová Bystřice, oficiální web města. (n.d.). Turistické informační středisko.
Staženo 2016-03-31. Dostupné z: <http://www.novabystrice.cz/turisticke-informacni-stredisko/os-1025/p1=1814>
- 77) Oficiální stránky obce Střelské Hoštice. (2016). Tipy na výlety. Dostupné z:
<http://www.strelskehostice.cz/obec-7/turistika/tipy-na-vylety/>
- 78) Outfanatic.com. (2014). „Cesta tam a zase zpět“ po nejtěžší české ferratě v Bechyni (2014). Dostupné z: <http://www.outfanatic.com/clanek-450--Cesta->
- 79) Pacina, J. (n.d.). Atributové a prostorové dotazy. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí. Staženo 2016-04-10.
Dostupné z: <http://gis.fzp.ujep.cz/files/3.Prednaska.pdf>

- 80) Pivní lázně BBB Tábor. (2011). Dostupné z: <http://www.pivnilaznetabor.cz/>
- 81) Pivní lázně Ninkasi. (2015). Dostupné z: <http://www.pivnilaznecb.cz/>
- 82) Pixová, K. (n.d.). Rámcový manuál pro ArcGIS vs. 9.0. Staženo 2015-09-23.
Dostupné z: http://mezismrky.cz/borova_siska/materialy/gis/arccgis9_manual.pdf
- 83) Prácheňské muzeum v Písku. (2016). Dostupné z: <http://www.prachenskemuzeum.cz/>
- 84) Prepravce.cz (2016). Hraniční přechody. Dostupné z: <http://www.prepravce.cz/index.asp?menu=240>
- 85) Rozhledny. Aktuální stav rozhleden v ČR, turistické informace (2015).
Dostupné z: <http://rozhledny.kohl.cz/>
- 86) Řezáč, M. (2015). Skibus do skiareálů Frymburk – Lipno – Sternstein.
Lyžování Lipno – Sternstein – Hochficht. Dostupné z: <http://www.lipno-sternstein-hochficht.cz/home/item/540-skibus-frymburk-lipno-sternstein-2015-16.html>
- 87) Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. (2015). Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/>
- 88) Sem a tam: portál o cestách a ubytování nejen v ČR (2014). Dostupné z: <http://www.sematam.cz/>
- 89) Skupina ČEZ. (2016). Infocentrum elektrárny Temelín. Dostupné z: <http://www.cez.cz/cs/vyroba-elektriny/jaderna-energetika/jaderne-elektrany-cez/ete/informacni-centrum.html>
- 90) Slavonice, oficiální web města. (2005). Cesta do UNESCO. Dostupné z: <http://www.slavonice-mesto.cz/cesta-do-unesco/d-45466>
- 91) Sportovně-relaxační areál Hluboká nad Vltavou. (2016). Dostupné z: <http://www.areal-hluboka.cz/>
- 92) Svachovka. (n.d.). Lázně Mladina. Staženo 2015-10-23. Dostupné z: <http://www.svachovka.cz/lazne>

- 93) Synagoga Český Krumlov. (n.d.). Staženo 2016-04-05. Dostupné z:
<http://www.synagoga-krumlov.cz/>
- 94) Synagoga ve Čkyňi. (n.d.). Staženo 2016-04-05. Dostupné z:
<http://www.synagoga-ckyne.cz/>
- 95) Synagogy v Čechách a na Moravě (2015). Dostupné z:
<http://synagogy.euweb.cz/>
- 96) Škamlová, D. (2013). Přehled lázní v ČR. Zdravě.cz. Dostupné z:
<http://relaxace-a-wellness.zdrave.cz/prehled-lazni-v-cr/>
- 97) ŠumavaInfo.cz (2016). Hraniční přechody a přechodová místa. Dostupné z:
<http://www.sumavainfo.cz/hranicni-prechody>
- 98) Šumavsko...podmanivý kout jižních Čech (2015). Dostupné z:
http://prosumavsko.cz/cs_CZ/
- 99) Šumbera, S. (2013). Chátrající památky: na záchranu Jistebnické tvrže chybí peníze. Dostupné z: <http://www.dumazahrada.cz/stavba-rekonstrukce/architektura/20877-chatrajici-pamatky-jistebnicka-tvrz/#.Vv-m7pyLTIU>
- 100) Tábor, oficiální web města. (n.d.). Architektonické památky. Staženo 2016-04-02. Dostupné z: <http://www.taborcz.eu/architektonicke-pamatky/os-1548/p1=1060>
- 101) Thematicmapping.org (2013). Dostupné z: <http://thematicmapping.org/>
- 102) Unie botanických zahrad České republiky. (n.d.). Staženo 2015-10-04. Dostupné z: <http://ubzcr.cz/>
- 103) Unie českých a slovenských zoologických zahrad. (2011). Dostupné z:
<http://www.zoo.cz/>
- 104) Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. (2016). Nové Hrady, Skanzen ochrany státní hranice a železné opony. Dostupné z:
<http://www.pametnimista.usd.cas.cz/borovany-muzeum-zelezne-opony/>

- 105) Vácha, V. (2003). České Rakousy – český územní zisk ze dne 31. 07. 1920. Válka.cz. Dostupné z: <http://www.valka.cz/10365-Ceske-Rakousy-cesky-uzemni-zisk-ze-dne-31-07-1920>
- 106) VisitJizniCechy.cz. (2011). Dostupné z: <http://www.visitjiznicechy.cz/cz/>
- 107) Vítkův hrádek. (n.d.). Staženo 2016-04-03. Dostupné z: <http://www.vitkuvhradek.cz/>
- 108) Vitvarová, K. (2016). Cena památka roku 2015 – vyhodnocení. Sdružení sídel Čech, Moravy a Slezska. Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/cs/soutez-pamatka-roku-2015/cena-pamatka-roku-2015-vyhodnoceni.html>
- 109) Výlety a zábava s dětmi. (2015). Jižní Čechy – ZOO, zooparky, farmy, jízda na koních. Dostupné z: <http://www.vylety-zabava.cz/zoo-farmy-kone/jizni-cechy>
- 110) VýznamSlova.com. (n.d.). Význam KAPLE. Staženo 2016-04-09. Dostupné z: <http://www.vyznam-slova.com/KAPLE>
- 111) Wellness hotel Marlin (2015). Dostupné z: <http://www.wellnesshotelmarlin.cz/>
- 112) Wellness penzion Life (2015). Dostupní z: <http://penzionlife.cz/>
- 113) Www.skimapa.cz. Skiareály a sjezdovky. (n.d.). Ski areály a sjezdovky Jižní Čechy. Staženo 2015-10-18. Dostupné z: <http://www.skiarealy-sjezdovky.cz/jizni-cechy/>
- 114) Zámek Brandlín. (2012). Dostupné z: <http://zamekbrandlin.cz/>
- 115) Zámek Český Rudolec (2015). Dostupné z: <http://www.zamek-ceskyrudolec.cz/>
- 116) Zámek Jemčina. (n.d.). Staženo 2016-04-02. Dostupné z: <http://www.jemcinazamek.cz/>
- 117) Zámek Stráž. (2016). Dostupné z: <http://www.zamekstraz.cz/>
- 118) Zlatá Koruna, oficiální webová prezentace kláštera. (2016). Dostupné z: <https://www.klaster-zlatakoruna.eu/cs>

- 119) Zoopark Na Hrádečku. (2008). Dostupné z:
<http://www.zoonahradecku.cz/>
- 120) Židovská obec v Praze. (2015). Židovské památky. Dostupné z:
<http://pamatky.kehilaprag.cz/hledani>
- 121) Žijeme v památkách. (2012). Druhé největší sluneční hodiny ve střední Evropě – Prachatice. Dostupné z:
http://www.zijemevpamatkach.cz/clanky/druhe-nejvetsi-slunecni-hodiny-ve-stredni-evrope-prachatice_9.html

Seznam obrázků

Obrázek 1: Regiony cestovního ruchu

Obrázek 2: Příklady kompozice tematické mapy

Obrázek 3: Penzion Lesovna Žofín

Seznam tabulek

Tabulka 1: Obce s rozšířenou působností